

DE TDI-REGISTRATIE IN BELGIË

**JAARLIJKS RAPPORT
REGISTRATIEJAAR 2020**

WIE WE ZIJN

SCIENSANO telt meer dan 700 medewerkers die zich elke dag opnieuw inzetten voor ons motto: levenslang gezond. Zoals uit onze naam blijkt, vormen wetenschap en gezondheid de kern van ons bestaan. De kracht van Sciensano ligt in de holistische en multidisciplinaire benadering van gezondheid. Onze aandacht gaat daarbij uit naar het nauwe en onlosmakelijke verband tussen de gezondheid van mensen en die van dieren, en hun omgeving (het "One health" concept). Daarom combineren we meerdere invalshoeken in ons onderzoek om op een unieke manier bij te dragen aan ieders gezondheid.

SCIENSANO kan hiervoor verder bouwen op de meer dan 100 jaar wetenschappelijke expertise van het voormalige Centrum voor Onderzoek in Diergeneeskunde en Agrochemie (CODA) en het vroegere Wetenschappelijk Instituut Volksgezondheid (WIV).

Sciensano

Epidemiologie en volksgezondheid
Leefstijl en chronische ziekten

December 2021 • Brussel • België
Depotnummer : D/2021/14.440/78

Auteur

JÉRÔME ANTOINE

in samenwerking met

Els Plettinckx, Sciensano
Lies Gremeaux, Sciensano (Ed.)

Met de goedkeuring van het CoördinatieComite TDI (CocoTDI)

Jérôme Antoine • T +32 2 642 57 61 • jerome.antoine@sciensano.be

DE OPDRACHTGEVERS VAN HET BELGISCH REGISTER VAN DE TREATMENT DEMAND INDICATOR:

Voor de Federale Staat: Franck Vandenbroucke, Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid

Voor de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest: Wouter Beke, Vlaams Minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding

Voor het Waalse Gewest: Christie Morreale, vice-voorzitter en minister van Werk, Opleiding, Gezondheid, Sociale Actie, Gelijke Kansen en Rechten van Vrouwen

Voor de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van Brussel-Hoofdstad: Elke Van den Brandt, Lid van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, belast met Gezondheidsbeleid en Sociale Actie

Voor de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie van Brussel-Hoofdstad en voor: Alain Maron, Lid van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, belast met Gezondheidsbeleid en Sociale Actie

Voor het College van de Franse Gemeenschapscommissie van Brussel-Hoofdstad: Alain Maron, Lid van het College van de Franse Gemeenschapcommissie, bevoegd voor het Gezondheidsbeleid en Sociale Actie

Voor de Duitstalige Gemeenschap: Antonios Antoniadis, Minister van Gezin, Gezondheid en Sociale Zaken

DANKWOORD

Het Drugsprogramma van de dienst levensstijl en chronische ziekten van Sciensano wil alle medewerkers van behandelcentra, geestelijke gezondheidszorg centra en ziekenhuizen die betrokken waren bij de verzameling en overdracht van de in dit rapport gebruikte gegevens hartelijk bedanken

Gelieve deze publicatie te vermelden als: Antoine J, De TDI-registratie in België, Jaarlijks rapport, Registratiejaar 2020. Brussel, België: Sciensano. Wettelijk depotnummer: D/2021/14.440/78

INHOUDSTAFEL

LIJST VAN AFKORTINGEN	6
LIJST VAN DE TABELLEN EN FIGUREN	7
1. INTRODUCTIE	10
2. ACHTERGRONDINFORMATIE	11
3. METHODOLOGIE	12
3.1 Concepten	12
3.2 Beheer van de gegevens	14
3.3 bevraging bij beroepsbeoefenaars	17
4. RESULTATEN EN ANALYSE	18
4.1 Algemene beschrijving van de registraties	18
4.2 Effect van de pandemie op de TDI registraties	22
4.3 Beschrijving per voornaamste substanties	29
5. DISCUSSIE	37
6. CONCLUSIE	42
7. REFERENTIES	43
8. BIJLAGE 1: TABELLEN	45
BIJLAGE 2: TDI-FORMULIER	98
BIJLAGE 3: UPSTREAM KWALITEITSCONTROLES	102
BIJLAGE 4: OPBOUW VAN DE INDICATOREN	103

LIJST VAN AFKORTINGEN

TDI	Treatment Demand Indicator (Indicator van behandelingsaanvragen)
EMCDDA	European Monitoring Center for Drug and Drug Addiction (Europees waarnemingscentrum voor drugs en drugsverslaving)
Eurotox	Socio-epidemiologisch observatorium alcohol-drugs in Wallonië en Brussel
VAD	Vlaams expertisecentrum Alcohol en andere Drugs
OPGG	Overlegplatform Geestelijke Gezondheid voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest
PG	ompidou Group (Samenwerkingsgroep ter bestrijding van drugsmisbruik en illegale handel)
FOD	Federale Overheidsdienst
RIZIV	Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering
MSOC	Medisch Sociaal Opvangcentrum
COCOF	Commission Communautaire Française (Franse Gemeenschapscommissie)
RRN	Rijksregisternummer

LIJST VAN DE TABELLEN EN FIGUREN

Tabel 1.	Kenmerken van de steekproef van centra die de bevraging hebben beantwoord, vergeleken met alle gegevens	17
Figuur 1.	Evolutie van het aantal geregistreerde behandelingsepisodes tussen 2015 en 2020 in de TDI, per gewest en per type behandelingsprogramma, België	18
Figuur 2.	Beschrijving van de kenmerken van de TDI 2020-databank volgens de uitgevoerde analyses	19
Figuur 3.	Trends in het aandeel behandelingsperiodes per categorieën van substanties en per specifieke substanties vermeld als problematische substantie	20
Figuur 4.	Trends in het aandeel behandelingsperiodes per categorieën van substanties en per specifieke substanties vermeld als voornaamste substantie	21
Figuur 5.	Verandering in het aantal gerapporteerde behandelingsepisodes in 2020 ten opzichte van het gemiddelde in 2015-2019, per gewest, type behandelingsprogramma en per rapporteringsmodule ..	22
Figuur 6.	Verdeling van het aantal in de TDI geregistreerde behandelingsperiodes per maand in 2020 ten opzichte van het gemiddelde voor 2015-2019, per gewest en type centrum	23
Figuur 7.	Impact van de pandemie op de contacten met de patiënten per gewest en type behandelingsprogramma	24
Figuur 8.	Aantal maanden van verstoord patiëntencontact in 2020	24
Figuur 9.	Beperking van de zorg voor bepaalde types van patiënten in 2020 per gewest en type behandelingsprogramma	25
Figuur 10.	Opstart van patiëntopvolging op afstand in 2020 per gewest en type behandelingsprogramma	25
Figuur 11.	Verandering in behandelingsaanvragen in 2020 per gewest en type behandelingsprogramma	26
Figuur 12.	Maandelijks evolutie van het patiëntenprofiel in 2020 in vergelijking met het gemiddelde 2015-2019 ..	27
Figuur 13.	Ondervonden moeilijkheden bij het coderen van TDI-gegevens in het jaar 2020, per gewest en type behandelingsprogramma	28
Figuur 14.	Trend in de belangrijkste demografische, sociale en behandelingsgerelateerde kenmerken van patiënten per voornaamste substanties binnen een stabiele groep centra 2015-2020	29
Figuur 15.	Trend van het aandeel van andere problematische substanties vermeld door patiënten in een groep van stabiele centra per voornaamste substanties, 2015-2020	30
Figuur 16.	Evolutie van het aandeel behandelingsepisodes voor alcohol per gewest en per type behandelingscentrum	31
Figuur 17.	Evolutie van het aandeel behandelingsepisodes voor cannabis per gewest en per type behandelingscentrum	32

Figuur 18.	Evolutie van het aandeel behandelingsepisodes voor opiaten per gewest en per type behandelingscentrum.	33
Figuur 19.	Evolutie van het aandeel behandelingsepisodes voor cocaïne per gewest en per type behandelingscentrum.	34
Figuur 20.	Evolutie van het aandeel behandelingsepisodes voor stimulantia andere dan cocaïne per gewest en per type behandelingscentrum.	35
Tabel 2.	Deelneming en kwaliteit van de gegevens, België, 2020.	45
Tabel 3.	Beschrijving van de substanties, België, 2020.	46
Tabel 4.	Demografische indicatoren van patiënten in behandeling, België, 2020.	50
Tabel 5.	Sociale indicatoren van patiënten in behandeling, België, 2020.	52
Tabel 6.	Behandeling gerelateerde indicatoren van patiënten in behandeling, België, 2020.	54
Tabel 7.	Demografische indicatoren van patiënten in behandeling voor alcohol, België, 2020.	56
Tabel 8.	Sociale indicatoren van patiënten in behandeling voor alcohol, België, 2020.	58
Tabel 9.	Behandeling gerelateerde indicatoren van patiënten in behandeling voor alcohol, België, 2020.	60
Tabel 10.	Gebruiksprofiel gerelateerde indicatoren van patiënten in behandeling voor alcohol, België, 2020.	62
Tabel 11.	Demografische indicatoren van patiënten in behandeling voor cannabis, België, 2020.	64
Tabel 12.	Sociale indicatoren van patiënten in behandeling voor cannabis, België, 2020.	66
Tabel 13.	Behandeling gerelateerde indicatoren van patiënten in behandeling voor cannabis, België, 2020.	68
Tabel 14.	Gebruiksprofiel gerelateerde indicatoren van patiënten in behandeling voor cannabis, België, 2020.	70
Tabel 15.	Demografische indicatoren van patiënten in behandeling voor opiaten België, 2020.	72
Tabel 16.	Sociale indicatoren van patiënten in behandeling voor opiaten, België, 2020.	74
Tabel 17.	Behandeling gerelateerde indicatoren van patiënten in behandeling voor opiaten, België, 2020.	76
Tabel 18.	Gebruiksprofiel gerelateerde indicatoren van patiënten in behandeling voor opiaten, België, 2020.	78
Tabel 19.	Demografische indicatoren van patiënten in behandeling voor cocaïne, België, 2020.	80
Tabel 20.	Sociale indicatoren van patiënten in behandeling voor cocaïne, België, 2020.	82
Tabel 21.	Behandeling gerelateerde indicatoren van patiënten in behandeling voor cocaïne, België, 2020.	84
Tabel 22.	Gebruiksprofiel gerelateerde indicatoren van patiënten in behandeling voor cocaïne, België, 2020.	86
Tabel 23.	Demografische indicatoren van patiënten in behandeling voor stimulantia andere dan cocaïne, België, 2020.	88

Tabel 24.	Sociale indicatoren van patiënten in behandeling voor stimulantia andere dan cocaïne, België, 2020	90
Tabel 25.	Behandeling gerelateerde indicatoren van patiënten in behandeling voor stimulantia andere dan cocaïne, België, 2020.	92
Tabel 26.	Gebruiksprofiel gerelateerde indicatoren van patiënten in behandeling voor stimulantia andere dan cocaïne, België, 2020	94
Tabel 27.	Demografische indicatoren van patiënten in behandeling voor andere substanties, België, 2020. . . .	96
Tabel 28.	Sociale indicatoren van patiënten in behandeling voor andere substanties, België, 2020.	96
Tabel 29.	Behandeling gerelateerde indicatoren van patiënten in behandeling voor andere substanties, België, 2020.	97
Tabel 30.	Gebruiksprofiel gerelateerde indicatoren van patiënten in behandeling voor andere substanties, België, 2020.	97

1. INTRODUCTIE

Het jaar 2020 was een heel uitzonderlijk jaar, gekenmerkt door de COVID-19 pandemie. De sanitaire noodsituatie en de maatregelen die werden genomen om de situatie binnen de perken te proberen houden, hebben het aanbod van gezondheidsdiensten gedurende een deel van het jaar aanzienlijk beperkt. Meer bepaald, binnen de diensten ten aanzien van personen die drugs gebruiken hadden de beperkingen in de bewegingsvrijheid, de beperkingen in het hebben van lichamelijk contact en het uitstel van zogenaamde niet-essentiële zorg een impact op de onthaalcapaciteit van patiënten. Als gevolg hebben de diensten snel moeten reageren en waren ze genooddaakt om, soms op een geïmproviseerde manier, alternatieven te vinden zodat de best mogelijke hulp kon aangeboden blijven aan mensen met dringende zorg- of bijstandsbehoeften.

Tijdens deze gehele periode hield Sciensano zich geïnformeerd over de evolutie van de situatie binnen de drugshulpverlening en probeerde bepaalde boodschappen door te geven aan politici. Dit werd gedaan door middel van een snelle beoordeling van de situatie van de sector vanaf april 2020 via de informatie van de beroepsverenigingen en de regionale focal points (Fédito Wallonne en Brussel, VAD, PCFSM, Eurotox) of dankzij de contacten met bepaalde partners op het terrein.

Vandaag zijn de TDI gegevens van het jaar 2020 een extra beschikbaar instrument. Deze gegevens die door de centra gerapporteerd worden aan Sciensano maken het mogelijk om de impact van de COVID-19 pandemie op de hulpvraag op een objectieve manier in te schatten. Niettemin kunnen deze gegevens niet geanalyseerd worden op een klassieke manier. De correcte en volledige rapportage van gegevens kan immers een probleem zijn geweest voor de beroepsbeoefenaren en de ontvangen gegevens weerspiegelen dan ook niet de werkelijke behandelingsaanvraag. Het is dan ook noodzakelijk dat deze gegevens vergeleken worden met de concrete situatie op het terrein. Daarom is begin 2021 een bevraging onder beroepsbeoefenaars gehouden om deze veranderingen en de specifieke kenmerken van het jaar 2020 in verband met het aanbod, de vraag naar zorg en de technische moeilijkheden in verband met de registratie van TDI te beoordelen. Deze resultaten zullen nader worden toegelicht, bijkomend op de gebruikelijke resultaten die worden gepresenteerd in dit rapport.

De uitdaging van dit rapport bestaat er dan ook in de waargenomen veranderingen op lange termijn, maar ook deze specifiek voor 2020 zowel op een kwalitatieve als kwantitatieve manier te proberen te interpreteren waarbij rekening gehouden wordt met de beschikbaarheid van zorg, de verandering in de vraag naar behandeling en de volledigheid van de geregistreerde gegevens.

Natuurlijk blijft de pandemie niet beperkt tot het jaar 2020 en zullen de gevolgen nog vele jaren merkbaar zijn. In toekomstige rapporten zullen deze gevolgen ook meer in detail moeten bestudeerd worden naarmate er meer kennis en gegevens beschikbaar zijn.

2. ACHTERGRONDINFORMATIE

Voor een doeltreffende preventie van gezondheidsproblemen en andere gevolgen van middelengebruik is informatie nodig over de kenmerken en patronen van het gebruik, alsmede gegevens over de daarmee samenhangende problemen.

Wanneer personen met drugs- of alcoholproblemen echter in contact komen met gezondheidswerkers vormen de verzamelde gegevens de voornaamste informatiebron over de epidemiologie van drugs. De indicator van de behandelingsaanvragen (TDI) werd dus aangenomen en gestandaardiseerd als epidemiologische indicator in de Europese Unie voor rekening van het Europees Waarnemingscentrum voor Drugs en Drugsverslaving (EMCDDA). Dankzij deze indicator zijn de kenmerken, het risicogedrag en de druggebruiksschema's van de patiënten die voor hun drugsgebruik worden behandeld, beter gekend. Deze indicator laat ook toe (idealiter in combinatie met andere indicatoren) de tendensen te volgen in de duur en de wijzen van het drugsgebruik (Simon et al., 1999).

Er is een gemeenschappelijk Europees protocol voor gegevensverzameling ontwikkeld, dat in de loop van de tijd is verbeterd (Hartnoll, 1994; Simon et al., 1999; Simon & Pfeiffer, 1999). Sinds 2000 heeft het EMCDDA de datarapportering van de lidstaten van de Europese Unie geïmplementeerd en met de lidstaten formele afspraken gemaakt om de gegevensverzameling en -rapportering van nationaal naar Europees niveau te stimuleren en te faciliteren. Tegenwoordig verzamelt de indicator de gegevens in 30 landen (28 lidstaten van de Europese Unie, Noorwegen en Turkije) en levert deze informatie over bijna 500.000 patiënten per jaar (Montanari et al., 2019).

In 2011 begon de TDI-gegevensverzameling in België, toen alle ministers die bevoegd waren voor gezondheid het besluit namen om een gecoördineerd registratie van behandelingsaanvragen te ontwikkelen (Interministeriële conferentie volksgezondheid, 2013). Voordien waren er reeds verschillende initiatieven om op verschillende niveaus (gewest, stad, groep van centra, enz.) informatie te verzamelen over de behandelingsaanvragen voor drugsproblemen. Deze registratievormen waren echter té uiteenlopend vanuit een methodologisch standpunt om een coherent nationaal beeld van het fenomeen te verschaffen. Daarom werd geopteerd om een specifiek nationaal protocol te ontwikkelen (Antoine et al., 2016).

In dit nationale protocol werd Sciensano aangesteld als coördinator van de registratie. Sciensano werd bovendien gevraagd om flexibele, beveiligde technische middelen te ontwikkelen om de gegevensregistratie mogelijk te maken met het oog op de nationale privacywetgeving. Sinds het registratiejaar 2015 werd dit protocol geüpdatet met de noodzakelijke wijzigingen die het gebruik van het derde Europese protocol met zich meebrengt.

3. METHODOLOGIE

3.1 CONCEPTEN

De Belgische TDI-registratie probeert de informatie over elke behandelingsperiode die door een patiënt is begonnen in een behandelingscentrum voor zijn of haar gebruik van alcohol of illegale drugs te verzamelen.

3.1.1 Definities

- Een **patiënt** is elke persoon, zonder enige beperking op basis van leeftijd of nationaliteit, die een face-to-face contact heeft met het behandelingscentrum voor zijn of haar middelengebruik. Personen die telefonisch, per brief of via het internet in contact zijn met een behandelingscentrum, of contactendie worden gelegd door familieleden van de patiënt, worden niet opgenomen in de registratie. Bovendien moet iedere patiënt om privacyredenen worden ingelicht over de registratie. In het bijzonder moet een vermelding worden gemaakt van het bestaan en de doelstellingen van het register, de coördinaten van de persoon die verantwoordelijk is voor de gegevens, de bestemming van de gegevens, het recht op toegang tot de eigen gegevens en het recht om die te corrigeren. Een patiënt kan schriftelijk weigeren deel te nemen aan deze registratie. Op dit ogenblik bestaat er geen systeem dat een systematische evaluatie toelaat van het aantal patiënten die de registratie weigeren.
- **Behandelingscentra** zijn instellingen of artsen die een behandeling bieden voor een drugs- of alcoholverslaving. Deze centra bieden ambulante diensten of diensten met ziekenhuisverblijf aan, hetzij gespecialiseerd in verslavingsbehandeling, hetzij opgenomen in grotere instellingen die zich naar verschillende doelgroepen richten. Dit soort verzorging wordt soms erkend binnen een conventie met de overheid. Niet-professionele zelfhulpgroepen en centra die enkel een aanbod hebben van schadebeperkende activiteiten, sociale re-integratiediensten, preventiediensten of welzijnszorg worden niet beschouwd als behandelingscentra.
- Een type **behandelingseenheid** is een organisatievorm van de behandeling die overeenstemt met een van de volgende categorieën:
  - ▶ **Ambulante raadpleging**: deze categorie omvat de Medisch Sociale Opvangcentra (MSOC), gespecialiseerde laagdrempelige hulpverleningsinstellingen, en de gespecialiseerde ambulante raadplegingen waar voornamelijk individuele hulpverlening wordt aangeboden op basis van consultaties bij verschillende professionelen.
  - ▶ **Dagcentrum**: De dagcentra bieden naast dagactiviteiten een gespecialiseerde ambulante individuele of groepsbehandeling aan.
  - ▶ **Centra voor geestelijke gezondheidszorg (CGG)**: In een CGG worden psychische en psychologische problemen van de patiënten behandeld binnen een al dan niet gespecialiseerd ambulant kader volgens een multidisciplinaire aanpak.
  - ▶ **Crisis interventie centra (CIC)**: Een crisis interventie centrum is een laagdrempelige residentiële structuur buiten het ziekenhuis met als doel op korte termijn de crisissituatie waarin de patiënt zich bevindt te stabiliseren.
  - ▶ **Behandelingsprogramma / Therapeutische gemeenschap (TG)**: De TG bieden een langdurig gespecialiseerd therapeutisch programma aan waarbij de bewoners binnen een groep gedurende een bepaalde tijd zelf samen verantwoordelijk zijn voor de organisatie van het gemeenschapsleven.

- ▶ Algemeen Ziekenhuis en psychiatrische afdelingen van algemene ziekenhuizen (PAAZ) worden mensen met diverse psychiatrische problemen opgenomen waaronder ook problematisch middelengebruik. Binnen bepaalde algemene ziekenhuizen werden ook afzonderlijke gespecialiseerde psychiatrische crisiseenheden opgericht voor mensen met problemen met middelengebruik. Behandelingen in algemene ziekenhuizen zijn meestal van korte duur.
- ▶ Psychiatrisch Ziekenhuis: De meeste psychiatrische ziekenhuizen hebben een specifieke afdeling voor de behandeling van problematisch middelengebruik. De benadering is medisch-psychiatrisch op basis van een globale individuele aanpak. De behandeling is er meestal van langere duur dan in een algemeen ziekenhuis.
- Een **behandeling** wordt gedefinieerd als elke activiteit die direct gericht is op een persoon met een probleem van middelengebruik teneinde deze problemen te verminderen of te elimineren. Mogelijke activiteiten zijn o.a. detoxificatie of abstinentie, substitutiebehandeling, farmacotherapie, lange termijn alcohol- of drugsprogramma's, psychotherapie, counseling, gestructureerde behandeling met een sterke sociale component, behandeling met medische assistentie, niet-medische interventies, specifieke behandeling in de gevangenis of interventies gericht op de vermindering van druggerelateerde schade indien ze zijn opgenomen in een gepland programma. Anders dan in het Europese protocol wordt ook alcohol in het Belgische protocol als een substantie opgenomen.
- Behandeling van de gevolgen van middelengebruik waarbij het gebruik van alcohol of drugs niet de hoofdreden is waarom hulp wordt gezocht, alsook sporadische interventies die niet zijn opgenomen in een gepland programma worden niet als een behandeling beschouwd.
- Een **behandelepisode** wordt gedefinieerd als de periode tussen de start van de behandeling en het einde van de activiteiten in de context van het voorgeschreven programma. De start is het eerste face-to-face contact tussen de zorgverstreker en de patiënt. Het einde van de behandelingsperiode wordt anders gedefinieerd voor ambulante dan voor residentiële patiënten. Het einde van de episode doet zich bij ambulante patiënten voor wanneer die langer dan 6 maanden niet meer naar de behandeling komen. Bij residentiële patiënten is het einde van de behandeling het moment dat de patiënt het centrum verlaat en er geen verdere opname meer is voorzien. De registratie van nieuwe behandelingsperiodes loopt voort over de registratiejaren heen, wat betekent dat een ambulante patiënt die regelmatig een centrum bezoekt zonder een onderbreking van 6 maanden, slechts één keer in TDI is geregistreerd, namelijk bij het eerste contact met dat specifieke behandelingscentrum.
- De **substanties** die geregistreerd worden zijn de categorie van opiaten waaronder heroïne, methadon misbruik, buprenorfine misbruik, fentanyl of andere opiaten, de categorie van cocaïne waaronder poedercocaïne, crack-cocaïne of andere soorten cocaïne, de categorie van stimulantia andere dan cocaïne waaronder amfetamines, methamfetamines, MDMA of derivaten, mefedrone of andere stimulerende middelen, de categorie van hypnotica en sedativa waaronder barbituraten en benzodiazepines misbruik, GHB/GBL of andere hypnotica en sedativa, de categorie van hallucinogenen waaronder LSD, ketamine of andere hallucinogenen, vluchtige snuifmiddelen, de categorie van cannabis waaronder marihuana (plant), hasj (hars) of andere cannabis (bv. hash olie, syntetische cannabinoïde), alcohol, andere middelen hierboven niet opgenomen. Tabak en het gebruik van middelen voor een medische behandeling of voor andere somatische of psychiatrische redenen worden niet opgenomen in de registratie. Gedragsverslaving, zoals gokken, gamen of internetverslaving, maken ook geen deel uit van deze registratie.

3.1.2 De TDI-vragenlijst

De vragenlijst wordt bij voorkeur ingevuld door een hulpverlener tijdens het eerste face-to-face gesprek van een nieuwe behandelingsperiode. De TDI-vragenlijst is beschikbaar in bijlage 2. Het codeboek van de vragenlijst wordt hieronder beschreven.

- **De identificatie van het centrum** gebeurt op het niveau van het centrum zelf en op het niveau van een eenheid of programma of satelliet binnen het centrum (C12). De type behandelingseenheid of het programma en zijn geografische ligging maken het mogelijk om de geleverde behandeling te karakteriseren en de geografische gebieden te onderscheiden.

- **De patiënt** wordt bij voorkeur geïdentificeerd aan de hand van het unieke rijksregisternummer (RRN) (PI2). Dit nummer is uniek voor iedere Belgische ingezetene of niet-Belgische burger die socialezekerheidsrechten heeft. Door het gebruik hiervan binnen de TDI-registratie worden dubbeltellingen vermeden: de identificatie van de patiënt wordt telkens bepaald bij elke behandelingsaflevering. Indien het RRN van de persoon niet beschikbaar is of indien de patiënt niet wil dat zijn nummer geregistreerd wordt, kan de registratie anoniem gebeuren door daar melding van te maken (PI1).
- Variabelen zoals de **sociaal-demografische en economische gegevens** (geslacht (PD1) en leeftijd (PD2)) en de sociaal-economische informatie (type van huisvesting (PD3), type van gezin (PD4, PD5), onderwijsniveau (PD6), werk en inkomen (PD7, PD8)) dienen ter beschrijving van de kenmerken van de patiënt. Deze variabelen maken een identificatie van epidemiologische groepen van patiënten mogelijk en geven een beeld van de sociale relaties en de stabiliteit van de levenssituatie van de patiënt.
- De **kenmerken van de behandeling** bevatten de begindatum van de huidige behandelingsaflevering (TD1), het feit of de cliënt al eerder een behandeling volgde voor middelengebruik (TD3), de voornaamste doorverwijzer (TD2) en zijn of haar situatie wat substitutiebehandeling betreft (TD4, TD5, TD6). De vraag over de behandelingsantecedenten heeft als doel de personen die voor de eerste keer in behandeling komen te identificeren omdat ze een interessante groep vormen voor epidemiologische analyses.
- Variabelen over het **patroon van middelengebruik** beschrijven eerst alle middelen die problemen veroorzaken (AP1) en uiteindelijk wordt het voornaamste middel vermeld (AP2). Drie vragen worden later gerelateerd aan het gebruikspatroon van het voornaamste middel (AP3, AP4, AP5). Het risicogedrag wordt dan in beeld gebracht met vragen over de injectiestatus (AP6, AP7, AP8) en het delen van spuiten (AP9, AP10).

Andere vragen die specifiek zijn voor een bepaald soort centra of een bepaalde gewest maar die niet in de basisversie van de TDI-vragenlijst zijn opgenomen, worden hier niet verder geanalyseerd.

3.2 BEHEER VAN DE GEGEVENS

3.2.1 Registratiesysteem

De gegevens van alle registraties komen bij Sciensano terecht die de gegevens op een beveiligde manier verzamelt en beheert op nationaal niveau. Om de gegevensverzameling te structureren, moeten de behandelingscentra bestanden van een bepaald jaar voor eind maart van het daaropvolgende jaar versturen.

Daartoe heeft Sciensano twee opties voor dataoverdracht ontwikkeld. De **registratiemodule** bestaat uit een online formulier met beperkte toegang voor behandelingscentra, zodat ze hun registratiegegevens aflevering per aflevering kunnen coderen en beheren. De **repositorymodule** is een beveiligde mailbox waarmee behandelingscentra gestructureerde bestanden met een complete dataset voor een bepaald registratiejaar kunnen versturen.

Het RRN van de patiënt moet in beide opties worden gecodeerd, om de privacywetgeving te respecteren, vóór de gegevens in de databank worden opgeslagen. De codering gebeurt door een vertrouwde derde partij (eHealth) en gebeurt aan de hand van een algoritme dat het veld met de variabele in de registratiemodule of het eerste specifieke deel van het gestructureerde bestand in de repository-module versleutelt.

3.2.2 Kwaliteitscontrole van de gegevens

- De **validiteit van de gecodeerde gegevens** worden gecontroleerd op niveau van de behandelingscentra voordat deze in de databank worden opgenomen. Deze controle gebeurt hetzij rechtstreeks online op het webplatform tijdens het coderen in het geval van de registratiemodule of hetzij na ontvangst van het bestand via de repositorymodule. De controles richten zich op de inhoud van de variabelen (met waarden die zijn toegewezen aan elke variabele) en op de verenigbaarheid

tussen de variabelen (waar de waarde in de ene variabele afhankelijk is van de waarde in de andere). De verschillende uitgevoerde kwaliteitscontroles zijn in bijlage 3 opgenomen.

- Controles gebeuren ook na het invoeren van de gegevens in de databank bij Sciensano om te kunnen vergelijken met de reeds beschikbare gegevens of om meer nauwkeurige controle van de gecodeerde informatie te kunnen uitvoeren:
  - ▶ Een eerste controle, op het niveau van de databank, bestaat uit het verwijderen van **dubbel** geregistreerde gegevens. Het gaat om registraties met hetzelfde RRN, dezelfde datum van de start van de behandeling en hetzelfde behandelprogramma. Het gaat dus niet over opeenvolgende episodes gevolgd door eenzelfde patiënt, maar wel over een registratiefout waarbij eenzelfde behandelingsperiode meerdere keren werd geregistreerd.
  - ▶ De variabele **“eerdere behandeling”** wordt vervolgens op de volgende manier gecontroleerd met gegevens aanwezig in de gehele databank: Indien een patiënt, die geregistreerd is met een RRN, reeds eerder in de databank voorkomt, maar de variabele aangeeft dat het gaat om de eerste behandeling, wordt deze variabele aangepast. Voor de patiënt wordt vermeld dat hij/zij reeds eerder werd behandeld. Deze controle garandeert geen volledige juistheid van deze variabele, omdat de patiënt ook kan behandeld zijn vóór de start van de TDI-registratie in 2011. Verder kan het ook dat de patiënt niet geregistreerd is geweest met een RRN bij eerdere behandelingsperiodes of dat hij of zij behandeld werd in een centrum dat geen TDI-gegevens registreert, zoals huisartsenpraktijken. Data van voorgaande jaren worden niet gebruikt om deze variabelen te corrigeren.
  - ▶ De open antwoorden in de categorie **“andere (specifieer)”**, worden eventueel manueel opnieuw gecodeerd wanneer blijkt dat een bestaande antwoordcategorie beter aansluit bij de beschrijving.
  - ▶ Wanneer de voornaamste substantie wordt aangeduid als cocaïne of poedercocainecategorie en de toedieningswijze is «roken», wordt de voornaamste substantie gecorrigeerd tot «crack».
  - ▶ Een variabele laat toe de verschillende behandelingsperiodes van patiënten geïdentificeerd met het RRN te identificeren. Deze variabele heeft als doel de opeenvolgende ambulante behandelingsperiodes met een interval van minder dan 6 maanden te verwijderen.

3.2.3 Analyse van de gegevens

- De gegevens worden bewaard in een **databank** waar elke registratie overeenkomt met een behandelingsperiode. Elke registratie wordt geïdentificeerd door het gecodeerde RRN van de patiënt, het behandelprogramma en de datum van de start van de behandeling. In geval van anonieme patiënten, identificeert een volgnummer de patiënten.
- De analyse wordt uitgevoerd aan de hand van **3 verschillende soorten gegevens**:
  - ▶ Het aantal behandelingsperiodes geregistreerd in de TDI: Dit is de som van elke geldige registratie tijdens het jaar in kwestie. Deze gegevens worden gebruikt voor de algemene analyses van de gegevensbank. Het geeft interessante informatie over de gegevens van het register.
  - ▶ Het aantal verschillende identificeerbare patiënten: dit is de som van de eerste behandelingsperiodes tijdens het jaar in kwestie van patiënten die aan de hand van hun NRN zijn geïdentificeerd. Deze gegevens maken het mogelijk de kenmerken van de patiënten in een bepaald jaar te bestuderen en tegelijkertijd te voorkomen dat patiënten die in verschillende behandelingsperiodes zouden zijn opgenomen, meerdere malen worden geteld. Aangezien het niet mogelijk is anoniem geregistreerde patiënten te identificeren, zijn zij niet in deze telling opgenomen.
  - ▶ Het aantal verschillende identificeerbare patiënten in de groep controlecentra: dit is de som van de eerste behandelingsperiodes in het beschouwde jaar van patiënten die aan de hand van hun NRN zijn geïdentificeerd in een groep centra die tussen 2015 en 2020 op stabiele wijze deelneemt. Deze gegevens maken het mogelijk de ontwikkeling van de indicatoren in de tijd te bestuderen en mogelijke vertekeningen in verband met veranderingen in de registratie van bepaalde

centra te vermijden. De registraties kunnen namelijk van jaar tot jaar enorm fluctueren, zowel wat de kwantiteit (willekeurige deelname) als wat de kwaliteit (al dan niet gebruik van het NRN) betreft. Tot deze groep behoren de centra waarvan het aantal verschillende identificeerbare patiënten dat elk jaar wordt geregistreerd, niet meer dan 50% afwijkt van het gemiddelde over de betrokken periode. Elk jaar wordt deze groep opnieuw geëvalueerd op basis van de meest recente beschikbare gegevens.

- De kenmerken van de patiënten, hun behandeling of hun consumptiepatroon worden weergegeven in de vorm van een selectie van indicatoren aan de hand van een of meer variabelen uit de vragenlijst. Elke indicator wordt in bijlage 4 nauwkeurig beschreven aan de hand van de constructie of de populatie waarop hij is gebaseerd. Deze indicatoren zijn :
  - ▶ De demografische kenmerken van de patiënten: aandeel vrouwen, aandeel per leeftijdsgroepen, leeftijd kenmerken
  - ▶ De sociale kenmerken van de patiënten: aandeel die alleen woont, aandeel met huisvestingsproblemen, aandeel met beperkte inkomsten, aandeel die met kinderen wonen, aandeel met een laag onderwijsniveau
  - ▶ De kenmerken van de behandeling : aandeel in behandeling voor de eerste keer, gemiddelde leeftijd bij eerste behandeling, aandeel per type verwijzer, aandeel die al een opiaat substitutie behandeling heeft gekregen (alleen voor patiënten met opiaat als voornaamste substantie)
  - ▶ De kenmerken van het patroon van gebruik : gemiddeld aantal problematische substanties gemeld, aandeel die probleem hebt met andere substantie dan de voornaamste substantie, gemiddeld aantal gebruiksdagen van de voornaamste substantie, aandeel die al zijn substantie hebt geïnjecteerd, aandeel die de voornaamste substantie momenteel injecteert (alleen voor opiaten, cocaïne of stimulantia als voornaamste substanties), dat ooit een naald heeft gedeeld.
- De waarde van deze indicatoren zijn gepresenteerd volgens :
  - ▶ het registratiejaar: enkel vanaf 2015 waarvoor de dekking gelijkaardig is en waarvoor hetzelfde protocol werd gebruikt.
  - ▶ het geografisch niveau van het behandelingscentrum per provincie en per gewest.
  - ▶ de behandelingseenheid: per groot type (ambulant en residentieel) en per subcategorieën (Ambulante raadplegingen, Dagcentrum, Centrum geestelijke gezondheid, Crisiscentrum, Therapeutische gemeenschap, Algemeen ziekenhuis, Psychiatrisch ziekenhuis) De poliklinische afdelingen van een ziekenhuis vallen onder de ambulante raadplegingen categorie.
  - ▶ het geslacht: man/vrouw
  - ▶ de leeftijdscategorie: <20 ; 20-29 ; 30-39 ; 40+
  - ▶ het scholingsniveau: Geen of lager; Secundair; Hoger
  - ▶ de behandelingsantecedenten: Eerder behandeld; Eerste behandeling
  - ▶ de specifieke substantie: indien van toepassing
- Er werd ook een vergelijking gemaakt met de vijf buurlanden van België (Nederland, Frankrijk, Luxemburg, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk) voor de indicatoren die vergelijkbaar zijn. Deze gegevens hebben betrekking op het jaar 2019 en zijn gebaseerd op de informatie die te vinden is op de webpagina "Statistical Bulletin 2021 – treatment demand" van het EMCDDA (emcdda.europa.eu).
- Er worden aanvullende statistische analyses uitgevoerd op de ontwikkeling in de periode 2015-2020 om te bepalen of een waargenomen trend al dan niet significant is. Deze analyses zijn uitgevoerd met behulp van Joinpoint Regression software. Deze software wordt gebruikt om de richting en de grootte te berekenen van trends die passen bij lineaire segmenten. Bij deze techniek wordt een log-lineair model met Poisson-regressie en Monte Carlo permutatie toegepast om na te gaan of een trend significant is. Het model toetst de hypothese dat de jaarlijkse procentuele verandering (APC in % per jaar) nul is. De APC gaat ervan uit dat tarieven die jaarlijks met een constant percentage veranderen, lineair veranderen op een logaritmische schaal.

3.3 BEVRAGING BIJ BEROEPSBEOEFENAARS

3.3.1 DOELSTELLINGEN VAN HET ONDERZOEK

Aan het einde van de TDI-gegevensverzameling, begin 2021, werd een online-bevraging naar alle behandelcentra gestuurd om meer informatie te krijgen over hoe het jaar 2020 werd ervaren en of er veranderingen of problemen waren waargenomen. Het was de bedoeling informatie te verkrijgen over de beschikbaarheid van zorg (periode van sluiting van centra of beperkingen, beperking van de opvang van bepaalde groepen patiënten,...), over de ontwikkeling van de vraag naar behandeling, zowel kwalitatief (nieuwe soorten verzoeken, nieuwe patiënten) als kwantitatief, en over mogelijke problemen die van invloed zouden zijn geweest op de verzameling en registratie van TDI-gegevens binnen de instellingen. Dit onderzoek helpt om de TDI-cijfers in perspectief te plaatsen zodat zij beter kunnen worden geïnterpreteerd.

3.3.2 PARTICIPATIE EN REPRESENTATIVITEIT

Van de 212 behandelingsseenheden die in 2020 aan de TDI-registratie deelnamen, vulden 108 de vragenlijst in, wat neerkomt op een respons van 51%. Deze voltooide eenheden vertegenwoordigen 65% van de totale gegevens die in 2020 zijn gecodeerd. Tabel 1 beschrijft de kenmerken van de centra die aan het onderzoek hebben deelgenomen in vergelijking met alle centra. Het Brusselse Gewest is minder goed vertegenwoordigd onder de respondenten van de bevraging. Elk type behandelingscentrum is echter goed vertegenwoordigd in de bevraging. De kenmerken van de patiënten tussen de centra die op de bevraging hebben geantwoord en de algemene gegevens zijn zeer vergelijkbaar, zodat kan worden geconcludeerd dat de bevraging niettemin een goed beeld geeft van de situatie van de verslavingssector in het jaar 2020.

Tabel 1. Kenmerken van de steekproef van centra die de bevraging hebben beantwoord, vergeleken met alle gegevens

Kenmerken	Deelnemende centra	Totaal centra
Aantal eenheden	108	212
Aantal TDI-registraties	16150	24925
Gewest (% registraties)		
Vlaanderen	72.9	65.8
Wallonië	22.1	22.8
Brussel	5.1	11.3
Type eenheid (% registraties)		
<i>Totaal Ambulant</i>	<i>31.9</i>	<i>35.8</i>
Ambulante raadplegingen	18.8	20.8
Dagcentra	5.2	7.4
CGG	7.9	7.6
<i>Totaal Residentieel</i>	<i>68.1</i>	<i>64.2</i>
Crisis	4.1	4.1
TG	2.7	2.5
AZ	24.3	25.0
PZ	36.9	32.6

4. RESULTATEN EN ANALYSE

Hierbij moet in rekening worden gehouden dat de gepresenteerde cijfers niet de totale behandelingsaanvragen van de centra weergeven, maar steeds de gegevens die aan Sciensano zijn doorgegeven. Met name in 2020 was het verschil tussen de feitelijke behandelingsaanvragen en de geregistreerde behandelingsaanvragen groter dan de jaren voordien.

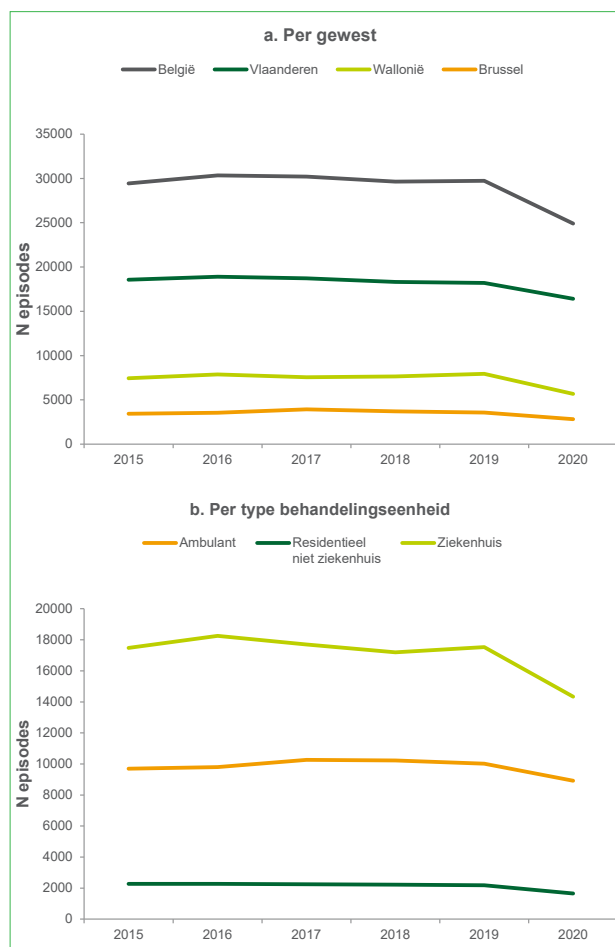
4.1 ALGEMENE BESCHRIJVING VAN DE REGISTRATIES

(Zie ook tabellen 2 tot 6 in bijlage 1)

Totaal aantal registraties

Zoals blijkt uit figuur 1 bedraagt het totale aantal in de TDI geregistreerde behandelingsepisodes in 2020 iets minder dan 25000. Het aantal behandelings-eenheden dat deelneemt aan de registratie (213) is stabiel gebleven ten opzichte van 2019. Twee derde van de episodes worden geregistreerd in Vlaanderen, 11% in Brussel en 23% in Wallonië. Meer dan de helft van de behandelingsepisodes wordt geregistreerd in ziekenhuizen, iets meer dan een derde in ambulante centra en 7% in residentiële centra ander dan ziekenhuizen (verder benoemd als 'residentieel niet ziekenhuis').

Figuur 1. Evolutie van het aantal geregistreerde behandelingsepisodes tussen 2015 en 2020 in de TDI, per gewest en per type behandelingsprogramma, België

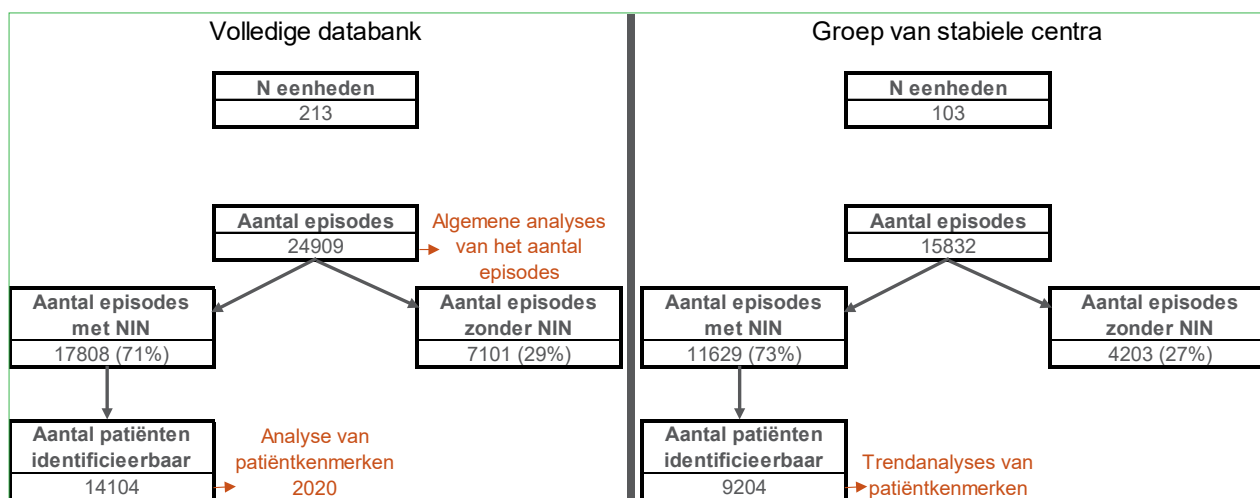

Bron: TDI 2015-2020(Sciensano)

Aantal registraties per type analyse

Figuur 2 geeft een gedetailleerd overzicht van het totale aantal records dat zal worden gebruikt in de verschillende analyses in de rest van dit rapport. Wanneer analyses worden uitgevoerd op behandelingsepisodes, worden 24909 records gebruikt. De patiëntkenmerken in de tabellen in de bijlage zijn gebaseerd op identificeerbare patiënten die bij het NIN zijn geregistreerd, d.w.z. 14104 records in 2020. Wanneer in het verslag de trend van patiëntkenmerken in de tijd wordt onderzocht, worden gegevens van een stabiel aantal behandelingscentra (met jaarlijkse variaties in het aantal registraties die minder dan 50% van het gemiddelde bedragen) gebruikt, d.w.z. 9204 records.

Figuur 2. Beschrijving van de kenmerken van de TDI 2020-databank volgens de uitgevoerde analyses

Problematische en voornaamste substanties

De volgende 2 Figuren tonen de ontwikkeling in de periode 2015-2020 van het aandeel van alle behandelingsepisodes van substanties die op nationaal niveau als problematische substantie (figuur 3) of als voornaamste substantie (figuur 4) worden vermeld. De precieze cijfers zijn opgenomen in bijlage 5.

Het aandeel behandelde episodes dat **alcohol** als problematische substantie rapporteert, is sinds 2015 relatief constant op ongeveer 63% van de betrokken episodes. Anderzijds is het aandeel van alcohol als voornaamste substantie significant gedaald, hoewel alcohol nog steeds de belangrijkste stof is die aan de basis ligt van de behandeling, met 50% van de behandelde episodes in 2020.

Cannabis als problematische substantie is stabiel en betreft 30% van de episodes in 2020. Wat de voornaamste substantie betreft, blijft cannabis eveneens stabiel op ongeveer 15% van de behandelde episodes.

Het aandeel episodes waarin **cocaïne** wordt gemeld, is de afgelopen zes jaar significant toegenomen, zowel als problematische substantie als voornaamste substantie. Deze stijging betreft voornamelijk crackcocaïne, terwijl het aandeel van poedercocaïne in de onderzochte periode niet significant veranderde.

Het aandeel episodes waarin **opiaten** worden vermeld, is aanzienlijk gedaald, zowel als problematische substantie als voornaamste substantie. Deze daling betreft heroïne en methadon. Buprenorfine is stabiel en het aandeel van fentanyl als problematische substantie is significant toegenomen, ook al betreft dit slechts 0,1% van alle episodes.

Het aandeel episodien dat een **stimulantia** ander dan cocaïne als problematische substantie rapporteert, is relatief stabiel in de tijd, voor amfetaminen, methamfetaminen en ecstasy. Anderzijds is het aandeel van mephedrone in het aantal gevallen significant toegenomen, van 0,1% van de gevallen in 2015 tot meer dan 0,5% van de gevallen in 2020. Wat betreft het percentage episodes waarin methamfetamine

RESULTATEN EN ANALYSE

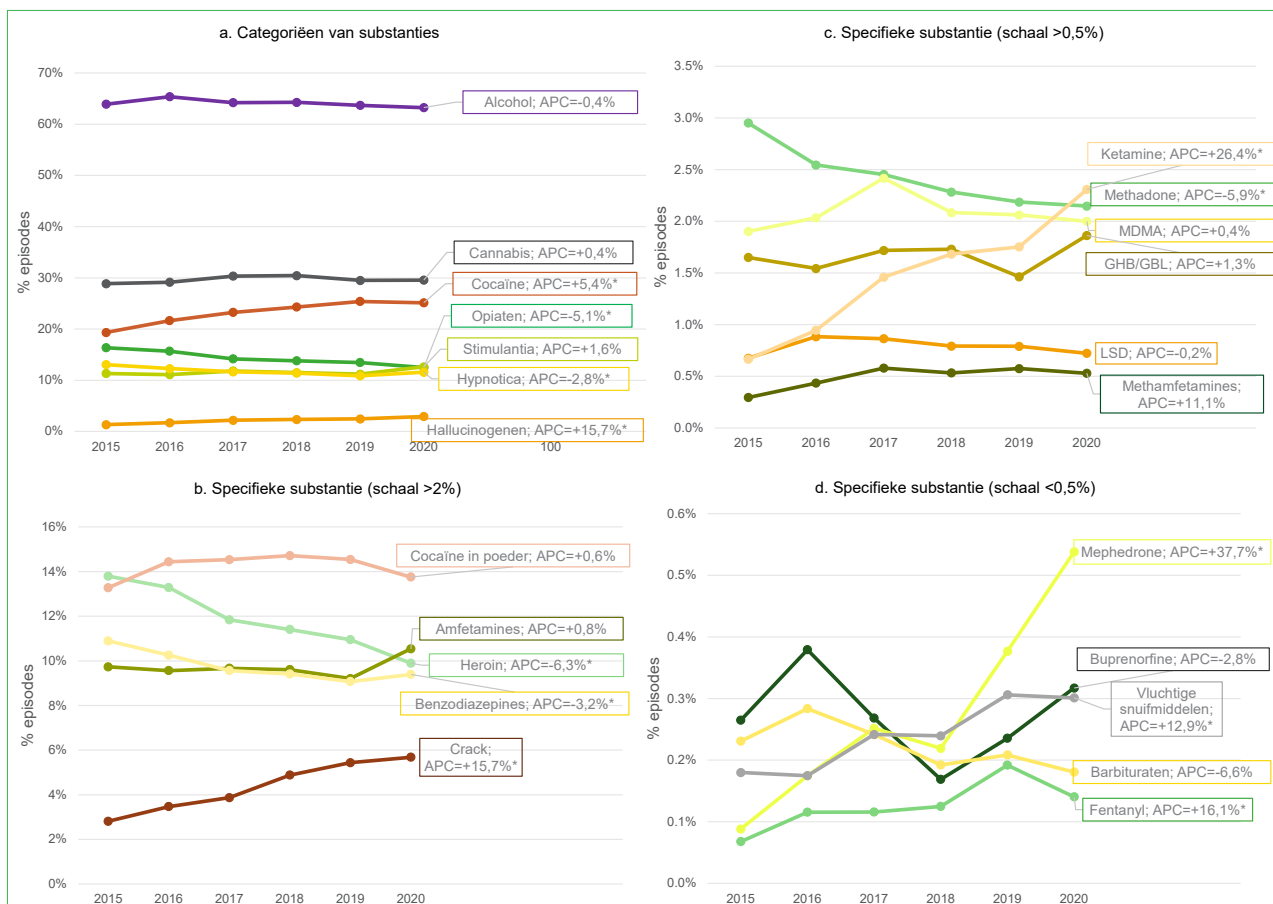
ALGEMENE BESCHRIJVING VAN DE REGISTRATIES

als voornaamste substantie wordt gemeld, heeft de stijging ook betrekking op methamfetamine, zij het op relatief lage niveaus.

Het aandeel episoden dat **hypnotica** rapporteert, daalt significant als problematische substantie maar blijft stabiel als voornaamste substantie tussen 2015 en 2020.

De grootste toename betreft het aandeel episoden waarin **hallucinogenen** als problematische substantie worden gemeld (+15,7% per jaar) en als voornaamste substantie (+47,1% per jaar). Binnen deze categorie van substanties is het vooral het aandeel van episoden waarin ketamine wordt vermeld dat bijdraagt tot deze stijging, die in 0,6% van de episoden in 2015 tot 2,3% in 2020 wordt vermeld.

Figuur 3. Trends in het aandeel behandelingsperiodes per categorieën van substanties en per specifieke substanties vermeld als problematische substantie

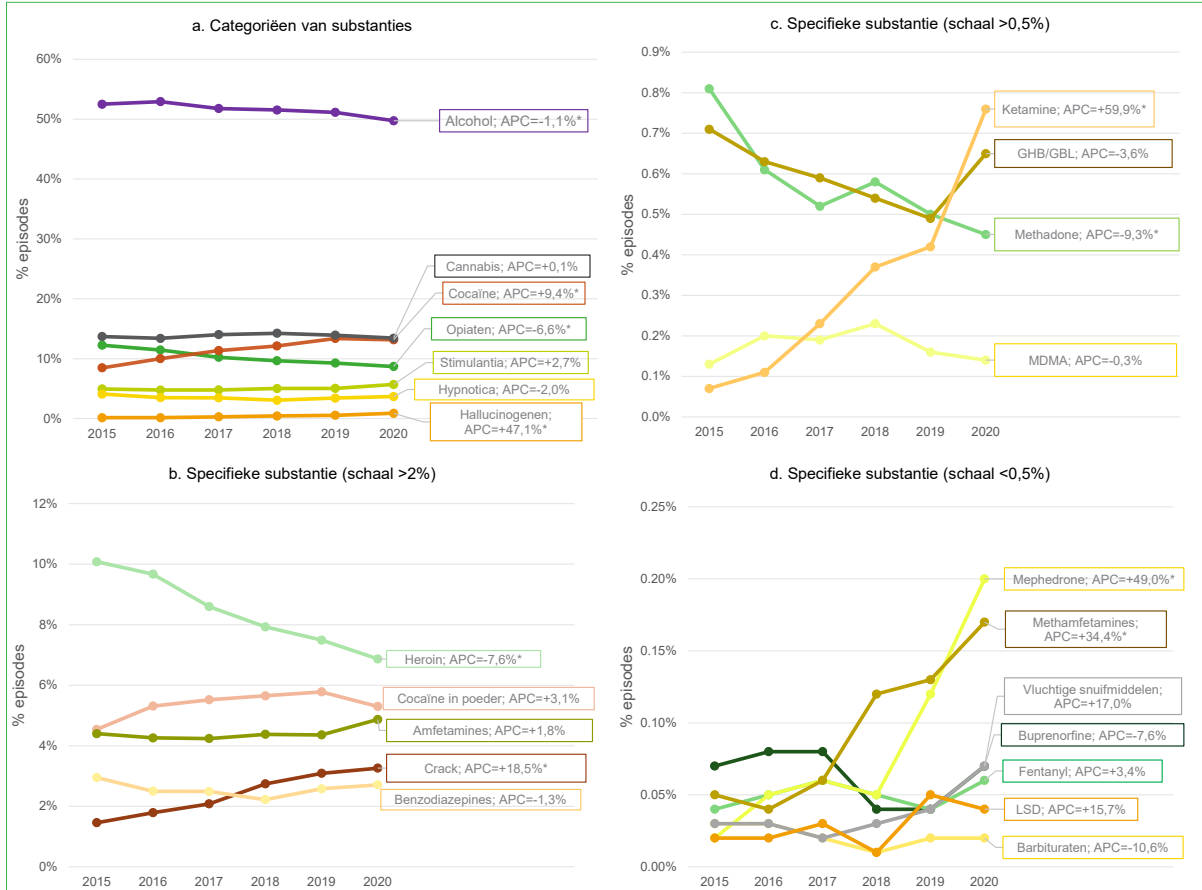

Bron: TDI 2015-2020 (Sciensano)

RESULTATEN EN ANALYSE

ALGEMENE BESCHRIJVING VAN DE REGISTRATIES

Figuur 4. Trends in het aandeel behandelingsperiodes per categorieën van substanties en per specifieke substanties vermeld als voornaamste substantie

Bron: TDI 2015-2020 (Sciensano)

4.2 EFFECT VAN DE PANDEMIE OP DE TDI REGISTRATIES

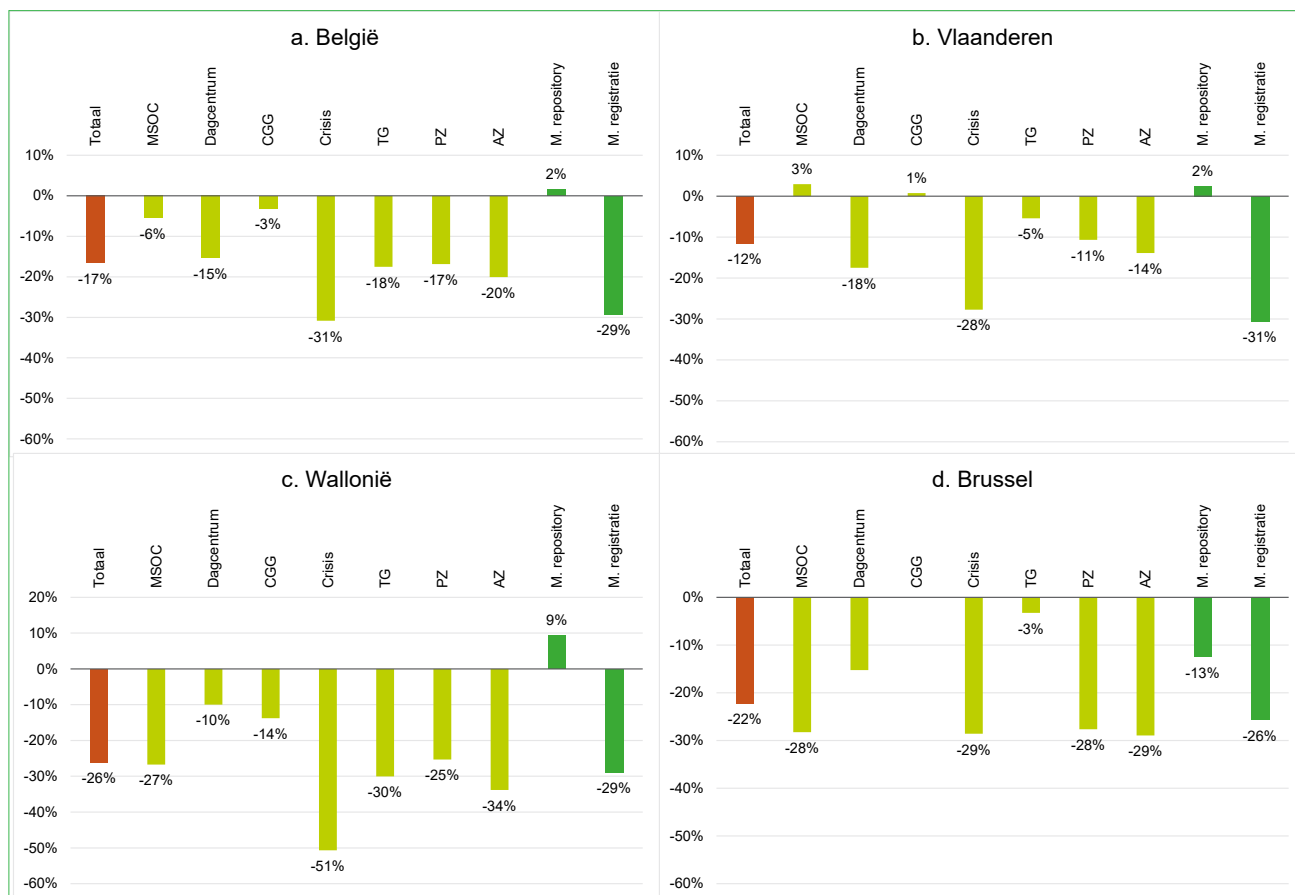
Aantal registraties

Terwijl het aantal gemelde behandelingsepisodes tussen 2015 en 2019 relatief stabiel is gebleven, wordt op nationaal niveau een daling van 17% waargenomen in 2020. Figuur 5 toont de ontwikkeling van deze registraties in 2020 in vergelijking met de periode 2015-2019 per gewest, type behandelingsprogramma en per rapporteringsmodule. In Vlaanderen bedraagt deze daling 12%, terwijl zij in Wallonië en Brussel respectievelijk 26% en 22% bedraagt.

Het effect op de residentiële sector was groter dan op de ambulante sector. De crisiscentra vertoonden de grootste daling (-31%) van het aantal registraties in de drie gewesten. De daling van het aantal registraties in MSOCs en centra voor geestelijke gezondheidszorg wordt vooral vastgesteld in Wallonië en Brussel, terwijl in Vlaanderen deze twee soorten behandelingsprogramma's niet te lijden hebben gehad onder een daling van het aantal registraties. Het aantal registraties in therapeutische gemeenschappen is in Wallonië sterker gedaald dan in Vlaanderen en Brussel. Wat de ziekenhuizen betreft, is de daling van het aantal registraties sterker in de algemene ziekenhuizen dan in de psychiatrische ziekenhuizen en bovendien is deze daling sterker in Wallonië en Brussel dan in Vlaanderen.

Het effect op de door de repositorymodule verzonden records was minder groot dan dat op de door de registratiemodule verzonden registraties.

Figuur 5. Verandering in het aantal gerapporteerde behandelingsepisodes in 2020 ten opzichte van het gemiddelde in 2015-2019, per gewest, type behandelingsprogramma en per rapporteringsmodule

MSOC : Medisch Sociaal Opvangcentrum; CGG : Centrum Geestelijke Gezondheidszorg; Crisis : Crisis centrum; TG : Therapeutische gemeenschap; PZ : Psychiatrisch ziekenhuis; AZ : Algemeen ziekenhuis

Bron: TDI 2015-2020 [Sciensano]

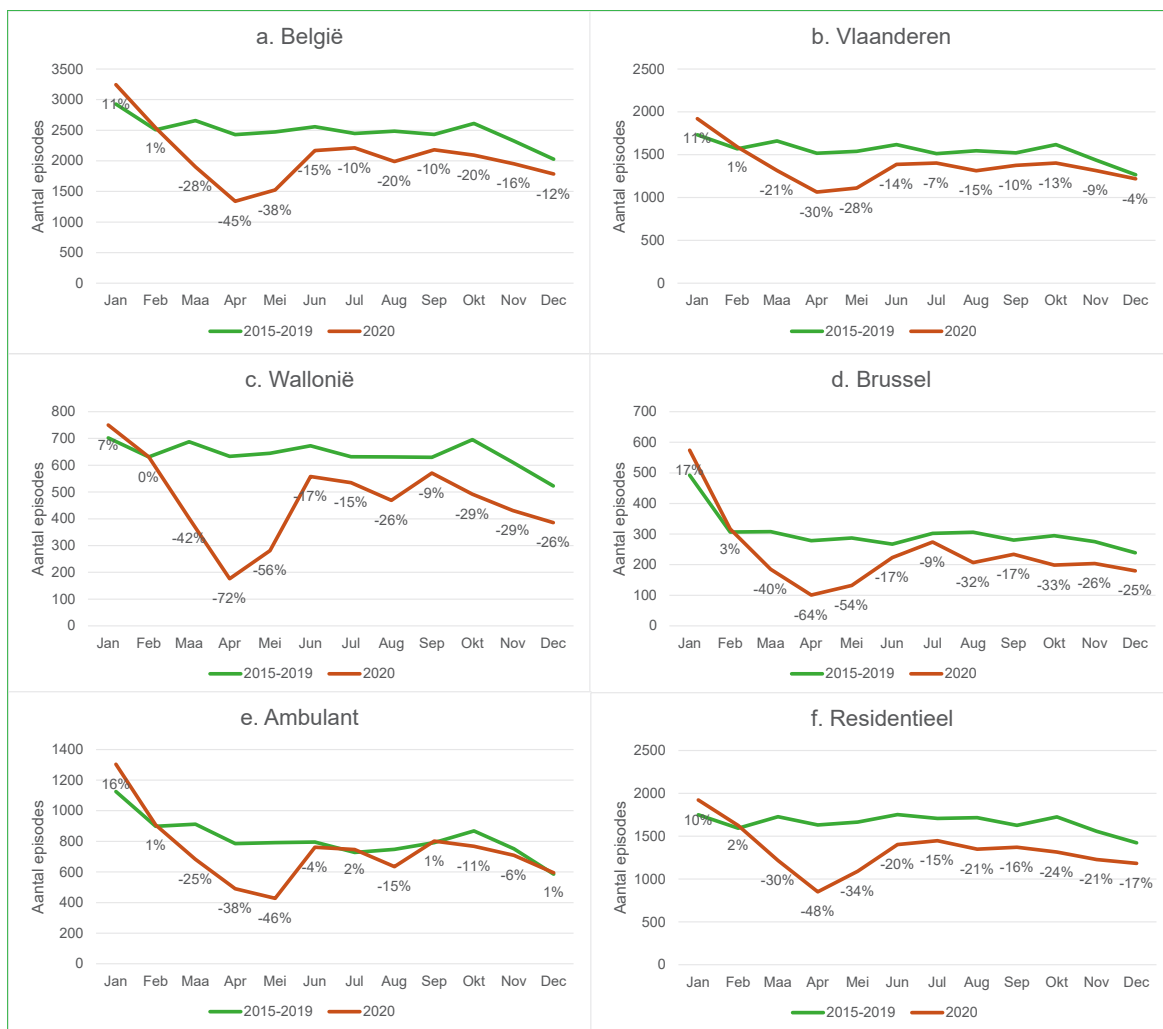
RESULTATEN EN ANALYSE

EFFECT VAN DE PANDEMIE OP DE TDI REGISTRATIES

Uit een analyse van het aantal geregistreerde behandelingsepisodes per maand in 2020 in vergelijking met het gemiddelde van de jaren 2015 tot en met 2019 (Figuur 6) blijkt dat de daling het meest uitgesproken is tijdens de eerste lockdown als maatregel tegen de verspreiding van COVID-19 (maart tot en met mei 2020), waar de daling 45% bereikte. Na juni ligt het aantal behandelingsperioden per maand gemiddeld 10-20% lager dan de gemiddelden van de voorgaande jaren, met een sterkere daling in augustus en oktober, die overeenkomen met de maanden waarin nieuwe sanitaire maatregelen werden genomen (Sciensano, 2020). De tweede lockdown, die in november 2020 van start is gegaan, lijkt geen grotere impact te hebben gehad op het aantal geregistreerde behandelingsepisodes.

In Wallonië (-72%) en Brussel (-64%) is de maximale daling in april veel groter dan in Vlaanderen (-30%). In de ambulante sector keren de registraties vanaf juni terug naar een niveau dat bijna vergelijkbaar is met dat van de voorgaande jaren, terwijl in de residentiële sector de daling het hele jaar door uitgesproken blijft.

Figuur 6. Verdeling van het aantal in de TDI geregistreerde behandelingsperioden per maand in 2020 ten opzichte van het gemiddelde voor 2015-2019, per gewest en type centrum

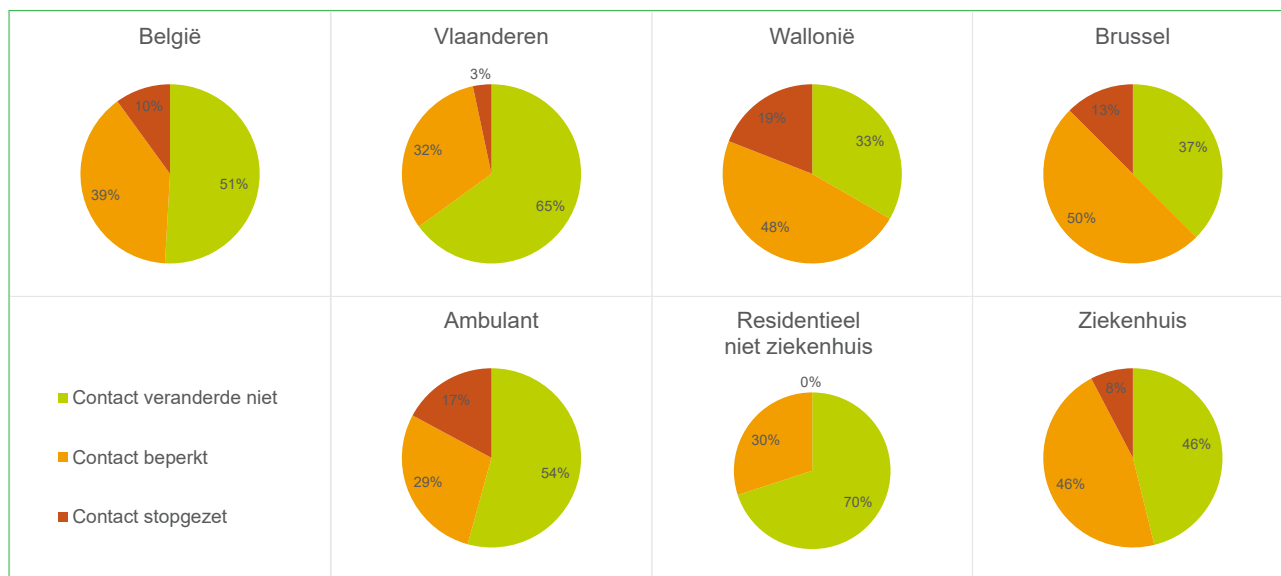

Bron: TDI 2015-2020 (Sciensano)

Gevolgen van de pandemie voor het contact met patiënten

Uit de bevraging van de centra blijkt (Figuur 7) dat voor iets meer dan de helft van de diensten die op de bevraging hebben gereageerd, het contact met de patiënten (face-to-face contacten of eventuele contacten via telefoon/video/chat) in 2020 niet werd beïnvloed. Dit sluit echter bepaalde aanpassingen in de dagelijkse uitvoering of routine niet uit. Voor een klein deel van de respondenten (10%) werd het contact gedurende een bepaalde periode volledig onderbroken en voor ongeveer 40% van hen was het contact beperkt. Het is duidelijk dat het effect op het dienstenaanbod groter was in Wallonië en Brussel dan in Vlaanderen, en groter in ambulante centra en ziekenhuizen dan in residentiële niet-ziekenhuis centra.

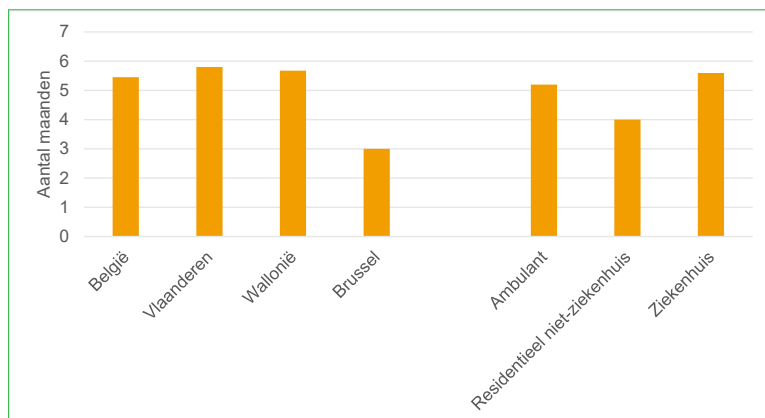
Figuur 7. Impact van de pandemie op de contacten met de patiënten per gewest en type behandelingsprogramma

Bron : Instellingsenquête 2020 (Sciensano)

De gerapporteerde perioden van contactonderbreking vielen over het algemeen van midden maart tot mei, wat overeenkomt met de eerste lockdown. Sommige ziekenhuizen melden ook een langere onderbreking van het dienstenaanbod tot juni en tevens op het eind van 2020 in oktober-december, wat overeenkomt met de tweede lockdownperiode. Bij diensten die melding maken van een beperkt patiëntencontact, bedroeg de duur van de verstoringperiode onderbreking gemiddeld 5,5 maanden (Figuur 8). Deze periode is korter in Brussel (3 maanden) dan in Vlaanderen en Wallonië. Het lijkt er ook op dat de periode van onderbreking korter was in de residentiële niet-ziekenhuis centra (4 maanden) maar een beetje langer in de ziekenhuizen.

Figuur 8. Aantal maanden van verstoord patiëntencontact in 2020

Bron : Instellingsenquête 2020 (Sciensano)

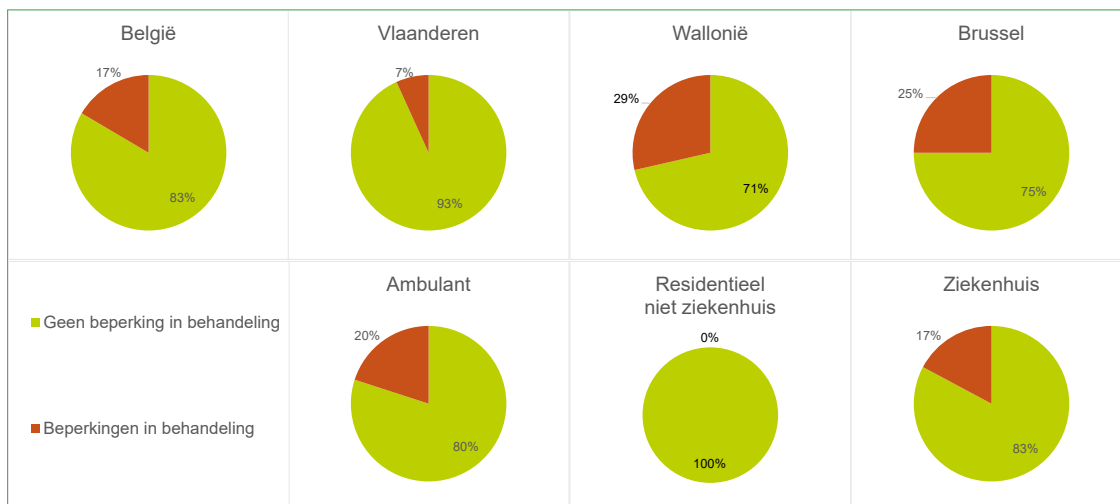

RESULTATEN EN ANALYSE

EFFECT VAN DE PANDEMIE OP DE TDI REGISTRATIES

De behandeling van bepaalde patiënten was volgens 17% van de respondenten beperkt (Figuur 9). Dit aandeel is groter in Wallonië en Brussel dan in Vlaanderen en groter in ambulante en residentiële niet-ziekenhuizen centra. Soms was de zorg beperkt tot noodgevallen gedurende een bepaalde periode van het jaar. Onder meer behandelingen om ontwenning, nieuwe behandelingen en patiënten met een zwaardere drugproblematiek, werden soms on hold geplaatst totdat de omstandigheden veranderden vooraleer een behandeling kon worden opgestart.

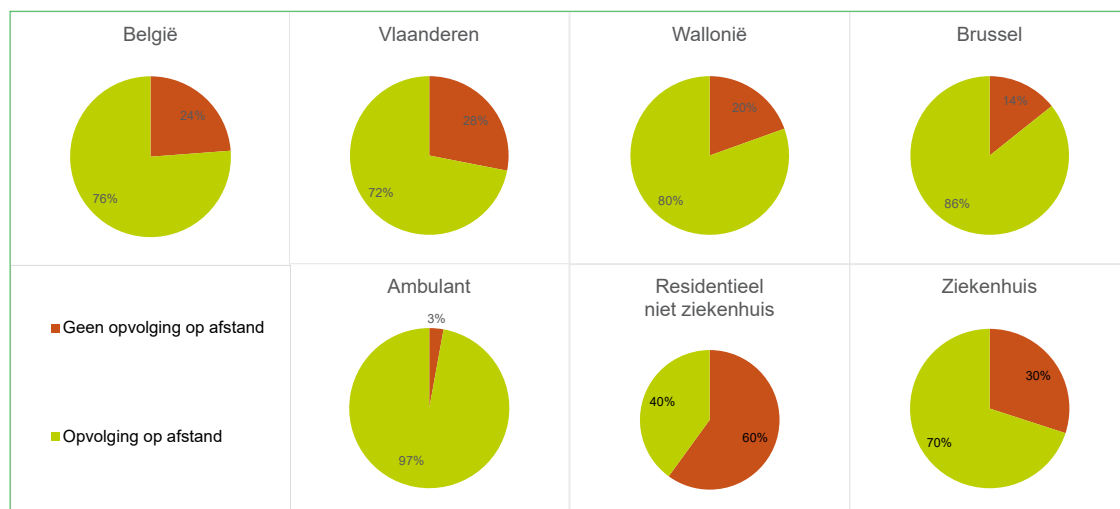
Figuur 9. Beperking van de zorg voor bepaalde types van patiënten in 2020 per gewest en type behandelingsprogramma

Bron : Instellingenenquête 2020 (Sciensano)

Bijna driekwart van de respondenten startte afstandswerk op met patiënten, met een vergelijkbare verdeling over de drie gewesten (Figuur 10). De verschillen tussen de soorten behandelingsprogramma's zijn echter zeer uiteenlopend. Terwijl bijna alle ambulante diensten een systeem voor patiëntmonitoring op afstand hebben ingevoerd, heeft slechts 40% van de residentiële niet-ziekenhuizen centra dit kunnen doen. Dit heeft zeker te maken met het feit dat contact op afstand minder verenigbaar is met het soort dienstverlening en ook met het feit dat deze diensten niet zijn gesloten.

Figuur 10. Opstart van patiëntopvolging op afstand in 2020 per gewest en type behandelingsprogramma

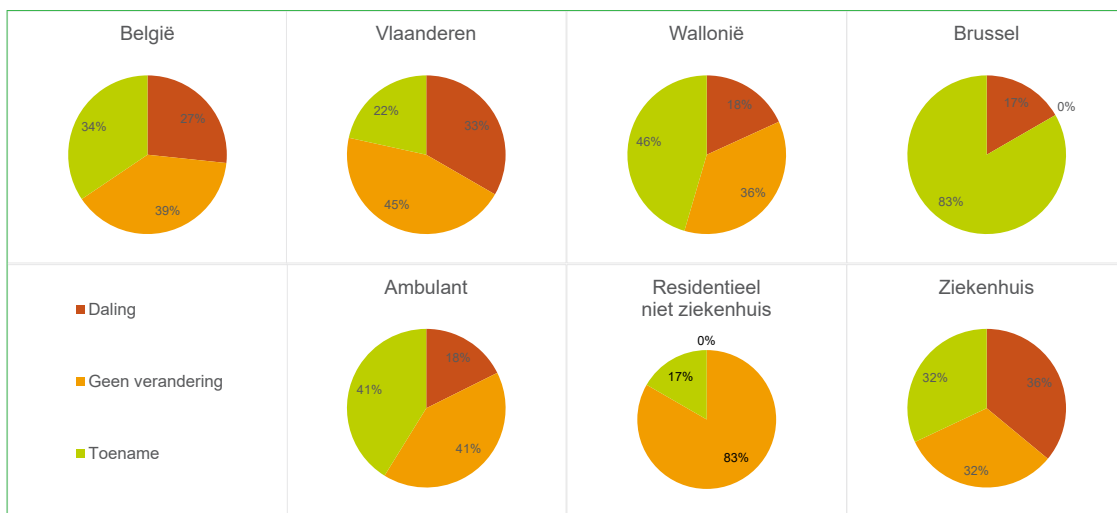
Bron : Instellingenenquête 2020 (Sciensano)

Gevolgen van de pandemie op de behandelingsaanvragen

Op nationaal niveau lopen de gerapporteerde veranderingen in het aantal behandelingsaanvragen nogal uiteen (Figuur 11), met relatief vergelijkbare percentages in toename, afname of stabiliteit onder de type behandelingscentra. In Wallonië en Brussel is het percentage behandelingscentra dat een toename van behandelingsaanvragen meldde, echter hoger. Deze stijging van het aantal aanvragen is ook meer uitgesproken in de ambulante sector dan in de residentiële sector.

Wat mogelijke veranderingen in het type hulpvraag betreft, meldde de ondervraagde beroepsbeoefenaars vooral de indruk van een toename van problemen in verband met alcohol, maar ook met cocaïne. Meervoudig middelengebruik lijkt ook aanzienlijk te zijn toegenomen. Herval kwam veel vaker voor, bijvoorbeeld bij patiënten die in nazorg waren. Het lijkt erop dat de gebruikte hoeveelheden ook waren toegenomen. Depressies en angsten werden vaker gemeld, evenals het gevoel van eenzaamheid. Ook was er een toename in de melding van sociale problemen, zoals huiselijk geweld en ook werkgerelateerde problemen. Hulpverleners meldde dat patiënten complexere problemen vertoonden die meer zorg vereisten.

Figuur 11. Verandering in behandelingsaanvragen in 2020 per gewest en type behandelingsprogramma

Bron : Instellingenenquête 2020 (Sciensano)

RESULTATEN EN ANALYSE

EFFECT VAN DE PANDEMIE OP DE TDI REGISTRATIES

Figuur 12 tracht een mogelijke evolutie van de bevolking in behandeling in het jaar 2020 te benadrukken. Het percentage vrouwen in behandeling is licht gestegen in de maanden april en mei en was hoger dan in voorgaande jaren. De gemiddelde leeftijd bleef het hele jaar door stabiel. Er was een daling van het percentage patiënten dat voor het eerst in behandeling was tijdens de eerste lockdownperiode, om later in het jaar iets hoger te liggen dan in voorgaande jaren.

Het percentage van patiënten in behandeling voor alcohol en cannabis bleef vergelijkbaar met voorgaande jaren. Behalve in mei was er een daling van het aandeel voor cannabis. Het percentage patiënten dat voor opiaten in behandeling ligt lager in vergelijking met voorgaande jaren, maar in november en december een aanzienlijk stijging waardoor opnieuw het niveau van de voorgaande jaren is bereikt.

Figuur 12. Maandelijkse evolutie van het patiëntenprofiel in 2020 in vergelijking met het gemiddelde 2015-2019

Bron: TDI 2015-2020 (Sciensano)

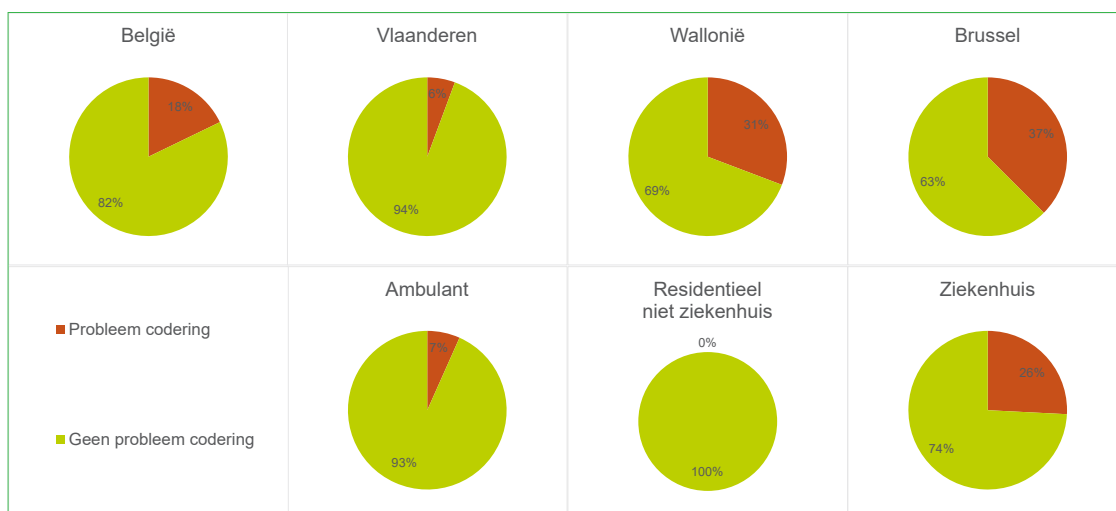
Gevolgen op de kwaliteit van de gegevens

De gegevens voor 2020 bevatten 29% van de gegevens zonder rijksregisternummer. Dit aandeel is sinds 2017 gestaag toegenomen. Sommige hulpverleners meldden dat zij in 2020 het nationale registratienummer niet gebruikten wanneer de TDI-vragenlijst om vertrouwelijkheidsredenen per telefoon of videoconferentie werd afgenomen. Dit zou deze stijging gedeeltelijk kunnen verklaren.

Er werd ook een lichte stijging van het aandeel onbekende gegevens, alle variabelen samen, vastgesteld.

De problemen in verband met de registratie van TDI-gegevens lijken dit jaar echter beperkt te zijn, zoals door de hulpverleners wordt gemeld (Figuur 13). Slechts 18% van de respondenten gaf aan moeilijkheden te ondervinden bij de uitvoering van de TDI-registratie. Dit lijkt meer het geval te zijn geweest in ziekenhuizen dan in de ambulante; geen enkel residentiële niet-ziekenhuis centra meldde problemen. Het percentage mensen dat registratieproblemen rapporteerde hoger dan in Brussel en Wallonië dan in Vlaanderen.

Figuur 13. Ondervonden moeilijkheden bij het coderen van TDI-gegevens in het jaar 2020, per gewest en type behandelingsprogramma

Bron : Instellingenenquête 2020 (Sciensano)

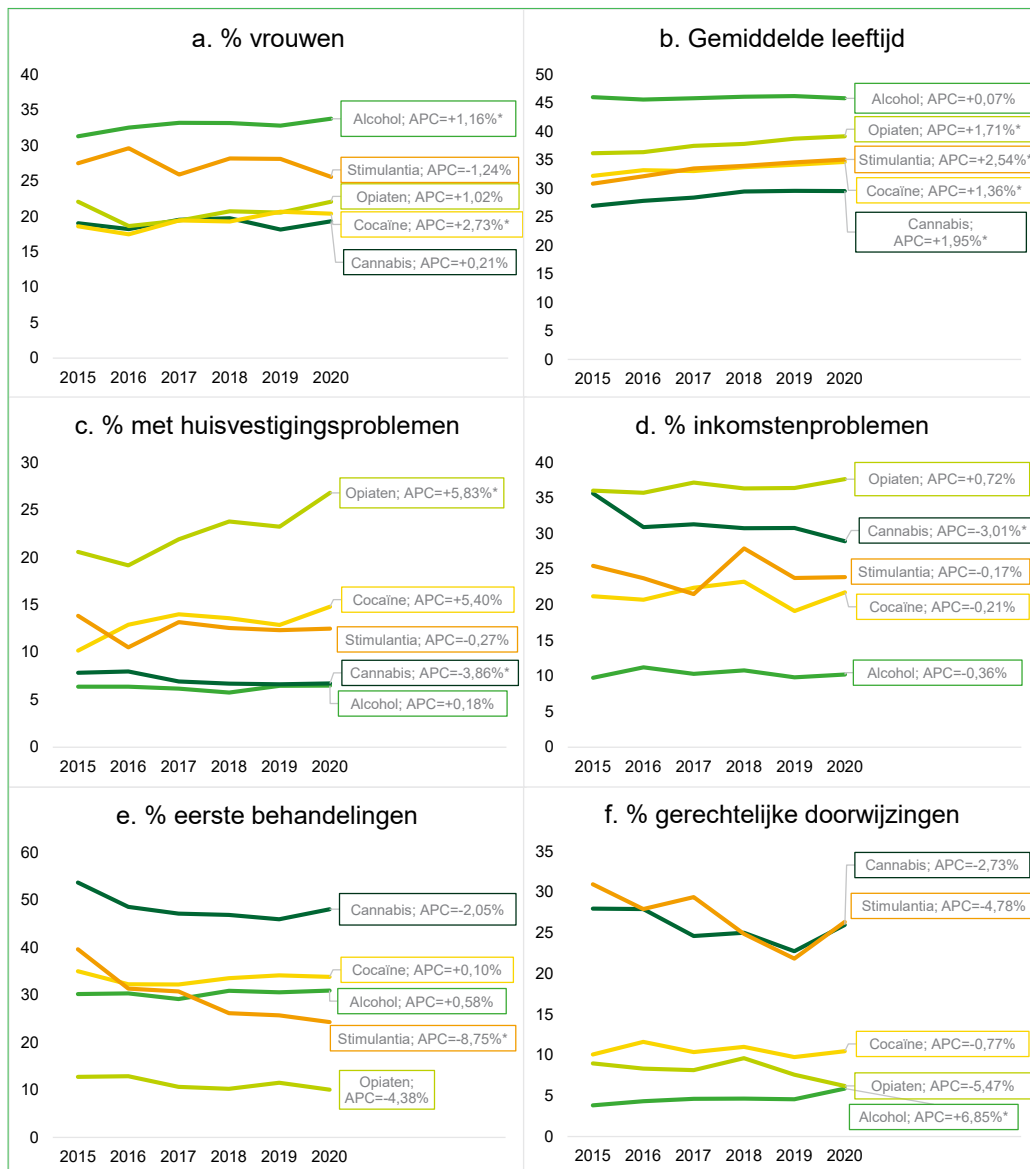
De problemen bij de codering van de TDI waren vooral te wijten aan de beschikbaarheid van het personeel en niet zozeer aan de toegang tot het computersysteem. Aangezien contacten met patiënten vanop afstand normaal gezien niet onder de definitie van TDI vallen, is het echter ook mogelijk dat sommige patiënten niet werden geregistreerd. De vragenlijst toont dat ongeveer 50% van de beroepsbeoefenaars de TDI registreerden, ook al was het een contact op afstand. Deze kwestie moet in de toekomst worden verduidelijkt.

4.3 BESCHRIJVING PER VOORNAAMSTE SUBSTANTIES

De beschrijving en de ontwikkeling in de tijd van de kenmerken van de patiënten per voornaamste substantie zullen worden gebaseerd op de figuren 13 en 14 hieronder.

Figuur 14 toont de evolutie in de tijd, per voornaamste substantie, van het aandeel vrouwen, de gemiddelde leeftijd, het aandeel patiënten in onstabiele huisvesting of op straat, het aandeel patiënten zonder inkomen of met een sociaal inkomen, het aandeel patiënten die voor het eerst in behandeling gaan en het aandeel patiënten die door de rechter in behandeling worden genomen.

Figuur 14. Trend in de belangrijkste demografische, sociale en behandelingsgerelateerde kenmerken van patiënten per voornaamste substanties binnen een stabiele groep centra 2015-2020

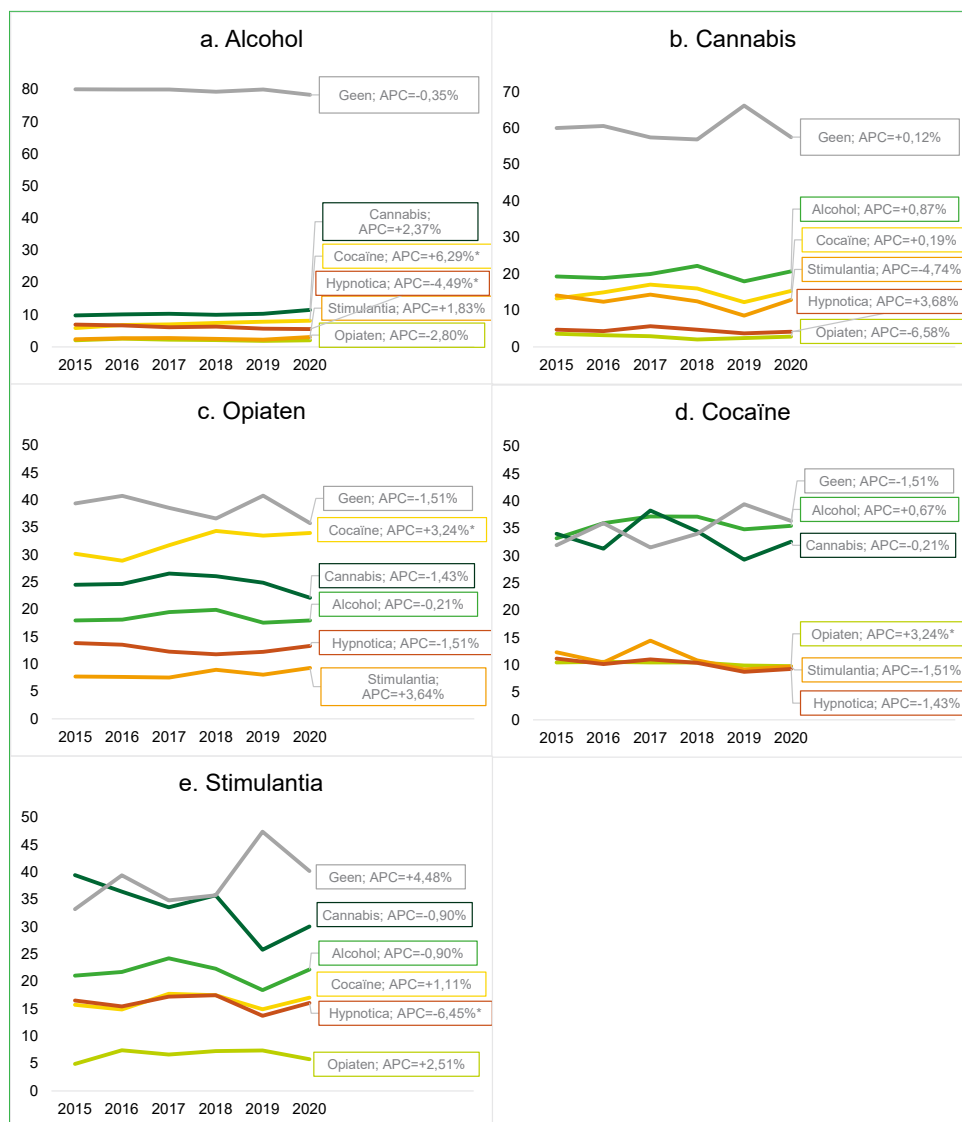
Bron: TDI 2015-2020 (Sciensano)

RESULTATEN EN ANALYSE

BESCHRIJVING PER VOORNAAMSTE SUBSTANTIES

Figuur 15 toont de evolutie in de tijd van het aandeel van andere problematische substanties die voor elke groep patiënten worden vermeld, naar gelang van de voornaamste vermeldde substantie.

Figuur 15. Trend van het aandeel van andere problematische substanties vermeld door patiënten in een groep van stabiele centra per voornaamste substanties, 2015-2020

Bron: TDI 2015-2020 (Sciensano)

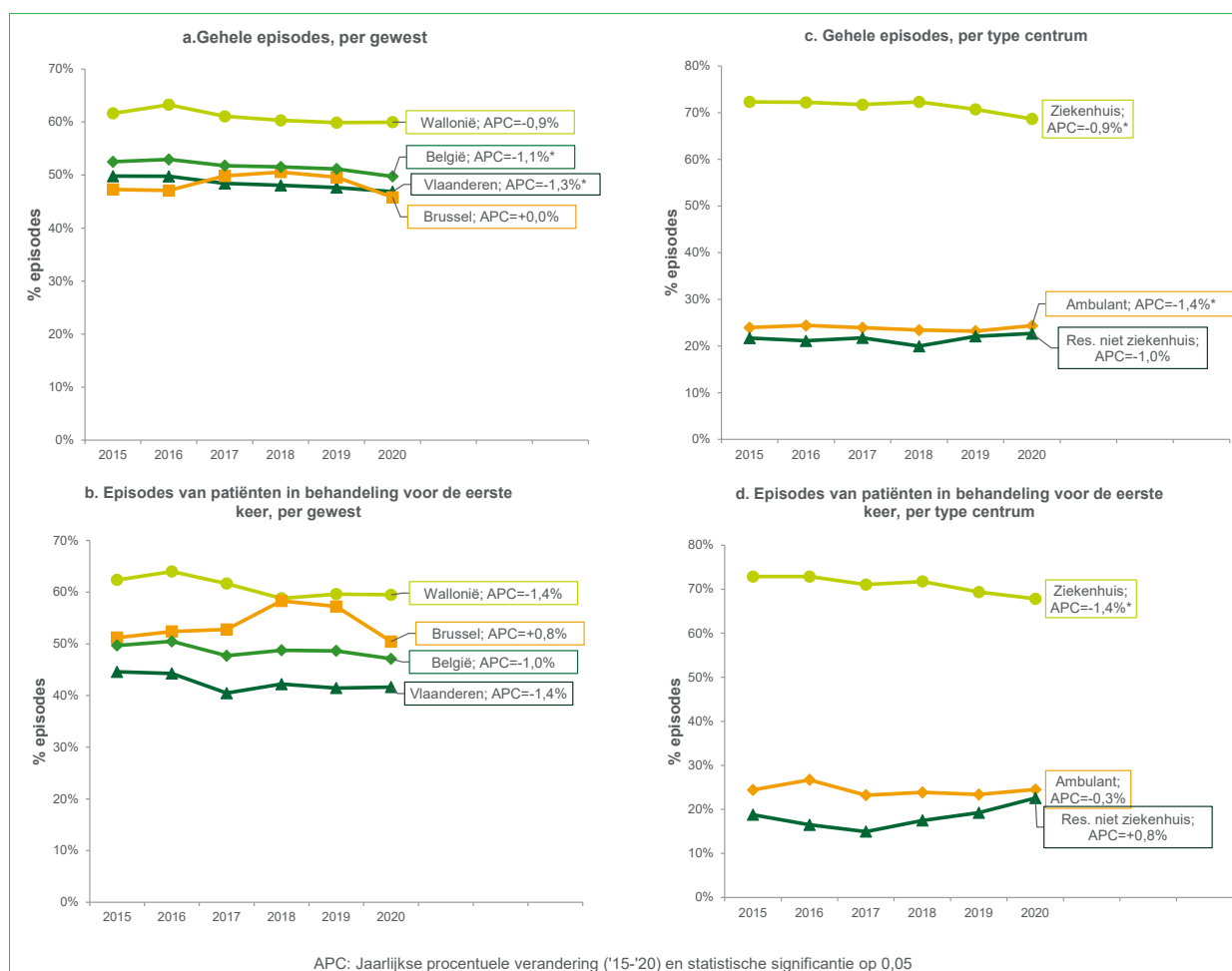
4.3.1 Behandelingen voor alcohol

(Zie ook tabellen 7 tot 10 in bijlage 1)

Alcohol als voornaamste substantie blijft met ongeveer 50% van alle episodes op nationaal niveau de belangrijkste drug in alle behandelingen.

Figuur 16 laat zien dat het aandeel van alcohol als voornaamste substantie onder alle behandelingsepisodes in België sinds 2015 significant is gedaald met 1,1% per jaar. Op gewestelijk niveau is deze daling significant in Vlaanderen, maar niet in Wallonië of Brussel. Terwijl alcohol meer dan 70% van de in ziekenhuizen geregistreerde behandelingsperioden vertegenwoordigt, ligt dit percentage slechts tussen 20 en 30% in ambulante en residentiële niet-ziekenhuis centra. De trends laten een significante daling zien bij ziekenhuizen en ambulante behandeling, maar niet bij residentiële niet-ziekenhuis centra. Anderzijds is de daling bij de episodes van patiënten die voor het eerst een behandeling ondergaan, niet significant op regionaal niveau, maar alleen in ziekenhuizen.

Figuur 16. Evolutie van het aandeel behandelingsepisodes voor alcohol per gewest en per type behandelingscentrum

Bron: TDI 2015-2020 (Sciensano)

Trends in de kenmerken van patiënten die in behandeling zijn bij een stabiele groep centra (Figuur 14) laten een toename zien van het aandeel vrouwen dat in behandeling is voor alcohol als voornaamste substantie (+1,3% per jaar). In 2020 was een derde van de patiënten in behandeling voor alcohol vrouwen. De gemiddelde leeftijd van patiënten die voor alcohol worden behandeld, blijft stabiel op ongeveer

RESULTATEN EN ANALYSE

BESCHRIJVING PER VOORNAAMSTE SUBSTANTIES

46 jaar. Deze groep patiënten heeft over het algemeen weinig huisvestings- of inkomensproblemen en deze verhoudingen zijn stabiel in de tijd. Het percentage patiënten dat voor het eerst een behandeling ondergaat, is eveneens stabiel gebleven op ongeveer 30%. Er werd een significante toename van verwijzingen naar behandeling op bevel van de rechter vastgesteld, vooral in 2020, waar het percentage steeg tot 6%, wat nog steeds lager is dan voor andere voornaamste substanties.

De overgrote meerderheid (80%) van de patiënten die in behandeling zijn voor alcohol als hun voornaamste substantie, meldt geen problemen met andere substanties (figuur 15). Het percentage patiënten dat cocaïne rapporteert, is echter significant gestegen tot 8% in 2020 en het percentage patiënten dat hypnotica rapporteert, is significant gedaald tot ongeveer 5%.

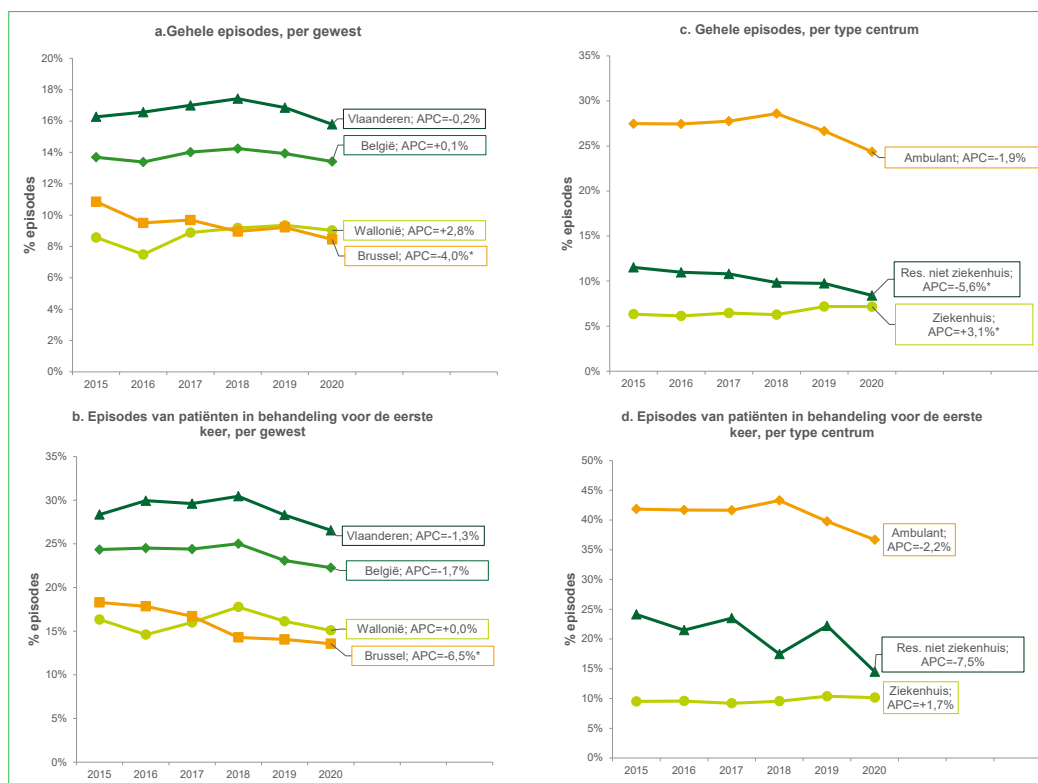
4.3.2 Behandelingen voor cannabis

(Zie ook tabellen 11 tot 14 in bijlage 1)

Het aandeel behandelingsepisodes waarin cannabis als voornaamste substantie wordt genoemd, is op nationaal niveau stabiel op ongeveer 13% (figuur 17). Dit aandeel is hoger in Vlaanderen (16%) dan in Wallonië en Brussel (8%). In Brussel is dit aandeel sinds 2015 significant gedaald. Onder de patiënten die voor het eerst een behandeling ondergaan, daalt het aandeel in Brussel ook significant.

In ambulante behandeling vertegenwoordigt cannabis in 2020 een kwart van de behandelingsepisodes, terwijl het in de 2 residentiële categorieën slechts 7-8% van de episodes vertegenwoordigt. Sinds 2019 is een daling van het aandeel cannabis in ambulante behandeling waargenomen, maar deze daling is niet significant. Daarentegen is er een significante daling in de categorie residentiële niet-ziekenhuis, en een significante toename in de categorie ziekenhuizen.

Figuur 17. Evolutie van het aandeel behandelingsepisodes voor cannabis per gewest en per type behandelingscentrum

Bron: TDI 2015-2020 (Sciensano)

RESULTATEN EN ANALYSE

BESCHRIJVING PER VOORNAAMSTE SUBSTANTIES

Cannabis is de voornaamste substantie met verhoudingsgewijs de minste vrouwen in behandeling (19% in 2020), hoewel dit aandeel sinds 2015 (niet-significant) toeneemt (figuur 14). De gemiddelde leeftijd van patiënten die voor cannabis worden behandeld, is gestegen van 26 jaar in 2015 tot bijna 30 jaar in 2020 en deze stijging is significant. Het percentage patiënten met huisvestingsproblemen varieert niet significant, maar het percentage patiënten met inkomensproblemen daalt significant. Het percentage patiënten dat voor het eerst in behandeling gaat, daalt ook significant, hoewel cannabis de voornaamste substantie blijft met het hoogste percentage patiënten dat voor het eerst in behandeling gaat (48%). De gerechtelijke verwijzingen, die ook vaker voorkomen voor deze voornaamste substantie, zijn vanaf 2019 gedaald, maar deze daling is niet significant over de periode 2015-2020.

Net als patiënten die voor alcohol in behandeling zijn, vermeldt meer dan de helft van de patiënten die voor cannabis in behandeling zijn geen andere problematische substantie (figuur 15). Dit aandeel neemt echter af en er is een significant toename van alcohol als verwante problematische substantie (21% in 2020).

4.3.3 Behandelingen voor opiaten

(Zie ook tabellen 15 tot 18 in bijlage 1)

Het aandeel van opiaten als voornaamste substantie onder alle behandelingsperiodes daalt significant in België: in elk gewest en in elk type behandelingscentrum (figuur 18). Hun aandeel is hoger in Wallonië (11%) en Brussel (15%) dan in Vlaanderen (7%). Een stijging van dit aandeel in 2020 in Brussel houdt wellicht verband met de pandemie. Dit zal in de toekomst verder worden opgevolgd. Deze stijging wordt ook vastgesteld bij de episodes van patiënten die in Wallonië en Brussel voor het eerst een behandeling ondergaan, ook al wordt sinds 2015 globaal een significante daling vastgesteld. In residentiële niet-ziekenhuis centra en ambulante centra vertegenwoordigt het aandeel episodes met een opiaat als voornaamste substantie 16% van alle episodes. In ziekenhuizen daarentegen zijn opiaten goed voor slechts 3% van de verzoeken.

Figuur 18. Evolutie van het aandeel behandelingsepisodes voor opiaten per gewest en per type behandelingscentrum

Bron: TDI 2015-2020 (Sciensano)

Het aandeel vrouwen onder patiënten in behandeling voor opiaten is sinds 2015 stabiel gebleven op ongeveer 20% (figuur 14). De gemiddelde leeftijd van de patiënten is significant gestegen van 37 jaar in 2015 tot 39 jaar in 2020. Onder patiënten die in behandeling zijn voor opiaten, is het huisvestingsprobleem significant toegenomen, vooral in 2020. Dit aandeel is gestegen van minder dan 20% in 2015 tot bijna 27% in 2020. Het percentage patiënten met inkomensproblemen is ook significant gestegen, maar in mindere mate. Slechts 10% van de patiënten die in 2020 in behandeling waren voor opioïden, ging voor de allereerste keer in behandeling en dit percentage is stabiel. Gerechtelijke verwijzingen zijn ook zeer laag voor deze voornaamste substantie (6% in 2020) en dit aandeel daalt sinds 2019, maar is stabiel in de periode 2015-2020.

Patiënten die voor opiaten in behandeling zijn, gaan vaker in behandeling met andere problematische substanties (figuur 15). Slechts ongeveer een derde van hen heeft geen andere problematische substantie. Het cocaïnegebruik neemt significant toe onder patiënten die in behandeling zijn voor opiaten. Andere substanties zijn stabiel in de periode 2015-2020.

4.3.4 Behandelingen voor cocaïne

(Zie ook tabellen 19 tot 22 in bijlage 1)

De behandelingsaanvraag voor cocaïne neemt toe in België (figuur 19). Deze stijging is significant in Vlaanderen en Brussel. Het aandeel behandelingsepisodes voor cocaïne is het hoogst in Brussel (bijna 20% in 2020). Anderzijds neemt het aandeel behandelingsepisodes voor cocaïne als voornaamste substantie onder patiënten die voor het eerst in behandeling gaan, in alle gewesten significant toe. Het ziet ernaar uit dat deze stijging in 2020 enigszins zal vertragen, wellicht in verband met de pandemie. Deze stijging is ook zichtbaar in alle soorten centra. Het aandeel episodes voor cocaïne is het hoogst in residentiële niet-ziekenhuis centra (bijna een derde van de episodes).

Figuur 19. Evolutie van het aandeel behandelingsepisodes voor cocaïne per gewest en per type behandelingscentrum

Bron: TDI 2015-2020 (Sciensano)

Een significante stijging wordt waargenomen van het aandeel vrouwen en van de gemiddelde leeftijd van de patiënten die voor cocaïne in behandeling zijn (figuur 14), die in 2020 35 jaar bedraagt. Het percentage patiënten in behandeling voor cocaïne met een huisvestingsprobleem is significant gestegen van 9% in 2015 tot 15% in 2020. Anderzijds is het aandeel met inkomensproblemen sterker gestegen in 2020, maar stabiel gebleven in de periode 2015-2020. Het percentage patiënten dat voor het eerst een behandeling ondergaat, daalt significant. Het aandeel van de gerechtelijke verwijzingen blijft stabiel op ongeveer 10%.

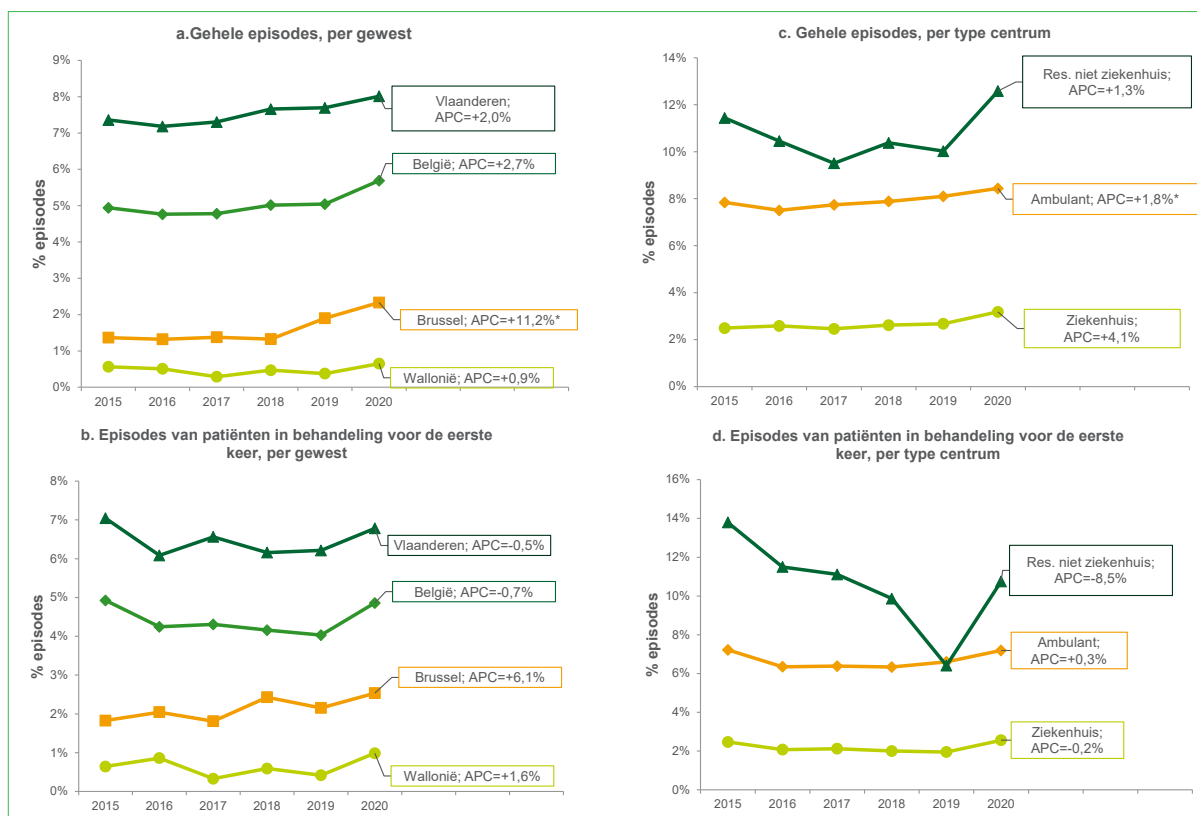
Het daarmee samenhangende problematische gebruik van alcohol onder patiënten die voor cocaïne in behandeling zijn, neemt significant toe, evenals het gebruik van opiaten, zij het in mindere mate (figuur 15). Cannabis wordt ook vaak genoemd als problematische substantie bij deze groep patiënten.

4.3.5 Behandelingen voor andere stimulantia

(Zie ook tabellen 23 tot 26 in bijlage 1)

Een niet-significante stijging van het aandeel behandelingsepisodes voor andere stimulantia dan cocaïne wordt waargenomen op nationaal niveau, in Vlaanderen en in Wallonië (figuur 20). In Brussel daarentegen is deze stijging significant, met een sterkere stijging vanaf 2019. De trend onder episodes van patiënten die voor het eerst in behandeling gaan, is stabiel. Ook in de ambulante centra is een significante toename te constateren van het aandeel behandelingsepisodes voor andere stimulantia dan cocaïne.

Figuur 20. Evolutie van het aandeel behandelingsepisodes voor stimulantia andere dan cocaïne per gewest en per type behandelingscentrum

Bron: TDI 2015-2020 (Sciensano)

RESULTATEN EN ANALYSE

BESCHRIJVING PER VOORNAAMSTE SUBSTANTIES

Het percentage vrouwen dat voor stimulerende substanties andere dan cocaïne in behandeling is, is stabiel (figuur 14). De gemiddelde leeftijd van patiënten die in behandeling zijn, neemt echter significant toe. De leeftijd van de patiënten is vergelijkbaar met die van patiënten die in behandeling zijn voor cocaïne, d.w.z. 35 jaar in 2020. Het aandeel patiënten met sociale problemen (huisvesting, inkomen) is stabiel in de periode 2015-2020. Het percentage patiënten dat voor het eerst een behandeling ondergaat, daalt significant en bedraagt in 2020 nog slechts 24% van alle patiënten, terwijl het in 2015 nog 38% bedroeg. Het aantal gerechtelijke doorverwijzingen is relatief hoog, met een vergelijkbaar percentage als bij patiënten die in behandeling zijn voor cannabis. Deze verhouding is stabiel.

Ongeveer 4 van de 10 patiënten geven aan alleen problemen te hebben met deze categorie substanties (figuur 15). Deze verhouding is stabiel. Het percentage patiënten dat bijkomend problemen met cannabis heeft, is echter significant gedaald.

5. DISCUSSIE

De situatie dat zich afspeelde in 2020 heeft een grote impact gehad op het aanbod van diensten, de vraag van personen die drugs gebruiken alsook de kwaliteit van de gegevens van de TDI indicator. Echter, dankzij het professionalisme en de nauwkeurigheid van de personen verantwoordelijk voor het verzamelen en registreren van de indicator, zijn de TDI gegevens ondanks alles verzameld kunnen worden door Sciensano. Dankzij hun terugkerende en gestructureerde karakter vormen zij, in combinatie met andere instrumenten, een betrouwbare bron om de gevolgen van de pandemie voor de verslavingssector te objectiveren. De impact werd geanalyseerd op zowel kwantitatief (aantal aanvragen) en kwalitatief (type aanvragen) niveau. Tegelijkertijd heeft de bevraging die werd afgenomen bij de gegevensverstrekkers ons ook in staat gesteld om deze resultaten in perspectief te plaatsen met meer nuance in verband met veranderingen in de vraag, het aanbod en het aanleveren van gegevens.

Daarnaast hebben we samen met andere Europese landen waarmee we gedurende 2020 regelmatig contact hadden een reeks publicaties gewerkt over de impact van COVID-19 op drugsgebruik en drugsgerelateerde schade (EMCDDA, 2020b), de drugsmarkt (EMCDDA & Europol, 2020) of op drughulpverlening (EMCDDA, 2020a).

Evolutie van de registraties

Op nationaal niveau

De registraties verzameld in 2020 vertonen een daling van 17% ten opzichte van een normaal jaar, namelijk ongeveer 5000 behandelépisodes minder. Deze daling kan wijzen op verschillende zaken: een daling in de behandelvraag, of een vermindering in het behandel aanbod, of zelfs administratieve of technische moeilijkheden bij het registreren van de gegevens. Er is dus een meer nauwkeurige analyse nodig om de verschillende elementen te begrijpen.

- **De vraag naar behandeling** lijkt niet gedaald op basis van onze bevraging aangezien de behandelingscentra in gelijke mate aangeven dat het aantal behandelingsaanvragen over het hele jaar gedaald, gestegen en ongewijzigd was. Ons werd gemeld dat de vraag naar behandeling enigszins was aangepast binnen het zorgnetwerk, aangezien sommige patiënten konden worden doorverwezen naar andere faciliteiten die beter in staat waren de vraag aan te kunnen. Dit zou de gelijkmatige verdeling kunnen verklaren tussen de centra die een daling of een stijging van de vraag melden. Een ander element dat een daling van de behandelingen kan verklaren is dat op het hoogtepunt van de pandemie sommige patiënten die behandeling nodig hadden, aarzelden om zich te laten behandelen uit vrees besmet te worden of wegens een gebrek aan informatie over de toegankelijkheid van de diensten. Daarnaast is het ook mogelijk dat verwijzingen door de rechtbank specifiek voor cannabisbehandeling in 2020 beperkt waren. Wat daarentegen een toename van de vraag naar behandeling zou kunnen verklaren, is een toename van de recidive, die door sommige beroepsbeoefenaars en in de literatuur wordt gemeld (Bonny-Noach & Gold, 2021; Mallet et al., 2021). Sommige huisartsen die substitutiebehandelingen voorschreven, hebben gebruikers mogelijks ook tijdelijk doorverwezen naar meer aangepaste voorzieningen, waardoor ook de cijfers van de TDI stegen.
- **Het behandelingsaanbod** was ernstig verstoord in 2020, vooral in de maanden maart tot mei, toen de officiële aanbevelingen waren om ambulante voorzieningen te sluiten. De residentiële voorzieningen werden minder getroffen, maar moesten in sommige gevallen toch hun capaciteit op langere termijn verminderen. Bijna 1 op de 5 centra meldde dat zij de toegang tot bepaalde patiënten moest beperken. Om een band te behouden met patiënten die reeds in behandeling zijn, heeft driekwart van de beroepsbeoefenaars die op onze bevraging hebben geantwoord, aangegeven dat zij snel zijn begonnen met de follow-up van patiënten op afstand, terwijl dit vroeger niet werd gedaan. Hoewel deze aanpak het totale verlies aan contact met de patiënten kan hebben beperkt, werd ons verteld dat dit systeem niet altijd was aangepast aan de populatie en het type dienstverlening dat werd aangeboden. Zo werd bijvoorbeeld gewezen op de moeilijkheid om deze technologieën te gebruiken door ouderen of mensen met geestelijke gezondheidsproblemen, de onbeschikbaarheid

van communicatiemiddelen (smartphone, internetverbinding) of het onvermogen om een psychologisch interview op een correcte manier af te nemen. Vermeldingswaardig zijn ook de talrijke initiatieven om het behandelingsaanbod te vergroten of te verbeteren, bijvoorbeeld door de oprichting van gedecentraliseerde mobiele eenheden voor dienstverlening op straat (Mallebay-Vacqueur, 2021) of bij de patiënten thuis, een vereenvoudigde procedure voor het voorschrijven van substitutiebehandelingen of voor nieuwe behandelingsaanvragen, of een betere samenwerking tussen behandelingsstructuren.

- **De administratieve of technische moeilijkheden** gerelateerd aan de TDI registratie kan eveneens een impact gehad hebben op de cijfers van TDI en geven een vertekend beeld op de situatie. De contacten op afstand bijvoorbeeld maken normaal gezien geen deel uit van de definitie en moeten in principe niet worden geregistreerd. Sciensano heeft geen instructies gegeven over deze dossiers. Gezien het uitzonderlijke karakter van de situatie hebben sommige centra ze toch geregistreerd. Het willekeurige karakter van de registratie van deze contacten maakt het derhalve niet mogelijk de situatie juist in te schatten. Bovendien meldde ongeveer 1 op de 5 centra problemen met het verzamelen en/of correct verzenden van de gegevens naar Sciensano. Het verlies aan gegevens als gevolg van onvolledige codering is dus niet te verwaarlozen en moet in aanmerking worden genomen. Ook moet worden gekeken naar de intrinsieke kwaliteit van de geregistreerde gegevens, die ook beïnvloed kan zijn door de meer complexe contacten met patiënten. Zo is het totale aandeel van als «onbekend» gecodeerde gegevens in 2020 het hoogste sinds 2015, evenals het aandeel van behandelingsperiodes die zonder patiëntenidentificatie zijn geregistreerd.

Op regionaal niveau

De sterke regionale verscheidenheid in de daling van het aantal registraties is interessant om te noteren. De registraties lijken twee keer zo sterk getroffen in Wallonië en Brussels als in Vlaanderen. Ook in de bevraging bij de gegevensverstrekkers, geven de Waalse en Brusselse centra meer frequent aan dat de contacten met de patiënten werden onderbroken of dat er een beperking was in de zorg van bepaalde patiënten. Uiteindelijk is de proportie van centra die een stijging rapporteren van de behandelingsaanvragen groter in Wallonië en zeker in Brussel ten opzichte van Vlaanderen.

De maatregelen in verband met de COVID-19-pandemie voor zowel de algemene bevolking als de gezondheidswerkers werden echter op nationaal niveau genomen en de toepassing ervan op regionaal niveau was vrij gelijkaardig. Het lijkt dus vrij ongeloofwaardig dat de verschillen in de cijfers kunnen verklaard worden door organisatorische aspecten die verschillen tussen de gewesten.

Integendeel, de regionale verschillen kunnen verklaard worden door het type systeem dat gebruikt wordt om de TDI gegevens naar Sciensano door te sturen. In Vlaanderen gebruikt het merendeel van centra de repository-module (gegevensbestand uit een intern IT-systeem) terwijl enkel een kleine proportie deze module gebruikt in Wallonië en Brussel. De meerderheid gebruikt de registratiemodule (specifieke registratie op een online formulier). Er kan echter worden vastgesteld dat de gegevens die via de registratiemodule worden doorgegeven, veel sterker zijn gedaald dan diegenen via de repository-module worden doorgegeven. Een waarschijnlijke verklaring voor dit verschil is dat het archiveringssysteem dat gebruik maakt van het interne registratiesysteem van de instelling minder getroffen is, terwijl het registratiesysteem een specifieke codering vereist voor de behoeften van TDI, die in tijden van crisis waarschijnlijk moeilijker te verwezenlijken zijn. Dit werd ook bevestigd door de vraag over technische problemen in verband met de registratie, waaruit blijkt dat in Wallonië en Brussel 5 keer meer respondenten dergelijke problemen hebben gemeld dan in Vlaanderen.

Per type behandelingseenheid

Er zijn ook verschillen in de daling van het aantal registraties naar gelang het type behandelingseenheid. De daling in de residentiële eenheden is bijna twee keer zo groot als in de ambulante eenheden. Het is aannemelijk dat de ambulante centra, na een totale sluiting, het onthaal van de mensen sneller hebben kunnen hervatten, met behulp van enkele structurele of organisatorische aanpassingen. De residentiële centra, daarentegen, zijn soms niet helemaal gesloten geweest maar hebben hun onthaalcapaciteit moeten verminderen voor een langere periode. De residentiële crisiscentra kenden de grootste daling van het aantal registraties in 2020 en dit in de drie gewesten. Dit kan worden verklaard door de organisatie van deze centra, die soms wachtlijsten moesten opstellen om de stroom van aanvragen te beheren. Dit kan sommige patiënten hebben ontmoedigd. Ziekenhuizen die in het hart van de gezondheidscrisis stonden,

registreerden ongeveer 20% minder gegevens. De daling is iets meer uitgesproken bij de algemene ziekenhuizen in vergelijking met de psychiatrische ziekenhuizen. Dit kan worden verklaard door de grotere betrokkenheid van algemene ziekenhuizen bij het beheer van de instroom van COVID-patiënten.

Per maand

Een maandelijkse variatie in de daling van het aantal registraties wordt ook duidelijk door het effect van de eerste lock-down in maart, april en mei. In april was de daling het grootst. Vanaf juni waren de dalingen minder groot, maar zij bereikten nooit meer het niveau van de voorgaande jaren. In augustus en oktober was er opnieuw een iets grotere daling van het aantal registraties. In augustus lijkt dit niet overeen te komen met specifieke pandemie gerelateerde maatregelen, terwijl in oktober enkele beperkende maatregelen werden genomen vóór de inperking die officieel in november begon. Tijdens de tweede lock-down in november was de daling daarentegen niet meer uitgesproken, waarschijnlijk omdat de centra reeds in staat waren geweest hun werkwijze aan te passen en de autoriteiten veel meer de nadruk legden op de continuïteit van de zorg.

Bovendien is de X veranderd doorheen het jaar. Tijdens de eerste lockdown merken we een stijging van de proportie vrouwen en een daling in de proportie van eerste behandelingen. Na de eerste lockdown is de proportie vrouwen teruggekeerd naar het niveau van het begin van het jaar en de proportie van de eerste behandelingen is sterk gestegen. Een deel van de nieuwe patiënten die niet konden starten met een behandeling wegens de restricties aan het begin van het jaar, zijn later in het jaar ongetwijfeld onthaald kunnen worden. Het is echter van belang de ontwikkeling van het aandeel van nieuwe behandelingen in de komende jaren te volgen, die ook een toename van het problematisch gebruik door een deel van de bevolking zou kunnen weerspiegelen.

Evolutie van de substanties

De evolutie van het aandeel van de substanties die binnen TDI gerapporteerd worden kunnen het gevolg zijn van verschillende elementen. Eerst en vooral kan de evolutie gelinkt zijn aan bepaalde veranderingen in de gebruiksgewoontes van de substanties. Personen die drugs gebruiken kunnen bijvoorbeeld de frequentie van gebruik of de wijze van toediening aangepast hebben, wat kan leiden tot meer problematisch gebruik. Daarnaast kan het ook een weerspiegeling zijn van de variaties in het aanbod van de drugsmarkt, zoals een grotere beschikbaarheid van bepaalde substanties of een hoger niveau van zuiverheid, die een invloed kunnen hebben op de nadelen van het gebruik of de noden van behandeling. Ten slotte, kunnen de aanpassingen in de nationale en regionale politiek op het gebied van substanties (repressie, preventie, behandeling) zich ook weerspiegelen in de evoluties van gerapporteerde substanties binnen de drugsbehandelingsdiensten.

Het aandeel van alcohol als voornaamste substantie bij alle behandelingsepisodes daalt op een significante wijze in Vlaanderen. Deze daling wordt sinds 2015 vastgesteld. Deze daling in Vlaanderen is echter niet te verklaren door de trends in gebruik aangezien de laatste cijfers in dit gewest stabiel zijn of zelfs stijgen: het problematisch gebruik van alcohol en het aandeel dagelijkse drinkers zijn tussen 1997 en 2018 in de algemene bevolking toegenomen en het gemiddelde aantal alcoholische drankjes per week is stabiel (De Donder, 2021). In de andere gewesten is de evolutie van de behandelingsaanvragen voor alcohol stabiel. De lichte stijging dat vorig jaar werd vastgesteld in Brussel heeft zich niet verder gezet in 2020. Dit is wellicht als gevolg van de gezondheidssituatie die de vraag naar behandeling heeft verstoord. Anderzijds is de rapportage van alcohol als secundaire substantie significant toegenomen bij patiënten in behandeling voor cannabis en cocaïne als voornaamste substantie.

Het aandeel behandelingsperiodes voor cannabis als belangrijkste substantie is sinds 2015 in Brussel aanzienlijk gedaald, zowel onder alle behandelingsperiodes als onder de eerste behandelingen. Deze trend is nieuw in vergelijking met voorgaande jaren. Het zal belangrijk zijn deze ontwikkeling in de komende jaren te volgen. Deze tendens zou eenvoudigweg verband kunnen houden met de registratiemoeilijkheden waarmee de Brusselse centra werden geconfronteerd en waardoor het effect sterker voelbaar is wegens het kleinere aantal gegevens in dit gewest. In de andere gewesten is het aandeel van cannabis statistisch gezien stabiel tussen de behandelingsperiodes. In Vlaanderen is er sinds 2019 echter een lichte daling, die niet significant is maar die de komende jaren in het oog moet worden gehouden. Als secundaire substantie is cannabis ook stabiel voor elk van de onderzochte substanties, behalve voor andere stimulerende middelen dan cocaïne, waar een afname van het gebruik wordt waargenomen in verband met cannabis.

DISCUSSIE

Hoewel het EMCDDA melding maakt van een toename van nieuwe patiënten in behandeling voor cannabis in Europa (EMCDDA, 2021), wordt deze trend niet waargenomen in België.

Het aandeel behandelingsepisodes voor opiaten als belangrijkste substantie is sinds 2015 aanzienlijk gedaald onder alle behandelingsepisodes en bij de eerste behandelingen in de 3 gewesten. Deze tendens wordt al vele jaren waargenomen. In Brussel en Wallonië wordt echter een opleving waargenomen voor de eerste behandelingen in 2020 en wat betreft alle behandelingen alleen in Brussel. Deze stijging in 2020 heeft geen invloed op de algemene neerwaartse trend. Deze stijging van het aandeel van opiaten in alle behandelingen in Brussel zou verband kunnen houden met het doorverwijzen van de substitutiebehandelingen door huisartsen naar gespecialiseerde structuren als gevolg van de moeilijkheden bij de opvang tijdens de pandemie. Een toename van het aantal recidieven bij deze kwetsbaardere bevolkingsgroep zou ook een verklaring kunnen zijn. Verrassender is echter de stijging van het aandeel opiaten bij mensen die nog nooit een verslavingsbehandeling hebben ondergaan. Zelfs als er in 2018 (Stévenot & Hogge, 2021) een aanzienlijke toename werd vastgesteld van het aantal inbeslagnames van heroïne specifiek in België, de zuiverheid van de substantie het hoogst is sinds 2009 en de prijs het laagst is sinds 2009, zou het verrassend zijn om zo snel een effect te zien op de behandelingsaanvragen. Maar dit is een punt om in gedachten te houden. Als secundaire substantie zijn de opiaten stabiel. Behalve bij cocaïne, waar de combinatie crack + heroïne significant aan het stijgen is. Het misbruik van heroïne en methadon daalt significant. Fentanyl daarentegen, hoewel het aantal meldingen zeer laag is, neemt toe als voornaamste- of secundaire substantie. Andere niet-voorgeschreven opiaten zoals tramadol en oxycodon kunnen niet worden opgevolgd omdat deze substanties niet specifiek in de indicator worden genoemd.

Cocaïne is sinds 2015 in alle 3 de gewesten significant toegenomen onder eerste behandelingen. Voor alle behandelingsperiodes samen is deze stijging significant in Vlaanderen en Brussel. Deze toename van de vraag naar behandeling voor cocaïne wordt ook waargenomen in twee derde van de Europese landen (EMCDDA, 2021). Het is vooral crackcocaïne dat sterk toeneemt. Cocaïne in poedervorm is stabiel. Het ziet er echter naar uit dat deze stijging in 2020 iets zal afnemen. Het is mogelijk dat patiënten met een problematiek van cocaïnegebruik minder contact hebben opgenomen met behandelende diensten als gevolg van de pandemie, of het kan een meer algemene trend zijn dat het aandeel van dit type gebruiker zich stabiliseert na een periode van sterke stijging. In combinatie met andere voornaamste substanties neemt cocaïne sterk toe onder patiënten die in behandeling zijn voor alcohol en opiaten als voornaamste substantie. De combinatie van crack en heroïne zou interessant zijn om nader te bestuderen om de omstandigheden te begrijpen waaronder deze twee substanties worden gebruikt.

Het aandeel behandelingsepisodes voor **andere stimulerende middelen** neemt aanzienlijk toe in Brussel en dit vooral sinds 2019. In Vlaanderen en Wallonië is er ook een meer uitgesproken stijging in 2020, maar dit doet geen afbreuk aan de algemene stabiele trend. Dit zal in de toekomst verder opgevolgd moeten worden. De belangrijkste substanties in deze categorie (amfetamine en MDMA) blijven stabiel, maar we merken een spectaculaire toename van nieuwere substanties. Mephedrone (sinds 2019) en methamfetamine (sinds 2017) worden veel vaker genoemd als voornaamste substantie onder alle behandelingsepisodes samen. Deze toename van de vraag naar behandeling van methamfetamine werd ook waargenomen in 40% van de Europese landen.

Het aandeel van hypnotica en sedativa, en vooral het misbruik van **benzodiazepinen** als problematische substanties, gedaald significant. De daling is ook zichtbaar in het secundaire gebruik met alcohol als voornaamste substantie. We zouden kunnen vrezen voor een toename van het misbruik van deze substanties in de toekomst als gevolg van de gezondheidssituatie.

Onder de andere waargenomen substanties is het aandeel van ketamine als voornaamste substantie in 2020 bijna verdubbeld ten opzichte van 2019. GHB daarentegen blijft stabiel gedurende de bestudeerde periode. Deze substanties, evenals methamfetamine, worden vaak in verband gebracht met gebruik bij chemsex (Vanden Berge et al., 2021). Het zou interessant kunnen zijn te onderzoeken of de beperkingen in bewegingsvrijheid in verband met de pandemie deze praktijk in de hand kunnen hebben gewerkt bij mensen die zich sociaal en seksueel geïsoleerd voelden.

Evolutie van de kenmerken van de patiënten en het gebruik

Het aandeel vrouwen in behandeling stijft significant bij de aanvragen voor alcohol en cocaïne. Dit is een nieuwe tendens dit jaar. Er zou een effect van de pandemie kunnen zijn, specifiek voor alcohol waarbij een meer uitgesproken stijging is opgemerkt in 2020. De vrouwen maken deel uit van een meer kwetsbare groep die bijvoorbeeld geconfronteerd wordt met meer problemen op vlak van de mentale gezondheid tijdens de pandemie in België ten opzichte van mannen. Dit kan hen aangezet hebben om een behandeling te starten voor het gebruik van substanties (Sciensano, 2021).

De veroudering van de populatie in behandeling is merkbaar bij alle bestudeerde voornaamste substanties, behalve voor alcohol. Alcohol is eveneens de voornaamste substantie waarbij de gemiddelde leeftijd het minst is gestegen. Deze veroudering werd reeds voorgaande jaren aangehaald en is ook goed gekend binnen Europa (Carew & Comiskey, 2018; EMCDDA, 2017; Lynn et al., 2018) or about treatment demand among this population.
METHODS: The EU Treatment Demand Indicator (TDI).

Het aandeel van patiënten die een huisvestingsproblematiek hebben is significant gestegen bij patiënten in behandeling voor opiaten en cocaïne als voornaamste substanties. Dit fenomeen is nieuw dit jaar. Deze belangrijke stijging voor 2020 is interessant om op te merken. Deze twee types patiënten (opiaten en crack) zijn een meer kwetsbare groep en zijn waarschijnlijk extra geconfronteerd geweest met de economische impact van de COVID-19 pandemie waardoor ze de woonomstandigheden zijn verslechterd. Dit werd eveneens vastgesteld bij het aandeel van de patiënten die problemen ondervinden met hun inkomen. Een significante stijging werd geobserveerd voor patiënten in behandeling voor opiaten en, hoewel de trend niet significant is, is er in 2020 ook een significante stijging zichtbaar voor patiënten die in behandeling zijn voor cocaïne.

Het aandeel van patiënten die voor de eerste keer in behandeling zijn is aan het dalen voor cannabis, cocaïne en andere stimulantia. Deze trend werd reeds voorheen beschreven en er lijkt geen recente impact te zijn op de cijfers.

6. CONCLUSIE

De impact van de COVID-19 pandemie op de behandelingsaanvragen voor verslavingsproblemen zijn complex om te bestuderen en moeten gebaseerd zijn op betrouwbare en gestandaardiseerde gegevens en met voldoende afstand in de tijd. De cijfers moeten onder andere in perspectief geplaatst worden met behulp van de kwalitatieve informatie dat werd verzameld bij de beroepsbeoefenaars op het terrein.

Dankzij het niet aflatende werk van de behandelingscentra die deel uitmaken van het TDI netwerk hebben wij waardevolle instrumenten om de situatie te proberen beschrijven. Het netwerk heeft, ondanks de praktische moeilijkheden, de gegevensverzameling van TDI in 2020 verdergezet en de centra hebben geantwoord op onze verschillende verzoeken.

Uiteraard zal de COVID-19-crisis nog vele jaren gevolgen hebben voor personen die drugs gebruiken, aangezien dit sommige lopende behandelingen heeft vertraagd, een einde betekende voor lopende behandelingen, veel veranderingen in het consumptiepatroon of aanverwante problemen, zoals geestelijke gezondheid heeft teweeggebracht. Dit verslag heeft daarom niet alleen betrekking op het jaar 2020, maar de analyses moeten in de toekomst verder opgevolgd worden.

Zowel kwantitatief (aantal aanvragen) als kwalitatief (kenmerken van de populatie) was het effect van het jaar 2020 zeer belangrijk voor het aanbod van en de vraag naar behandeling. Met de beschikbare gegevens kon, gezien de kwaliteit en de volledigheid ervan, de uitgestelde zorg niet worden nagegaan. We hebben echter wel een beeld van de kwantitatieve impact op nationaal en regionaal niveau, tussen verschillende behandelingseenheden en binnen elke maand.

De sterke regionale verschillen en de verschillen tussen de behandel eenheden kunnen verklaard worden door enkele organisatorische en technische bijzonderheden. In ieder geval weerspiegelen zij geenszins de kwaliteit van het werk dat de beroepsbeoefenaars in deze periode hebben verricht, maar tonen zij intengendeel de complexiteit van hun organisatie aan.

De nieuwe veranderingen zijn duidelijk zichtbaar op niveau van de behandelde substanties door de centra in 2020. Het is aangewezen deze observaties in de toekomst te blijven opvolgen om te kunnen beoordelen of deze veranderingen duurzaam of eenmalig zijn. De impact op de socio-demografische kenmerken van de patiënten is eveneens opvallend. Door de veranderingen in de opvang en de versterking van het straathoekwerk kan deze pandemie er voor gezorgd hebben om een groep dat verder van de zorg en behandeling stond beter te bereiken. Het is echter duidelijk dat de pandemie een economische en sociale impact heeft gehad die nog verder moet worden nagegaan voor deze specifieke populatie.

De behandelingscentra hadden onder andere te maken met andere dringende problemen van de gebruikers, zoals administratieve problemen of problemen in verband met de geestelijke gezondheid van de personen. Deze aspecten zijn helaas moeilijk te beoordelen met behulp van de TDI-indicator.

Dit jaar kan ook de aanzet zijn geweest voor nieuwe zorgpraktijken, met een toenemend gebruik van nieuwe technologieën. In die zin zouden projecten zoals «blended work», waarbij online- en face-to-face contacten worden gecombineerd, in sommige gevallen een duurzame oplossing kunnen zijn. Ook zullen onze registers moeten worden aangepast om een totaalbeeld van alle beschikbare behandelingen te kunnen blijven voorzien.

In de komende jaren zullen wij het effect van deze gezondheids crisis en de ontwikkelingen in de verslavingsbehandeling blijven bestuderen en daarbij de TDI als een waardevol instrument gebruiken. Wij zijn ook voornemens het protocol voor de verzameling van gegevens voor deze indicator in de komende jaren te herzien om de verzamelde informatie en de kwaliteit van de geanalyseerde gegevens te verbeteren.

7. REFERENTIES

---

1. Antoine, J., De Ridder, K., Plettinckx, E., Blanckaert, P., & Gremeaux, L. (2016). Treatment for substance use disorders: The Belgian Treatment Demand Indicator registration protocol. *Archives of Public Health = Archives Belges De Sante Publique*, 74, 27. <https://doi.org/10.1186/s13690-016-0139-7>
2. Bonny-Noach, H., & Gold, D. (2021). Addictive behaviors and craving during the COVID-19 pandemic of people who have recovered from substance use disorder. *Journal of Addictive Diseases*, 39(2), 257–264. <https://doi.org/10.1080/10550887.2020.1856298>
3. Carew, A. M., & Comiskey, C. (2018). Rising incidence of ageing opioid users within the EU wide treatment demand indicator; The Irish opioid epidemic from 1996 to 2014. *Drug and Alcohol Dependence*, 192, 329–337. <https://doi.org/10.1016/j.drugalcdep.2018.08.031>
4. De Donder, E. (2021). Trends in cijfers alcohol. VAD. <https://www.vad.be/assets/factsheet-trends-alcohol>
5. EMCDDA. (2017). Responding to the needs of ageing drug users. EMCDDA.
6. EMCDDA. (2020a). Impact of COVID-19 on drug services and help-seeking in Europe (EMCDDA Trendspotter Briefing). EMCDDA.
7. EMCDDA. (2020b). Impact of COVID-19 on patterns of drug use and drug-related harms in Europe (EMCDDA Trendspotter Briefing). EMCDDA.
8. EMCDDA. (2021). European Drug Report 2021: Trends and Developments. Publications Office of the European Union.
9. EMCDDA, & Europol. (2020). EU Drug Markets: Impact of COVID-19. Publications Office of the European Union.
10. Hartnoll, R. (1994). Drug treatment reporting systems and the first Treatment Demand Indicator. Definitive Protocol. Council of Europe Press.
11. Interministeriële conferentie volksgezondheid. (2013). Protocolakkoord van de ministers, die de volksgezondheid onder hun bevoegdheden hebben, betreffende de registratie van de behandelingsaanvragen betreffende drugs en alcohol door middel van de Europese treatment demand indicator.
12. Lynn, T. M., Lynn, E., Keenan, E., & Lyons, S. (2018). Trends in Injector Deaths in Ireland, as Recorded by the National Drug-Related Deaths Index, 1998-2014. *Journal of Studies on Alcohol and Drugs*, 79(2), 286–292.
13. Mallebay-Vacqueur, P. (2021). COMBO - Epidemiologisch rapport épidémiologique—03/2020—06/2021 (p. 13). PFCSM-OPGG.
14. Mallet, J., Dubertret, C., & Le Strat, Y. (2021). Addictions in the COVID-19 era: Current evidence, future perspectives a comprehensive review. *Progress in Neuro-Psychopharmacology and Biological Psychiatry*, 106, 110070. <https://doi.org/10.1016/j.pnpbp.2020.110070>
15. Montanari, L., Pirona, A., Guarita, B., Hedrich, D., Monteney, J., & Vicente, J. (2019). The Experience of the Treatment Demand Indicator in Europe: A Common Monitoring Tool Across 30 Countries. *Journal of Studies on Alcohol and Drugs*, Supplement 18, 139–151.
16. Sciensano. (2020). COVID-19. Bulletin épidémiologique hebdomadaire (31 décembre 2020). https://covid-19.sciensano.be/sites/default/files/Covid19/COVID-19_Weekly%20report_20201231%20-%20FR.pdf
17. Sciensano. (2021). Mentale gezondheid van personen die drugs gebruiken tijdens de covid-19 pandemie in België. Resultaten van de online COVID-19-drugsenquête en COVID-19-gezondheidsenquête in 2020-2021 (D/2021/14.440/66). Sciensano.
18. Simon, R., Donmall, M., Hartnoll, R., Kokkevi, A., Ouwehand, A. W., Stauffacher, M., & Vicente, J. (1999). The EMCDDA/Pompidou Group treatment demand indicator protocol: A European core item set for treatment monitoring and reporting. *European Addiction Research*, 5(4), 197–207. <https://doi.org/10.1159/000018994>
19. Simon, R., & Pfeiffer, T. (1999). Field trial of the implementation of a standard protocol to collect information on treatment demand in EU member states. Final report. EMCDDA.

REFERENTIES

20. Stévenot, C., & Hogge, M. (2021). Tableau de bord de l'usage de drogues et ses conséquences sanitaires en Wallonie (d/2021/10.063/1; p. 292). Eurotox asbl. https://eurotox.org/wp/wp-content/uploads/Eurotox-TB-2018-Wallonie_4tma.pdf
21. Vanden Berge, W., Deblonde, J., Detandt, S., Pezeril, C., Sergeant, M., & Barris, S. (2021). *The European Men who have sex with men Internet Survey (EMIS) 2017* (D/2021/14.440/07; p. 45). Sciensano ; Observatoire du sida et des sexualités (ULB). https://www.observatoire-sidasexualites.be/wp-content/uploads/emis_fr_2017_belgium.pdf

8. BIJLAGE 1: TABELLEN

Tabel 2. Deelneming en kwaliteit van de gegevens, België, 2020

	Aantal eenheden	Aantal behandelingsepisodes		Behandelingsepisodes per 100,000 inwoners	Aantal verschillende patiënten identificeerbaar	Aandeel anonieme episodes	Globaal aandeel onbekende gegevens
	N	N	%	N	N	%	%
Per registratiejaar							
2011	88	8637	3.6%	79	5882	21.80%	-
2012	111	13387	5.6%	121	8819	19.70%	-
2013	136	18778	7.9%	169	11150	26.10%	-
2014	171	24077	10.1%	216	13764	29.90%	-
2015	218	29444	12.3%	263	16525	29.20%	7.50%
2016	219	30330	12.7%	269	17965	22.80%	7.50%
2017	223	30202	12.6%	267	18410	20.10%	7.50%
2018	219	29648	12.4%	261	17452	23.10%	7.40%
2019	213	29730	12.4%	261	16497	27.70%	7.70%
2020	212	24907	10.4%	217	14098	28.50%	7.90%
Per provincie/gewest							
TOTAAL VLAANDEREN	103	16400	65.8%	247	9531	24.5%	7.6%
Antwerpen	21	2634	10.6%	141	1408	34.1%	11.1%
Vlaams Brabant	14	1728	6.9%	150	1193	19.3%	6.0%
West Vlaanderen	26	4529	18.2%	377	3113	4.8%	6.5%
Oost Vlaanderen	26	2773	11.1%	182	1839	14.1%	7.2%
Limburg	13	3619	14.5%	412	1978	29.4%	8.4%
TOTAAL WALLONIË	75	5679	22.8%	156	3165	35.2%	5.1%
Luik	24	2166	8.7%	195	1338	28.6%	4.3%
Henegouwen	30	1716	6.9%	127	939	36.7%	4.1%
Luxemburg	3	333	1.3%	116	134	55.6%	18.4%
Namen	13	1163	4.7%	235	593	37.9%	4.8%
Waals Brabant	5	301	1.2%	74	161	40.9%	3.3%
TOTAAL BRUSSEL	34	2828	11.4%	232	1402	38.3%	15.3%
Per type eenheid							
Totaal Ambulant	86	8924	35.8%	-	4716	41.4%	11.5%
Ambulante raadplegingen	53	4309	17.3%	-	2403	40.0%	8.7%
Dagcentrum	12	2731	11.0%	-	1190	47.9%	11.0%
Centrum geestelijke gezondheid	21	1884	7.6%	-	1123	35.1%	18.6%
Totaal Residentieel	126	15983	64.2%	-	9382	21.3%	6.0%
Crisiscentrum	11	1020	4.1%	-	602	9.5%	14.6%
Therapeutische gemeenschap	14	633	2.5%	-	192	45.8%	3.4%
Algemeen ziekenhuis	57	8109	32.6%	-	4742	22.5%	6.2%
Psychiatrisch ziekenhuis	44	6221	25.0%	-	3846	19.2%	4.4%

Bron : Belgian Treatment Demand Indicator Register, 2011-2020

Tabel 3. Beschrijving van de substanties, België, 2020

BIJLAGE 1: TABELLEN

	Aantal behandelingsepisodes	Opiaten (categorie)	Heroin	Methadon (misbruik)	Buprenorfine (misbruik)	Fentanyl (illegaal/misbruik)	Andere opiaten	Cocaine (categorie)	Cocaine in poeder	Crack	Andere cocaïne	Stimulantia, andere dan cocaïne (categorie)	Amfetamine
Per registratiejaar													
2015	29444	4810 (16,34%)	4061 (13,79%)	868 (2,95%)	78 (0,26%)	20 (0,07%)	257 (0,87%)	5695 (19,34%)	3909 (13,28%)	828 (2,81%)	92 (0,31%)	3337 (11,33%)	2865 (9,73%)
		3606 (12,25%)	2967 (10,08%)	238 (0,81%)	22 (0,07%)	11 (0,04%)	172 (0,58%)	2494 (8,47%)	1335 (4,53%)	430 (1,46%)	52 (0,18%)	1455 (4,94%)	1297 (4,4%)
2016	30330	4757 (15,68%)	4029 (13,28%)	770 (2,54%)	114 (0,38%)	35 (0,12%)	278 (0,92%)	6563 (21,64%)	4382 (14,45%)	1048 (3,46%)	27 (0,09%)	3363 (11,09%)	2895 (9,55%)
		3474 (11,45%)	2932 (9,67%)	183 (0,6%)	24 (0,08%)	14 (0,05%)	153 (0,5%)	3030 (9,99%)	1610 (5,31%)	542 (1,79%)	12 (0,04%)	1446 (4,77%)	1295 (4,27%)
2017	30202	4281 (14,17%)	3574 (11,83%)	741 (2,45%)	81 (0,27%)	35 (0,12%)	269 (0,89%)	7030 (23,28%)	4391 (14,54%)	1171 (3,88%)	20 (0,07%)	3570 (11,82%)	2919 (9,66%)
		3092 (10,24%)	2597 (8,6%)	158 (0,52%)	24 (0,08%)	18 (0,06%)	160 (0,53%)	3423 (11,33%)	1662 (5,5%)	628 (2,08%)	8 (0,03%)	1442 (4,77%)	1281 (4,24%)
2018	29648	4096 (13,82%)	3383 (11,41%)	678 (2,29%)	50 (0,17%)	37 (0,12%)	292 (0,98%)	7200 (24,28%)	4360 (14,71%)	1447 (4,88%)	13 (0,04%)	3411 (11,5%)	2848 (9,61%)
		2866 (9,67%)	2352 (7,93%)	172 (0,58%)	11 (0,04%)	15 (0,05%)	166 (0,56%)	3596 (12,13%)	1673 (5,64%)	810 (2,73%)	10 (0,03%)	1488 (5,02%)	1300 (4,38%)
2019	29730	4006 (13,47%)	3254 (10,95%)	650 (2,19%)	70 (0,24%)	57 (0,19%)	303 (1,02%)	7554 (25,41%)	4332 (14,57%)	1614 (5,43%)	25 (0,08%)	3332 (11,21%)	2737 (9,21%)
		2756 (9,27%)	2227 (7,49%)	150 (0,5%)	11 (0,04%)	12 (0,04%)	182 (0,61%)	3982 (13,39%)	1719 (5,78%)	917 (3,08%)	19 (0,06%)	1497 (5,04%)	1293 (4,35%)
2020	24907	3113 (12,5%)	2464 (9,89%)	535 (2,15%)	79 (0,32%)	35 (0,14%)	278 (1,12%)	6260 (25,13%)	3424 (13,75%)	1415 (5,68%)	24 (0,1%)	3142 (12,61%)	2621 (10,52%)
		2167 (8,7%)	1712 (6,87%)	112 (0,45%)	18 (0,07%)	16 (0,06%)	168 (0,67%)	3277 (13,16%)	1319 (5,3%)	813 (2,26%)	15 (0,06%)	1416 (5,69%)	1213 (4,87%)
Per provincie/gewest													
TOTAAL VLAANDEREN	16400	1585 (9,66%)	1257 (7,66%)	196 (1,2%)	43 (0,26%)	32 (0,2%)	200 (1,22%)	3857 (23,52%)	2282 (13,91%)	532 (3,24%)	22 (0,13%)	2796 (17,05%)	2401 (14,64%)
		1083 (6,6%)	840 (5,12%)	23 (0,14%)	7 (0,04%)	14 (0,09%)	131 (0,8%)	2051 (12,51%)	932 (5,68%)	364 (2,22%)	14 (0,09%)	1313 (8,01%)	1155 (7,04%)
Antwerpen	2634	355 (13,48%)	259 (9,83%)	78 (2,96%)	19 (0,72%)	5 (0,19%)	87 (3,3%)	690 (26,2%)	552 (20,96%)	138 (5,24%)	7 (0,27%)	437 (16,59%)	366 (13,9%)
		249 (9,45%)	157 (5,96%)	10 (0,38%)	0 (0%)	1 (0,04%)	73 (2,77%)	349 (13,25%)	237 (9%)	91 (3,45%)	5 (0,19%)	200 (7,59%)	180 (6,83%)
Vlaams Brabant	1728	179 (10,36%)	137 (7,93%)	9 (0,52%)	3 (0,17%)	7 (0,41%)	29 (1,68%)	476 (27,55%)	175 (10,13%)	85 (4,92%)	1 (0,06%)	314 (18,17%)	249 (14,41%)
		136 (7,87%)	106 (6,13%)	1 (0,06%)	0 (0%)	4 (0,23%)	20 (1,16%)	301 (17,42%)	130 (7,52%)	65 (3,76%)	1 (0,06%)	141 (8,16%)	114 (6,6%)
West Vlaanderen	4529	403 (8,9%)	333 (7,35%)	30 (0,66%)	4 (0,09%)	8 (0,18%)	39 (0,86%)	808 (17,84%)	374 (8,26%)	88 (1,94%)	6 (0,13%)	583 (12,87%)	517 (11,42%)
		274 (6,05%)	227 (5,01%)	5 (0,11%)	2 (0,04%)	3 (0,07%)	15 (0,33%)	428 (9,45%)	135 (2,98%)	59 (1,3%)	3 (0,07%)	303 (6,69%)	276 (6,09%)
Oost Vlaanderen	2773	344 (12,41%)	286 (10,31%)	63 (2,27%)	9 (0,32%)	5 (0,18%)	19 (0,69%)	602 (21,71%)	227 (8,19%)	102 (3,68%)	5 (0,18%)	391 (14,1%)	311 (11,22%)
		247 (8,91%)	218 (7,86%)	3 (0,11%)	3 (0,11%)	3 (0,11%)	8 (0,29%)	305 (11%)	94 (3,39%)	73 (2,63%)	3 (0,11%)	208 (7,5%)	164 (5,91%)
Limburg	3619	197 (5,44%)	150 (4,14%)	10 (0,28%)	7 (0,19%)	5 (0,14%)	18 (0,5%)	830 (22,93%)	636 (17,57%)	45 (1,24%)	1 (0,03%)	733 (20,25%)	668 (18,46%)
		107 (2,96%)	76 (2,1%)	2 (0,06%)	2 (0,06%)	2 (0,06%)	14 (0,39%)	375 (10,36%)	151 (4,17%)	31 (0,86%)	0 (0%)	281 (7,76%)	265 (7,32%)
TOTAAL WALLONIË	5679	930 (16,38%)	761 (13,4%)	156 (2,75%)	18 (0,32%)	1 (0,02%)	42 (0,74%)	1378 (24,26%)	776 (13,66%)	350 (6,16%)	1 (0,02%)	177 (3,12%)	120 (2,11%)
		660 (11,62%)	562 (9,9%)	37 (0,65%)	5 (0,09%)	0 (0%)	12 (0,21%)	668 (11,76%)	270 (4,75%)	122 (2,15%)	0 (0%)	37 (0,65%)	24 (0,42%)
Luik	2166	394 (18,19%)	307 (14,17%)	71 (3,28%)	10 (0,46%)	0 (0%)	15 (0,69%)	521 (24,05%)	271 (12,51%)	86 (3,97%)	0 (0%)	62 (2,86%)	40 (1,85%)
		277 (12,79%)	228 (10,53%)	19 (0,88%)	2 (0,09%)	0 (0%)	4 (0,18%)	237 (10,94%)	83 (3,83%)	37 (1,71%)	0 (0%)	13 (0,6%)	7 (0,32%)
Henegouwen	1716	360 (20,98%)	321 (18,71%)	49 (2,86%)	3 (0,17%)	1 (0,06%)	12 (0,7%)	514 (29,95%)	344 (20,05%)	185 (10,78%)	0 (0%)	55 (3,21%)	40 (2,33%)
		276 (16,08%)	248 (14,45%)	10 (0,58%)	2 (0,12%)	0 (0%)	4 (0,23%)	259 (15,09%)	116 (6,76%)	46 (2,68%)	0 (0%)	13 (0,76%)	8 (0,47%)

Methamfetamine	MDMA of derivaten	Mededrone	Andere stimulantia	Hypnotica of sedativa (categorie)	Barbituraten	Benzodiazepine	GHB/GBL	Ander hypnoticum	Hallucinogenen (categorie)	LSD	Ketamine	Andere hallucinogenen	Vluchtige snuifmiddelen	Cannabis	Alcohol	Andere substantie
87 (0,3%)	560 (1,9%)	26 (0,09%)	90 (0,31%)	3841 (13,05%)	68 (0,23%)	3208 (10,9%)	485 (1,65%)	46 (0,16%)	391 (1,33%)	199 (0,68%)	195 (0,66%)	42 (0,14%)	53 (0,18%)	8498 (28,86%)	18819 (63,91%)	159 (0,54%)
14 (0,05%)	37 (0,13%)	7 (0,02%)	57 (0,19%)	1204 (4,09%)	10 (0,03%)	870 (2,95%)	208 (0,71%)	23 (0,08%)	42 (0,14%)	7 (0,02%)	21 (0,07%)	9 (0,03%)	8 (0,03%)	4032 (13,69%)	15459 (52,5%)	97 (0,33%)
132 (0,44%)	617 (2,03%)	53 (0,17%)	81 (0,27%)	3728 (12,29%)	86 (0,28%)	3107 (10,24%)	467 (1,54%)	32 (0,11%)	516 (1,7%)	267 (0,88%)	286 (0,94%)	61 (0,2%)	53 (0,17%)	8842 (29,15%)	19835 (65,4%)	181 (0,6%)
11 (0,04%)	59 (0,19%)	14 (0,05%)	24 (0,08%)	1061 (3,5%)	9 (0,03%)	761 (2,51%)	189 (0,62%)	19 (0,06%)	47 (0,15%)	7 (0,02%)	33 (0,11%)	1 (0%)	8 (0,03%)	4061 (13,39%)	16060 (52,95%)	113 (0,37%)
176 (0,58%)	728 (2,41%)	76 (0,25%)	67 (0,22%)	3520 (11,65%)	73 (0,24%)	2890 (9,57%)	518 (1,72%)	33 (0,11%)	667 (2,21%)	262 (0,87%)	442 (1,46%)	58 (0,19%)	74 (0,25%)	9170 (30,36%)	19400 (64,23%)	140 (0,46%)
19 (0,06%)	57 (0,19%)	18 (0,06%)	23 (0,08%)	1048 (3,47%)	5 (0,02%)	751 (2,49%)	177 (0,59%)	19 (0,06%)	86 (0,28%)	8 (0,03%)	68 (0,23%)	7 (0,02%)	7 (0,02%)	4238 (14,03%)	15639 (51,78%)	71 (0,24%)
157 (0,53%)	621 (2,09%)	65 (0,22%)	75 (0,25%)	3383 (11,41%)	57 (0,19%)	2791 (9,41%)	514 (1,73%)	19 (0,06%)	697 (2,35%)	235 (0,79%)	501 (1,69%)	56 (0,19%)	71 (0,24%)	9024 (30,44%)	19056 (64,27%)	170 (0,57%)
37 (0,12%)	67 (0,23%)	16 (0,05%)	24 (0,08%)	909 (3,07%)	4 (0,01%)	656 (2,21%)	158 (0,53%)	12 (0,04%)	127 (0,43%)	4 (0,01%)	110 (0,37%)	7 (0,02%)	8 (0,03%)	4226 (14,25%)	15277 (51,53%)	125 (0,42%)
171 (0,58%)	613 (2,06%)	112 (0,38%)	74 (0,25%)	3236 (10,88%)	62 (0,21%)	2698 (9,08%)	435 (1,46%)	36 (0,12%)	731 (2,46%)	235 (0,79%)	521 (1,75%)	58 (0,2%)	91 (0,31%)	8780 (29,53%)	18936 (63,69%)	189 (0,64%)
39 (0,13%)	49 (0,16%)	36 (0,12%)	27 (0,09%)	1016 (3,42%)	6 (0,02%)	766 (2,58%)	147 (0,49%)	29 (0,1%)	164 (0,55%)	16 (0,05%)	126 (0,42%)	12 (0,04%)	12 (0,04%)	4141 (13,93%)	15206 (51,15%)	129 (0,43%)
132 (0,53%)	496 (1,99%)	134 (0,54%)	87 (0,35%)	2882 (11,57%)	45 (0,18%)	2337 (9,38%)	465 (1,87%)	15 (0,06%)	729 (2,93%)	180 (0,72%)	575 (2,31%)	52 (0,21%)	75 (0,3%)	7367 (29,58%)	15752 (63,24%)	143 (0,57%)
42 (0,17%)	36 (0,14%)	49 (0,2%)	32 (0,13%)	913 (3,67%)	5 (0,02%)	672 (2,7%)	163 (0,65%)	9 (0,04%)	219 (0,88%)	10 (0,04%)	190 (0,76%)	9 (0,04%)	18 (0,07%)	3344 (13,43%)	12391 (49,75%)	99 (0,4%)
74 (0,45%)	389 (2,37%)	123 (0,75%)	65 (0,4%)	1943 (11,85%)	28 (0,17%)	1498 (9,13%)	421 (2,57%)	11 (0,07%)	569 (3,47%)	115 (0,7%)	472 (2,88%)	36 (0,22%)	56 (0,34%)	5240 (31,95%)	9969 (60,79%)	93 (0,57%)
17 (0,1%)	32 (0,2%)	49 (0,3%)	27 (0,16%)	624 (3,8%)	4 (0,02%)	427 (2,6%)	151 (0,92%)	8 (0,05%)	193 (1,18%)	5 (0,03%)	173 (1,05%)	8 (0,05%)	15 (0,09%)	2590 (15,79%)	7690 (46,89%)	75 (0,46%)
18 (0,68%)	75 (2,85%)	2 (0,08%)	19 (0,72%)	413 (15,68%)	2 (0,08%)	320 (12,15%)	78 (2,96%)	5 (0,19%)	92 (3,49%)	15 (0,57%)	76 (2,89%)	5 (0,19%)	18 (0,68%)	842 (31,97%)	1592 (60,44%)	12 (0,46%)
6 (0,23%)	5 (0,19%)	1 (0,04%)	8 (0,3%)	127 (4,82%)	1 (0,04%)	86 (3,26%)	31 (1,18%)	4 (0,15%)	38 (1,44%)	0 (0%)	37 (1,4%)	1 (0,04%)	5 (0,19%)	410 (15,57%)	1131 (42,94%)	10 (0,38%)
10 (0,58%)	58 (3,36%)	2 (0,12%)	13 (0,75%)	214 (12,38%)	1 (0,06%)	143 (8,28%)	66 (3,82%)	0 (0%)	89 (5,15%)	20 (1,16%)	73 (4,22%)	9 (0,52%)	2 (0,12%)	595 (34,43%)	934 (54,05%)	12 (0,69%)
3 (0,17%)	8 (0,46%)	1 (0,06%)	6 (0,35%)	76 (4,4%)	0 (0%)	41 (2,37%)	32 (1,85%)	0 (0%)	33 (1,91%)	0 (0%)	31 (1,79%)	2 (0,12%)	0 (0%)	323 (18,69%)	682 (39,47%)	9 (0,52%)
16 (0,35%)	57 (1,26%)	32 (0,71%)	6 (0,13%)	401 (8,85%)	16 (0,35%)	355 (7,84%)	21 (0,46%)	2 (0,04%)	103 (2,27%)	27 (0,6%)	79 (1,74%)	2 (0,04%)	12 (0,26%)	1177 (25,99%)	3143 (69,4%)	26 (0,57%)
3 (0,07%)	2 (0,04%)	12 (0,26%)	3 (0,07%)	134 (2,96%)	2 (0,04%)	111 (2,45%)	7 (0,15%)	1 (0,02%)	29 (0,64%)	1 (0,02%)	27 (0,6%)	0 (0%)	6 (0,13%)	595 (13,14%)	2669 (58,93%)	22 (0,49%)
15 (0,54%)	56 (2,02%)	56 (2,02%)	2 (0,07%)	299 (10,78%)	6 (0,22%)	264 (9,52%)	31 (1,12%)	2 (0,07%)	84 (3,03%)	22 (0,79%)	67 (2,42%)	6 (0,22%)	16 (0,58%)	743 (26,79%)	1825 (65,81%)	23 (0,83%)
2 (0,07%)	11 (0,4%)	27 (0,97%)	2 (0,07%)	77 (2,78%)	0 (0%)	66 (2,38%)	4 (0,14%)	1 (0,04%)	24 (0,87%)	3 (0,11%)	19 (0,69%)	2 (0,07%)	2 (0,07%)	327 (11,79%)	1485 (53,55%)	16 (0,58%)
8 (0,22%)	76 (2,1%)	0 (0%)	12 (0,33%)	522 (14,42%)	3 (0,08%)	357 (9,86%)	186 (5,14%)	2 (0,06%)	125 (3,45%)	16 (0,44%)	111 (3,07%)	5 (0,14%)	5 (0,14%)	1194 (32,99%)	2242 (61,95%)	14 (0,39%)
2 (0,06%)	3 (0,08%)	0 (0%)	7 (0,19%)	191 (5,28%)	1 (0,03%)	115 (3,18%)	66 (1,82%)	2 (0,06%)	43 (1,19%)	1 (0,03%)	37 (1,02%)	2 (0,06%)	1 (0,03%)	520 (14,37%)	1694 (46,81%)	12 (0,33%)
21 (0,37%)	68 (1,2%)	4 (0,07%)	5 (0,09%)	521 (9,17%)	11 (0,19%)	478 (8,42%)	10 (0,18%)	4 (0,07%)	108 (1,9%)	46 (0,81%)	72 (1,27%)	12 (0,21%)	7 (0,12%)	1400 (24,65%)	4044 (71,21%)	18 (0,32%)
3 (0,05%)	3 (0,05%)	0 (0%)	2 (0,04%)	167 (2,94%)	1 (0,02%)	143 (2,52%)	2 (0,04%)	1 (0,02%)	17 (0,3%)	3 (0,05%)	12 (0,21%)	0 (0%)	3 (0,05%)	515 (9,07%)	3404 (59,94%)	11 (0,19%)
3 (0,14%)	22 (1,02%)	2 (0,09%)	0 (0%)	248 (11,45%)	5 (0,23%)	231 (10,66%)	4 (0,18%)	1 (0,05%)	36 (1,66%)	16 (0,74%)	23 (1,06%)	7 (0,32%)	3 (0,14%)	507 (23,41%)	1497 (69,11%)	11 (0,51%)
1 (0,05%)	1 (0,05%)	0 (0%)	0 (0%)	86 (3,97%)	0 (0%)	79 (3,65%)	0 (0%)	0 (0%)	5 (0,23%)	1 (0,05%)	3 (0,14%)	0 (0%)	0 (0%)	185 (8,54%)	1287 (59,42%)	10 (0,46%)
10 (0,58%)	17 (0,99%)	0 (0%)	3 (0,17%)	126 (7,34%)	1 (0,06%)	117 (6,82%)	2 (0,12%)	0 (0%)	22 (1,28%)	17 (0,99%)	11 (0,64%)	0 (0%)	1 (0,06%)	420 (24,48%)	1187 (69,17%)	2 (0,12%)
1 (0,06%)	1 (0,06%)	0 (0%)	2 (0,12%)	23 (1,34%)	0 (0%)	21 (1,22%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	1 (0,06%)	130 (7,58%)	974 (56,76%)	0 (0%)

BIJLAGE 1: TABELLEN

	Aantal behandelingsepisodes	Opiaten (categorie)	Heroïne	Methadon (misbruik)	Buprenorfine (misbruik)	Fentanyl (illegaal/ misbruik)	Andere opiaten	Cocaine (categorie)	Cocaine in poeder	Crack	Andere cocaine	Stimulantia, andere dan cocaine (categorie)	Amfetamine
Luxemburg	333	39 (11,71%)	31 (9,31%)	6 (1,8%)	0 (0%)	0 (0%)	1 (0,3%)	48 (14,41%)	26 (7,81%)	7 (2,1%)	1 (0,3%)	5 (1,5%)	1 (0,3%)
		31 (9,31%)	26 (7,81%)	3 (0,9%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	22 (6,61%)	13 (3,9%)	6 (1,8%)	0 (0%)	0 (0%)
Namen	1163	130 (11,18%)	97 (8,34%)	28 (2,41%)	5 (0,43%)	0 (0%)	13 (1,12%)	239 (20,55%)	95 (8,17%)	55 (4,73%)	0 (0%)	46 (3,96%)	33 (2,84%)
		74 (6,36%)	58 (4,99%)	5 (0,43%)	1 (0,09%)	0 (0%)	4 (0,34%)	125 (10,75%)	44 (3,78%)	25 (2,15%)	0 (0%)	9 (0,77%)	8 (0,69%)
Waals Brabant	301	7 (2,33%)	5 (1,66%)	2 (0,66%)	0 (0%)	0 (0%)	1 (0,33%)	56 (18,6%)	40 (13,29%)	17 (5,65%)	0 (0%)	9 (2,99%)	6 (1,99%)
		2 (0,66%)	2 (0,66%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	25 (8,31%)	14 (4,65%)	8 (2,66%)	0 (0%)	2 (0,66%)	1 (0,33%)
TOTAAL BRUSSEL	2828	598 (21,15%)	446 (15,77%)	183 (6,47%)	18 (0,64%)	2 (0,07%)	36 (1,27%)	1025 (36,24%)	366 (12,94%)	533 (18,85%)	1 (0,04%)	169 (5,98%)	100 (3,54%)
		424 (14,99%)	310 (10,96%)	52 (1,84%)	6 (0,21%)	2 (0,07%)	25 (0,88%)	558 (19,73%)	117 (4,14%)	327 (11,56%)	1 (0,04%)	66 (2,33%)	34 (1,2%)
Per type eenheid													
Totaal Ambulant	8924	1718 (19,25%)	1465 (16,42%)	239 (2,68%)	26 (0,29%)	13 (0,15%)	133 (1,49%)	2965 (33,23%)	1453 (16,28%)	705 (7,9%)	18 (0,2%)	1459 (16,35%)	1193 (13,37%)
		1397 (15,65%)	1162 (13,02%)	59 (0,66%)	9 (0,1%)	6 (0,07%)	113 (1,27%)	1697 (19,02%)	625 (7%)	440 (4,93%)	13 (0,15%)	753 (8,44%)	635 (7,12%)
Ambulante raadplegingen	4309	1281 (29,73%)	1087 (25,23%)	178 (4,13%)	24 (0,56%)	10 (0,23%)	114 (2,65%)	1495 (34,69%)	842 (19,54%)	351 (8,15%)	4 (0,09%)	672 (15,6%)	536 (12,44%)
		1097 (25,46%)	912 (21,17%)	46 (1,07%)	8 (0,19%)	5 (0,12%)	100 (2,32%)	761 (17,66%)	294 (6,82%)	199 (4,62%)	1 (0,02%)	294 (6,82%)	240 (5,57%)
Dagcentrum	2731	389 (14,24%)	341 (12,49%)	58 (2,12%)	2 (0,07%)	2 (0,07%)	10 (0,37%)	1216 (44,53%)	405 (14,83%)	341 (12,49%)	7 (0,26%)	582 (21,31%)	491 (17,98%)
		268 (9,81%)	228 (8,35%)	12 (0,44%)	1 (0,04%)	1 (0,04%)	4 (0,15%)	808 (29,59%)	226 (8,28%)	231 (8,46%)	7 (0,26%)	329 (12,05%)	292 (10,69%)
Centrum geestelijke gezondheid	1884	48 (2,55%)	37 (1,96%)	3 (0,16%)	0 (0%)	1 (0,05%)	9 (0,48%)	254 (13,48%)	206 (10,93%)	13 (0,69%)	7 (0,37%)	205 (10,88%)	166 (8,81%)
		32 (1,7%)	22 (1,17%)	1 (0,05%)	0 (0%)	0 (0%)	9 (0,48%)	128 (6,79%)	105 (5,57%)	10 (0,53%)	5 (0,27%)	130 (6,9%)	103 (5,47%)
Totaal Residentieel	15983	1395 (8,73%)	999 (6,25%)	296 (1,85%)	53 (0,33%)	22 (0,14%)	145 (0,91%)	3295 (20,62%)	1971 (12,33%)	710 (4,44%)	6 (0,04%)	1683 (10,53%)	1428 (8,93%)
		770 (4,82%)	550 (3,44%)	53 (0,33%)	9 (0,06%)	10 (0,06%)	55 (0,34%)	1580 (9,89%)	694 (4,34%)	373 (2,33%)	2 (0,01%)	663 (4,15%)	578 (3,62%)
Crisiscentrum	1020	332 (32,55%)	288 (28,24%)	84 (8,24%)	21 (2,06%)	3 (0,29%)	6 (0,59%)	603 (59,12%)	297 (29,12%)	226 (22,16%)	0 (0%)	261 (25,59%)	239 (23,43%)
		201 (19,71%)	181 (17,75%)	6 (0,59%)	0 (0%)	1 (0,1%)	4 (0,39%)	359 (35,2%)	120 (11,76%)	139 (13,63%)	0 (0%)	132 (12,94%)	127 (12,45%)
Therapeutische gemeenschap	633	133 (21,01%)	121 (19,12%)	14 (2,21%)	0 (0%)	2 (0,32%)	2 (0,32%)	324 (51,18%)	167 (26,38%)	111 (17,54%)	1 (0,16%)	151 (23,85%)	133 (21,01%)
		76 (12,01%)	66 (10,43%)	1 (0,16%)	0 (0%)	0 (0%)	1 (0,16%)	187 (29,54%)	44 (6,95%)	70 (11,06%)	1 (0,16%)	76 (12,01%)	70 (11,06%)
Algemeen ziekenhuis	8109	467 (5,76%)	250 (3,08%)	120 (1,48%)	10 (0,12%)	11 (0,14%)	77 (0,95%)	1229 (15,16%)	822 (10,14%)	143 (1,76%)	0 (0%)	644 (7,94%)	544 (6,71%)
		249 (3,07%)	124 (1,53%)	30 (0,37%)	2 (0,02%)	6 (0,07%)	34 (0,42%)	594 (7,33%)	332 (4,09%)	53 (0,65%)	0 (0%)	286 (3,53%)	239 (2,95%)
Psychiatrisch ziekenhuis	6221	463 (7,44%)	340 (5,47%)	78 (1,25%)	22 (0,35%)	6 (0,1%)	60 (0,96%)	1139 (18,31%)	685 (11,01%)	230 (3,7%)	5 (0,08%)	627 (10,08%)	512 (8,23%)
		244 (3,92%)	179 (2,88%)	16 (0,26%)	7 (0,11%)	3 (0,05%)	16 (0,26%)	440 (7,07%)	198 (3,18%)	111 (1,78%)	1 (0,02%)	169 (2,72%)	142 (2,28%)

Bron : Belgian Treatment Demand Indicator Register, 2011-2020

Het lezen van de cellen van de tabel

1ste regel: Aantal behandelingsepisodes waarin deze substantie als problematische substantie wordt gerapporteerd (verschillende mogelijke substanties per

2de regel: Aantal behandelingsepisodes waarin deze substantie als voornaamste substantie wordt gerapporteerd (slechts één mogelijke substantie per episode)

BIJLAGE 1: TABELLEN

	Methamfetamine	MDMA of derivaten	Mefedrone	Andere stimulantia	Hypnotica of sedativa (categorie)	Barbituraten	Benzodiazepine	GHB/GBL	Ander hypnoticum	Hallucinogenen (categorie)	LSD	Ketamine	Andere hallucinogenen	Vluchtige snuifmiddelen	Cannabis	Alcohol	Andere substantie
	0 (0%)	2 (0,6%)	0 (0%)	1 (0,3%)	21 (6,31%)	1 (0,3%)	18 (5,41%)	2 (0,6%)	0 (0%)	6 (1,8%)	2 (0,6%)	5 (1,5%)	0 (0%)	0 (0%)	63 (18,92%)	254 (76,28%)	0 (0%)
	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	11 (3,3%)	0 (0%)	9 (2,7%)	1 (0,3%)	0 (0%)	3 (0,9%)	1 (0,3%)	2 (0,6%)	0 (0%)	0 (0%)	33 (9,91%)	217 (65,17%)	0 (0%)
	6 (0,52%)	22 (1,89%)	1 (0,09%)	0 (0%)	103 (8,86%)	4 (0,34%)	90 (7,74%)	1 (0,09%)	3 (0,26%)	36 (3,1%)	8 (0,69%)	26 (2,24%)	4 (0,34%)	3 (0,26%)	338 (29,06%)	849 (73%)	4 (0,34%)
	0 (0%)	1 (0,09%)	0 (0%)	0 (0%)	39 (3,35%)	1 (0,09%)	26 (2,24%)	1 (0,09%)	1 (0,09%)	9 (0,77%)	1 (0,09%)	7 (0,6%)	0 (0%)	2 (0,17%)	142 (12,21%)	702 (60,36%)	1 (0,09%)
	2 (0,66%)	5 (1,66%)	1 (0,33%)	1 (0,33%)	23 (7,64%)	0 (0%)	22 (7,31%)	1 (0,33%)	0 (0%)	8 (2,66%)	3 (1%)	7 (2,33%)	1 (0,33%)	0 (0%)	72 (23,92%)	257 (85,38%)	1 (0,33%)
	1 (0,33%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	8 (2,66%)	0 (0%)	8 (2,66%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	25 (8,31%)	224 (74,42%)	0 (0%)
	37 (1,31%)	39 (1,38%)	7 (0,25%)	17 (0,6%)	418 (14,78%)	6 (0,21%)	361 (12,77%)	34 (1,2%)	0 (0%)	52 (1,84%)	19 (0,67%)	31 (1,1%)	4 (0,14%)	12 (0,42%)	727 (25,71%)	1739 (61,49%)	32 (1,13%)
	22 (0,78%)	1 (0,04%)	0 (0%)	3 (0,11%)	122 (4,31%)	0 (0%)	102 (3,61%)	10 (0,35%)	0 (0%)	9 (0,32%)	2 (0,07%)	5 (0,18%)	1 (0,04%)	0 (0%)	239 (8,45%)	1297 (45,86%)	13 (0,46%)
	55 (0,62%)	232 (2,6%)	82 (0,92%)	57 (0,64%)	832 (9,32%)	17 (0,19%)	586 (6,57%)	187 (2,1%)	9 (0,1%)	326 (3,65%)	72 (0,81%)	250 (2,8%)	30 (0,34%)	25 (0,28%)	3819 (42,79%)	3651 (40,91%)	64 (0,72%)
	29 (0,32%)	24 (0,27%)	30 (0,34%)	20 (0,22%)	251 (2,81%)	2 (0,02%)	150 (1,68%)	77 (0,86%)	9 (0,1%)	115 (1,29%)	5 (0,06%)	98 (1,1%)	7 (0,08%)	8 (0,09%)	2175 (24,37%)	2174 (24,36%)	44 (0,49%)
	35 (0,81%)	107 (2,48%)	15 (0,35%)	38 (0,88%)	522 (12,11%)	16 (0,37%)	370 (8,59%)	121 (2,81%)	1 (0,02%)	169 (3,92%)	43 (1%)	124 (2,88%)	14 (0,32%)	18 (0,42%)	1727 (40,08%)	1666 (38,66%)	31 (0,72%)
	20 (0,46%)	10 (0,23%)	6 (0,14%)	14 (0,32%)	147 (3,41%)	1 (0,02%)	84 (1,95%)	51 (1,18%)	1 (0,02%)	49 (1,14%)	2 (0,05%)	43 (1%)	3 (0,07%)	5 (0,12%)	859 (19,94%)	885 (20,54%)	14 (0,32%)
	13 (0,48%)	103 (3,77%)	52 (1,9%)	16 (0,59%)	211 (7,73%)	0 (0%)	151 (5,53%)	41 (1,5%)	1 (0,04%)	117 (4,28%)	24 (0,88%)	96 (3,52%)	13 (0,48%)	3 (0,11%)	1393 (51,01%)	898 (32,88%)	21 (0,77%)
	3 (0,11%)	5 (0,18%)	15 (0,55%)	3 (0,11%)	47 (1,72%)	0 (0%)	30 (1,1%)	14 (0,51%)	1 (0,04%)	44 (1,61%)	0 (0%)	39 (1,43%)	1 (0,04%)	2 (0,07%)	772 (28,27%)	336 (12,3%)	18 (0,66%)
	7 (0,37%)	22 (1,17%)	15 (0,8%)	3 (0,16%)	99 (5,25%)	1 (0,05%)	65 (3,45%)	25 (1,33%)	7 (0,37%)	40 (2,12%)	5 (0,27%)	30 (1,59%)	3 (0,16%)	4 (0,21%)	699 (37,1%)	1087 (57,7%)	12 (0,64%)
	6 (0,32%)	9 (0,48%)	9 (0,48%)	3 (0,16%)	57 (3,03%)	1 (0,05%)	36 (1,91%)	12 (0,64%)	7 (0,37%)	22 (1,17%)	3 (0,16%)	16 (0,85%)	3 (0,16%)	1 (0,05%)	544 (28,87%)	953 (50,58%)	12 (0,64%)
	77 (0,48%)	264 (1,65%)	52 (0,33%)	30 (0,19%)	2050 (12,83%)	28 (0,18%)	1751 (10,96%)	278 (1,74%)	6 (0,04%)	403 (2,52%)	108 (0,68%)	325 (2,03%)	22 (0,14%)	50 (0,31%)	3548 (22,2%)	12101 (75,71%)	79 (0,49%)
	13 (0,08%)	12 (0,08%)	19 (0,12%)	12 (0,08%)	662 (4,14%)	3 (0,02%)	522 (3,27%)	86 (0,54%)	0 (0%)	104 (0,65%)	5 (0,03%)	92 (0,58%)	2 (0,01%)	10 (0,06%)	1169 (7,31%)	10217 (63,92%)	55 (0,34%)
	8 (0,78%)	51 (5%)	1 (0,1%)	3 (0,29%)	205 (20,1%)	0 (0%)	152 (14,9%)	63 (6,18%)	0 (0%)	55 (5,39%)	6 (0,59%)	52 (5,1%)	1 (0,1%)	1 (0,1%)	415 (40,69%)	440 (43,14%)	1 (0,1%)
	3 (0,29%)	0 (0%)	1 (0,1%)	0 (0%)	33 (3,24%)	0 (0%)	10 (0,98%)	23 (2,25%)	0 (0%)	24 (2,35%)	0 (0%)	24 (2,35%)	0 (0%)	1 (0,1%)	86 (8,43%)	176 (17,25%)	1 (0,1%)
	5 (0,79%)	29 (4,58%)	6 (0,95%)	5 (0,79%)	118 (18,64%)	0 (0%)	85 (13,43%)	44 (6,95%)	0 (0%)	40 (6,32%)	9 (1,42%)	33 (5,21%)	2 (0,32%)	6 (0,95%)	249 (39,34%)	360 (56,87%)	1 (0,16%)
	0 (0%)	2 (0,32%)	1 (0,16%)	1 (0,16%)	21 (3,32%)	0 (0%)	7 (1,11%)	13 (2,05%)	0 (0%)	15 (2,37%)	1 (0,16%)	13 (2,05%)	1 (0,16%)	0 (0%)	53 (8,37%)	199 (31,44%)	1 (0,16%)
	31 (0,38%)	94 (1,16%)	23 (0,28%)	11 (0,14%)	894 (11,02%)	13 (0,16%)	795 (9,8%)	59 (0,73%)	3 (0,04%)	160 (1,97%)	41 (0,51%)	124 (1,53%)	6 (0,07%)	20 (0,25%)	1444 (17,81%)	6372 (78,58%)	35 (0,43%)
	7 (0,09%)	8 (0,1%)	8 (0,1%)	8 (0,1%)	387 (4,77%)	1 (0,01%)	319 (3,93%)	33 (0,41%)	0 (0%)	39 (0,48%)	3 (0,04%)	31 (0,38%)	1 (0,01%)	7 (0,09%)	567 (6,99%)	5733 (70,7%)	19 (0,23%)
	33 (0,53%)	90 (1,45%)	22 (0,35%)	11 (0,18%)	833 (13,39%)	15 (0,24%)	719 (11,56%)	112 (1,8%)	3 (0,05%)	148 (2,38%)	52 (0,84%)	116 (1,86%)	13 (0,21%)	23 (0,37%)	1440 (23,15%)	4929 (79,23%)	42 (0,68%)
	3 (0,05%)	2 (0,03%)	9 (0,14%)	3 (0,05%)	221 (3,55%)	2 (0,03%)	186 (2,99%)	17 (0,27%)	0 (0%)	26 (0,42%)	1 (0,02%)	24 (0,39%)	0 (0%)	2 (0,03%)	463 (7,44%)	4109 (66,05%)	34 (0,55%)

er episode) en aandeel van het totale aantal behandelingsepisodes.
 (de) en aandeel van het totale aantal behandelingsepisodes.

BIJLAGE 1: TABELLEN

Tabel 4. Demografische indicatoren van patiënten in behandeling, België, 2020

Op niveau van de behandelings-episodes	Aantal behandelings-episodes	Aandeel vrouwen	Aandeel per leeftijdsgroepen				Leeftijdskennmerken				
	N	%	<20	20-29	30-39	40+	Gemiddelde	Standaardafwijking	1ste kwartiel	Mediaan	3de kwartiel
Per type episode											
Alle episodes	24907	29.8	4.2	18.2	29.3	48.3	39.9	12.6	30	39	49
Anonieme episodes	7101	27.7	6.6	20.7	29.4	43.2	38.1	12.7	29	37	47
Op niveau van de identificeerbaar patiënten	Aantal verschillende patiënten identificeerbaar	Aandeel vrouwen	Aandeel per leeftijdsgroepen				Leeftijdskennmerken				
	N	%	<20	20-29	30-39	40+	Gemiddelde	Standaardafwijking	1ste kwartiel	Mediaan	3de kwartiel
Per registratiejaar, binnen een groep van centra die tussen 2015 en 2020 op soortgelijke wijze rapporteren											
2015	9066	27.3	4.7	20.9	27.4	47.0	39.3	12.8	29	38	49
2016	9461	27.8	3.3	20.1	29.5	47.1	39.6	12.4	30	38	49
2017	10260	28.0	3.1	19.9	29.8	47.3	39.9	12.6	30	39	49
2018	10022	28.5	2.6	18.4	30.4	48.6	40.3	12.4	31	39	49
2019	10401	27.7	2.9	18.3	30.1	48.7	40.1	12.3	31	39	49
2020	9199	28.2	2.7	18.9	31.0	47.5	39.8	12.1	31	39	48
Jaarlijkse procentuele verandering ('15-'20) en statistische significantie op 0,05	-	+0,47%	-9,32%*	-2,45%*	+2,01%*	+0,51%	+0,34%	-	-	-	-
Per provincie/gewest											
TOTAL BELGIË	14098	30.0	3.8	17.7	28.7	49.8	40.4	12.8	31	39	49
TOTAAL VLAANDEREN	9531	30.2	5.0	19.9	29.2	46.0	39.5	13.2	30	38	49
Antwerpen	1408	29.1	5.8	19.6	29.5	45.2	38.7	12.6	29	38	48
Vlaams Brabant	1193	25.8	5.7	24.3	34.8	35.3	36.9	12.3	28	35	44
West Vlaanderen	3113	34.3	5.8	18.9	26.5	48.8	40.3	13.9	30	39	50
Oost Vlaanderen	1839	29.1	5.0	17.4	28.7	48.9	40.4	13.3	31	39	50
Limburg	1978	28.1	2.6	21.3	30.3	45.8	39.4	12.5	30	38	48
TOTAAL WALLONIË	3165	32.7	1.7	14.0	27.9	56.3	42.0	12.1	33	42	50
Luik	1338	35.6	1.4	11.1	28.6	59.0	42.0	12.1	33	42	50
Henegouwen	939	24.9	1.6	15.8	27.6	55.1	42.8	11.7	34	43	51
Luxemburg	134	39.6	0.8	9.7	23.9	65.7	41.3	11.7	33	42	49
Namen	593	39.3	3.5	19.7	29.5	47.2	43.4	10.9	37	43	50
Waals Brabant	161	24.2	0.0	10.6	22.4	67.1	40.1	13.4	30	38	50
TOTAAL BRUSSEL	1402	22.6	0.4	10.7	27.7	61.1	42.9	10.9	35	43	50
Per type eenheid											
Totaal Ambulant	4716	22.6	8.5	24.3	32.7	34.5	35.6	11.7	27	35	43
Ambulante raadplegingen	2403	22.0	7.3	24.2	35.3	33.3	35.2	10.7	27	35	42
Dagcentrum	1190	18.2	4.9	29.5	37.9	27.7	34.5	10.2	27	34	40
Centrum geestelijke gezondheid	1123	28.5	14.8	19.2	21.6	44.4	37.5	14.7	25	37	48
Totaal Residentieel	9382	33.7	1.4	14.3	26.8	57.5	42.8	12.6	33	42	52
Crisiscentrum	602	20.3	1.5	24.5	41.9	32.1	35.9	9.1	29	35	42
Therapeutische gemeenschap	192	18.2	0.5	27.1	38.5	33.9	36.2	9.6	28	35	43
Algemeen ziekenhuis	4742	36.5	2.1	14.0	24.3	59.7	43.4	13.1	34	43	53
Psychiatrisch ziekenhuis	3846	33.1	0.7	12.4	26.9	60.1	43.5	12.2	34	43	52

BIJLAGE 1: TABELLEN

Op niveau van de identificeerbaar patiënten	Aantal verschillende patiënten identificeerbaar	Aandeel vrouwen	Aandeel per leeftijdsgroepen				Leeftijdskennmerken				
	N	%	<20	20-29	30-39	40+	Gemiddelde	Standaardafwijking	1ste kwartiel	Mediaan	3de kwartiel
Per geslacht											
Man	9830	-	4.1	18.9	30.2	46.8	39.4	12.4	30	38	48
Vrouw	4211	-	3.1	14.5	25.2	57.2	42.9	13.4	33	42	53
Per leeftijdscategorie											
<20	533	24.4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20-29	2478	24.8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30-39	4034	26.3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
40+	6990	34.4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Per scholingsniveau											
Geen of lager	2657	23.7	7.9	20.3	31.0	40.7	37.7	13.1	28	37	47
Secundair	7447	29.3	4.0	19.4	28.9	47.7	39.6	12.7	30	39	49
Hoger	2056	41.7	0.2	9.0	21.1	69.6	46.4	12.1	37	46	56
Per behandelingsantecedenten											
Eerder behandeld	9233	29.6	1.5	14.8	30.4	53.3	41.5	11.9	33	40	50
Eerste behandeling	4471	30.9	8.6	23.5	25.0	42.8	38.2	14.3	27	36	48

Bron : Belgian Treatment Demand Indicator Register, 2011-2020

BIJLAGE 1: TABELLEN

Tabel 5. Sociale indicatoren van patiënten in behandeling, België, 2020

Op niveau van de behandelings-episodes	Aantal behandelings-episodes	Aandeel episodes van patiënten dat alleen woont	Aandeel episodes van patiënten met huisvestingsproblemen	Aandeel episodes van patiënten met een laag inkomen	Aandeel episodes van patiënten die met kinderen samenleven	Aandeel episodes van patiënten met een laag scholingsniveau
	N	%	%	%	%	%
Per type episode						
Alle episodes	24907	43.9	10.7	20.1	20.1	22.6
Anonieme episodes	7101	41.1	11.4	24.6	20.1	26.3
Op niveau van de identificeerbaar patiënten	Aantal verschillende patiënten identificeerbaar	Aandeel patiënten dat alleen woont	Aandeel patiënten met huisvestingsproblemen	Aandeel patiënten met een laag inkomen	Aandeel patiënten die met kinderen samenleven	Aandeel patiënten met een laag scholingsniveau
	N	%	%	%	%	%
Per registratiejaar, binnen een groep van centra die tussen 2015 en 2020 op soortgelijke wijze rapporteren						
2015	9066	41.0	9.4	19.1	21.3	27.5
2016	9461	41.8	9.1	19.0	23.0	24.2
2017	10260	42.0	9.4	18.8	22.1	22.7
2018	10022	41.7	9.4	19.3	22.4	23.9
2019	10401	43.0	9.7	18.5	22.3	21.2
2020	9199	42.5	10.5	19.1	21.9	22.1
Jaarlijkse procentuele verandering ('15-'20) en statistische significantie op 0,05	-	+0,71%*	+2,21%*	-0,19%	+0,18%	-4,03%*
Per provincie/gewest						
TOTAL BELGIË	14098	43.3	9.4	18.9	21.3	21.8
TOTAAL VLAANDEREN	9531	41.1	6.9	16.6	21.1	20.6
Antwerpen	1408	45.1	8.2	24.2	20.7	18.8
Vlaams Brabant	1193	34.9	6.0	19.7	20.4	28.8
West Vlaanderen	3113	42.5	6.3	14.1	21.5	19.2
Oost Vlaanderen	1839	41.5	8.2	18.2	18.9	22.2
Limburg	1978	39.6	6.2	11.9	23.4	17.6
TOTAAL WALLONIË	3165	48.1	10.5	21.2	23.2	24.5
Luik	1338	51.6	12.2	19.9	24.1	22.0
Henegouwen	939	43.0	12.2	23.9	23.7	29.9
Luxemburg	134	49.2	3.1	16.5	24.8	16.5
Namen	593	50.3	7.2	22.9	20.6	25.5
Waals Brabant	161	37.0	5.8	14.9	20.6	17.6
TOTAAL BRUSSEL	1402	47.5	24.4	29.0	16.3	22.9
Per type eenheid						
Totaal Ambulant	4716	37.7	10.8	27.6	23.3	26.0
Ambulante raadplegingen	2403	38.3	12.4	30.1	21.7	36.8
Dagcentrum	1190	38.3	15.3	25.5	24.3	19.6
Centrum geestelijke gezondheid	1123	35.8	3.0	24.3	25.5	5.4
Totaal Residentieel	9382	46.1	8.7	14.5	20.4	19.9
Crisiscentrum	602	46.9	29.6	38.9	13.3	27.4
Therapeutische gemeenschap	192	31.3	19.5	34.8	7.3	38.3
Algemeen ziekenhuis	4742	44.9	8.0	12.1	21.9	17.0
Psychiatrisch ziekenhuis	3846	47.8	6.1	12.6	20.1	21.3

BIJLAGE 1: TABELLEN

Op niveau van de identificeerbaar patiënten	Aantal verschillende patiënten identificeerbaar	Aandeel patiënten dat alleen woont	Aandeel patiënten met huisvestigingsproblemen	Aandeel patiënten met een laag inkomen	Aandeel patiënten die met kinderen samenleven	Aandeel patiënten met een laag scholingsniveau
	N	%	%	%	%	%
Per geslacht						
Man	9830	44.7	10.8	20.4	18.9	23.8
Vrouw	4211	40.4	6.3	15.1	26.6	17.2
Per leeftijdscategorie						
<20	533	7.3	7.7	80.4	8.4	41.1
20-29	2478	31.6	9.9	29.3	14.3	24.7
30-39	4034	42.9	12.4	18.9	30.4	24.1
40+	6990	50.4	7.6	10.6	19.7	17.8
Per scholingsniveau						
Geen of lager	2657	43.0	13.3	31.7	16.6	-
Secundair	7447	42.1	8.3	16.8	21.6	-
Hoger	2056	44.1	4.1	7.4	25.7	-
Per behandelingsantecedenten						
Eerder behandeld	9233	47.5	10.8	17.9	18.9	23.1
Eerste behandeling	4471	35.2	5.5	20.1	26.1	19.3

Bron : Belgian Treatment Demand Indicator Register, 2011-2020

BIJLAGE 1: TABELLEN

Tabel 6. Behandeling gerelateerde indicatoren van patiënten in behandeling, België, 2020

Op niveau van de behandelingsepisodes	Aantal behandelings-episodes	Aandeel episodes van patiënten die voor de eerste keer in behandeling zijn	Gemiddelde leeftijd bij de eerste behandeling		Verwijzingsbronnen		
	N	%	Gemiddelde	Standaard-afwijking	Individueel/omgeving	Medisch/sociaal	Gerechtelijk
					%	%	%
Per type episode							
Alle episodes	24907	31.4	37.4	14.0	61.2	27.6	11.2
Anonieme episodes	7101	43.3	36.0	13.5	58.5	27.7	13.8
Op niveau van de identificeerbaar patiënten	Aantal verschillende patiënten identificeerbaar	Aandeel patiënten die voor de eerste keer in behandeling zijn	Gemiddelde leeftijd bij de eerste behandeling		Verwijzingsbronnen		
	N	%	Gemiddelde	Standaard-afwijking	Individueel/omgeving	Medisch/sociaal	Gerechtelijk
					%	%	%
Per registratiejaar, binnen een groep van centra die tussen 2015 en 2020 op soortgelijke wijze rapporteren							
2015	9066	32.4	37.0	14.3	60.4	28.4	11.2
2016	9461	30.5	38.1	13.8	62.9	26.6	10.6
2017	10260	30.1	38.3	14.0	62.1	27.0	10.9
2018	10022	30.4	39.1	14.0	64.4	25.1	10.5
2019	10401	30.8	38.5	13.7	63.1	27.3	9.6
2020	9199	31.3	37.5	13.2	61.7	26.9	11.5
Jaarlijkse procentuele verandering ('15-'20) en statistische significantie op 0,05	-	-0,40%	+0,33%	-	+0,44%	-0,79%	-0,55%
Per provincie/gewest							
TOTAL BELGIË	14098	32.6	38.2	14.3	61.7	26.9	11.3
TOTAAL VLAANDEREN	9531	33.6	37.1	14.7	59.7	25.6	14.7
Antwerpen	1408	32.3	35.9	13.9	40.8	40.2	19.0
Vlaams Brabant	1193	34.8	35.0	13.6	61.0	23.6	15.4
West Vlaanderen	3113	32.1	37.4	15.4	65.3	24.9	9.7
Oost Vlaanderen	1839	28.0	37.8	15.3	71.2	16.5	12.3
Limburg	1978	41.6	38.3	14.1	48.9	27.5	23.6
TOTAAL WALLONIË	3165	32.8	40.2	13.2	61.8	33.1	5.2
Luik	1338	31.6	41.6	13.4	57.5	40.7	1.7
Henegouwen	939	34.3	39.0	12.1	62.9	30.5	6.6
Luxemburg	134	38.6	42.7	13.2	74.4	22.6	3.0
Namen	593	32.3	36.4	13.5	64.6	22.8	12.7
Waals Brabant	161	32.3	46.7	12.8	70.0	30.0	0.0
TOTAAL BRUSSEL	1402	24.9	42.3	13.2	74.6	21.5	3.9
Per type eenheid							
Totaal Ambulant	4716	38.3	32.0	12.7	54.4	24.4	21.2
Ambulante raadplegingen	2403	35.8	30.7	11.0	56.8	24.6	18.5
Dagcentrum	1190	29.7	29.3	8.8	68.5	16.6	14.9
Centrum geestelijke gezondheid	1123	52.5	35.5	15.8	0.0	45.6	54.4
Totaal Residentieel	9382	29.8	42.2	13.9	64.8	28.0	7.2
Crisiscentrum	602	15.3	31.0	7.8	49.2	45.8	5.0
Therapeutische gemeenschap	192	9.4	33.2	8.2	40.1	42.7	17.2
Algemeen ziekenhuis	4742	33.2	41.9	14.1	66.9	29.1	4.1
Psychiatrisch ziekenhuis	3846	28.9	43.8	13.5	65.9	23.2	10.9

BIJLAGE 1: TABELLEN

Op niveau van de identificeerbaar patiënten	Aantal verschillende patiënten identificeerbaar	Aandeel patiënten die voor de eerste keer in behandeling zijn	Gemiddelde leeftijd bij de eerste behandeling		Verwijzingsbronnen		
			Gemiddelde	Standaard-afwijking	Individueel/omgeving	Medisch/sociaal	Gerechtigd
	N	%			%	%	%
Per geslacht							
Man	9830	32.1	36.9	14.0	61.4	25.7	12.9
Vrouw	4211	33.4	41.4	14.7	62.8	29.9	7.4
Per leeftijdscategorie							
<20	533	73.1	-	-	47.1	31.2	21.7
20-29	2478	43.4	-	-	55.8	25.9	18.3
30-39	4034	28.4	-	-	61.6	25.9	12.5
40+	6990	27.9	-	-	64.9	27.7	7.4
Per scholingsniveau							
Geen of lager	2657	29.2	34.6	15.3	59.3	25.9	14.8
Secundair	7447	33.7	37.0	13.9	64.2	25.3	10.5
Hoger	2056	36.1	45.3	13.2	70.1	25.5	4.3
Per behandelingsantecedenten							
Eerder behandeld	9233	-	-	-	63.5	26.2	10.3
Eerste behandeling	4471	-	-	-	58.5	28.8	12.7

Bron : Belgian Treatment Demand Indicator Register, 2011-2020

BIJLAGE 1: TABELLEN

Tabel 7. Demografische indicatoren van patiënten in behandeling voor alcohol, België, 2020

Op niveau van de behandelings-episodes	Aantal behandelings-episodes	Aandeel van alle episodes	Aandeel vrouwen	Aandeel per leeftijdsgroepen				Leeftijdskennmerken				
	N	%	%	<20	20-29	30-39	40+	Gemiddelde	Standaardafwijking	1ste kwartiel	Mediaan	3de kwartiel
Per type episode												
Alle episodes	12391	52.0	35.5	0.8	7.8	22.8	68.6	45.8	11.8	37.0	46.0	54.0
Anonieme episodes	3091	45.9	35.1	1.0	9.1	24.5	65.4	44.8	11.9	36.0	45.0	53.0
Op niveau van de identificeerbaar patiënten	Aantal verschillende patiënten identificeerbaar	Aandeel van alle patiënten identificeerbaar	Aandeel vrouwen	Aandeel per leeftijdsgroepen				Leeftijdskennmerken				
	N	%	%	<20	20-29	30-39	40+	Gemiddelde	Standaardafwijking	1ste kwartiel	Mediaan	3de kwartiel
Per registratiejaar, binnen een groep van centra die tussen 2015 en 2020 op soortgelijke wijze rapporteren												
2015	4453	50.8	31.3	0.8	7.4	21.2	70.6	46.0	11.5	38	46	54
2016	4814	52.2	32.5	0.4	8.1	23.8	67.8	45.6	11.4	37	46	54
2017	5181	52.4	33.2	0.4	8.6	22.7	68.4	45.9	11.8	37	46	54
2018	5011	51.6	33.2	0.6	7.9	22.3	69.3	46.1	11.9	37	46	55
2019	4963	48.8	32.8	1.0	7.0	21.5	70.5	46.2	11.7	38	46	55
2020	4194	47.0	33.8	0.7	7.7	22.2	69.3	45.9	11.7	37	46	55
Jaarlijkse procentuele verandering ('15-'20) en statistische significantie op 0,05	-	-	+1,16%*	+9,30%	-0,84%	-0,24%	+0,11%	+0,07%	-	-	-	-
Per provincie/gewest												
TOTAAL BELGIË	7095	52.4	35.1	0.9	7.5	21.6	70.0	46.3	12.0	38	46	55
TOTAAL VLAANDEREN	4502	49.5	36.0	1.1	7.8	21.3	69.8	46.5	12.3	37	47	56
Antwerpen	639	48.3	33.3	0.5	8.0	24.9	66.7	45.2	11.6	36	45	54
Vlaams Brabant	410	35.1	35.6	0.7	11.2	22.4	65.6	45.4	12.8	36	44	56
West Vlaanderen	1692	55.2	38.4	1.6	7.6	19.9	70.9	46.9	12.6	38	47	56
Oost Vlaanderen	946	53.2	33.7	1.3	7.0	22.7	69.0	46.6	12.2	37	47	56
Limburg	815	46.1	36.0	0.6	7.2	19.3	73.0	47.1	11.8	38	47	57
TOTAAL WALLONIË	1897	62.1	35.7	0.5	7.4	22.3	69.7	45.8	11.6	37	46	54
Luik	843	64.5	37.3	0.6	6.6	23.4	69.4	45.8	11.4	37	46	54
Henegouwen	478	52.4	29.7	0.4	6.5	20.3	72.8	46.4	11.4	38	46	54
Luxemburg	102	85.0	41.2	1.0	5.9	21.6	71.6	45.1	10.6	39	45	52
Namen	345	61.7	43.8	0.6	10.7	24.4	64.4	44.7	12.4	35	45	53
Waals Brabant	129	82.7	22.5	0.0	8.5	17.8	73.6	46.7	11.6	39	47	56
TOTAAL BRUSSEL	696	50.6	27.4	0.6	5.8	21.2	72.4	46.0	11.0	39	46	53
Per type eenheid												
Totaal Ambulant	1106	24.2	32.1	2.3	9.3	23.5	65.0	44.2	12.1	36	44	53
Ambulante raadplegingen	369	16.2	31.1	2.2	10.9	28.1	58.9	42.1	11.3	35	41	50
Dagcentrum	171	14.5	20.0	1.8	8.9	27.2	62.1	42.8	11.2	34	42	51
Centrum geestelijke gezondheid	566	50.4	36.4	2.5	8.3	19.4	69.8	45.9	12.6	37	46	55
Totaal Residentieel	5989	66.8	35.7	0.7	7.2	21.2	71.0	46.7	11.9	38	47	55
Crisiscentrum	90	15.0	20.0	2.3	15.7	27.0	55.1	39.6	9.9	32	41	45
Therapeutische gemeenschap	58	30.4	20.7	0.0	8.6	32.8	58.6	41.7	9.3	35	42	48
Algemeen ziekenhuis	3286	71.5	36.7	0.8	7.9	20.1	71.2	46.8	12.3	38	47	56
Psychiatrisch ziekenhuis	2555	71.5	35.2	0.4	5.9	22.2	71.6	46.8	11.5	38	47	55

BIJLAGE 1: TABELLEN

Op niveau van de identificeerbaar patiënten	Aantal verschillende patiënten identificeerbaar	Aandeel van alle patiënten identificeerbaar	Aandeel vrouwen	Aandeel per leeftijdsgroepen				Leeftijdskennmerken				
	N	%	%	<20	20-29	30-39	40+	Gemiddelde	Standaardafwijking	1ste kwartiel	Mediaan	3de kwartiel
Per geslacht												
Man	4598	48.8	-	0.9	8.1	23.1	67.9	45.5	11.8	37	45	54
Vrouw	2486	61.3	-	1.0	6.3	18.7	74.0	47.7	12.1	39	48	56
Per leeftijdscategorie												
<20	64	12.4	38.1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20-29	530	22.8	29.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30-39	1525	39.6	30.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
40+	4950	72.9	37.1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Per scholingsniveau												
Geen of lager	986	39.0	26.6	2.1	10.9	24.2	62.8	44.7	13.1	35	45	54
Secundair	3792	52.7	34.0	1.0	7.9	22.9	68.3	45.5	11.8	37	46	54
Hoger	1507	75.4	43.4	0.2	4.5	15.9	79.4	49.2	11.4	41	49	58
Per behandelingsantecedenten												
Eerder behandeld	4730	53.1	34.6	0.5	6.4	21.5	71.6	46.4	11.4	38	46	55
Eerste behandeling	2220	44.3	36.3	1.9	9.7	21.6	66.8	45.9	13.1	36	46	56

Bron : Belgian Treatment Demand Indicator Register, 2011-2020

BIJLAGE 1: TABELLEN

Tabel 8. Sociale indicatoren van patiënten in behandeling voor alcohol, België, 2020

Op niveau van de behandelingsperiodes	Aantal behandelingsperiodes	Aandeel periodes van patiënten dat alleen woont	Aandeel periodes van patiënten met huisvestingsproblemen	Aandeel periodes van patiënten met een laag inkomen	Aandeel periodes van patiënten die met kinderen samenleven	Aandeel periodes van patiënten met een laag scholingsniveau
	N	%	%	%	%	%
Per type episode						
Alle periodes	12391	48.3	6.7	11.2	21.6	15.8
Anonieme periodes	3091	47.3	6.9	14.5	22.9	17.5
Op niveau van de identificeerbaar patiënten	Aantal verschillende patiënten identificeerbaar	Aandeel patiënten dat alleen woont	Aandeel patiënten met huisvestingsproblemen	Aandeel patiënten met een laag inkomen	Aandeel patiënten die met kinderen samenleven	Aandeel patiënten met een laag scholingsniveau
	N	%	%	%	%	%
Per registratiejaar, binnen een groep van centra die tussen 2015 en 2020 op soortgelijke wijze rapporteren						
2015	4453	46.6	6.4	9.7	23.1	18.0
2016	4814	45.6	6.4	11.2	24.4	16.0
2017	5181	46.4	6.2	10.3	23.3	16.0
2018	5011	45.6	5.8	10.8	22.7	17.8
2019	4963	46.4	6.5	9.8	23.2	15.6
2020	4194	45.8	6.5	10.2	23.1	15.3
Jaarlijkse procentuele verandering ('15-'20) en statistische significantie op 0,05	-	-0,12%	+0,18%	-0,36%	-0,44%	-2,15%
Per provincie/gewest						
TOTAAL BELGIË	7095	47.1	6.1	10.4	22.3	15.7
TOTAAL VLAANDEREN	4502	46.4	4.3	7.6	21.6	13.3
Antwerpen	639	49.6	5.7	12.5	20.8	17.4
Vlaams Brabant	410	40.1	3.3	9.0	24.9	10.5
West Vlaanderen	1692	47.7	4.1	6.0	20.4	13.5
Oost Vlaanderen	946	47.2	5.3	8.5	18.0	15.4
Limburg	815	43.7	3.0	5.3	27.1	9.0
TOTAAL WALLONIË	1897	48.0	6.8	12.6	24.8	19.4
Luik	843	48.0	7.5	12.6	27.6	19.3
Henegouwen	478	45.9	7.3	11.6	23.1	22.3
Luxemburg	102	50.5	4.1	16.8	23.8	12.8
Namen	345	52.5	5.4	12.1	23.4	19.9
Waals Brabant	129	39.1	5.5	14.7	17.2	13.4
TOTAAL BRUSSEL	696	49.0	16.1	22.3	19.4	19.9
Per type eenheid						
Totaal Ambulant	1106	45.3	5.8	14.3	28.9	16.0
Ambulante raadplegingen	369	44.8	5.5	14.4	28.5	25.8
Dagcentrum	171	53.6	24.1	31.5	14.9	22.2
Centrum geestelijke gezondheid	566	43.4	1.3	9.0	32.1	5.3
Totaal Residentieel	5989	47.4	6.1	9.6	21.2	15.6
Crisiscentrum	90	40.8	43.5	41.1	13.0	18.9
Therapeutische gemeenschap	58	35.0	9.5	14.0	5.2	32.7
Algemeen ziekenhuis	3286	47.1	6.3	9.0	21.4	15.2
Psychiatrisch ziekenhuis	2555	48.2	4.5	9.2	21.5	15.6

BIJLAGE 1: TABELLEN

Op niveau van de identificeerbaar patiënten	Aantal verschillende patiënten identificeerbaar	Aandeel patiënten dat alleen woont	Aandeel patiënten met huisvestigingsproblemen	Aandeel patiënten met een laag inkomen	Aandeel patiënten die met kinderen samenleven	Aandeel patiënten met een laag scholingsniveau
	N	%	%	%	%	%
Per geslacht						
Man	4598	49.7	7.4	11.4	19.7	17.7
Vrouw	2486	42.3	3.6	8.4	26.9	11.9
Per leeftijdscategorie						
<20	64	17.5	1.7	58.1	7.9	35.0
20-29	530	33.7	8.3	28.2	15.9	22.5
30-39	1525	43.5	8.4	13.3	34.0	17.7
40+	4950	50.0	5.1	7.0	19.6	14.0
Per scholingsniveau						
Geen of lager	986	50.6	8.6	17.7	17.0	-
Secundair	3792	46.1	5.7	9.5	22.1	-
Hoger	1507	45.8	3.4	5.8	26.2	-
Per behandelingsantecedenten						
Eerder behandeld	4730	50.3	6.9	10.1	19.5	16.5
Eerste behandeling	2220	40.3	3.9	10.5	28.1	13.9

Bron : Belgian Treatment Demand Indicator Register, 2011-2020

BIJLAGE 1: TABELLEN

Tabel 9. Behandeling gerelateerde indicatoren van patiënten in behandeling voor alcohol, België, 2020

Op niveau van de behandelingsepisodes	Aantal behandelings-episodes	Aandeel episodes van patiënten die voor de eerste keer in behandeling zijn	Gemiddelde leeftijd bij de eerste behandeling		Verwijzingsbronnen		
	N	%	Gemiddelde	Standaard-afwijking	Individueel/omgeving	Medisch/sociaal	Gerechtelijk
					%	%	%
Per type episode							
Alle episodes	12391	29.3	45.3	12.9	66.5	27.8	5.7
Anonieme episodes	3091	41.2	44.4	12.6	63.7	30.4	5.9
Op niveau van de identificeerbaar patiënten	Aantal verschillende patiënten identificeerbaar	Aandeel patiënten die voor de eerste keer in behandeling zijn	Gemiddelde leeftijd bij de eerste behandeling		Verwijzingsbronnen		
	N	%	Gemiddelde	Standaard-afwijking	Individueel/omgeving	Medisch/sociaal	Gerechtelijk
					%	%	%
Per registratiejaar, binnen een groep van centra die tussen 2015 en 2020 op soortgelijke wijze rapporteren							
2015	4453	30.2	46.0	12.4	65.3	30.8	3.8
2016	4814	30.3	45.9	12.2	67.4	28.3	4.3
2017	5181	29.1	46.0	12.6	67.2	28.2	4.6
2018	5011	30.9	46.1	13.0	70.2	25.2	4.7
2019	4963	30.6	46.1	12.9	68.4	27.1	4.6
2020	4194	30.9	45.2	12.5	67.7	26.5	5.9
Jaarlijkse procentuele verandering ('15-'20) en statistische significantie op 0,05	-	+0,58%	-0,20%	-	+0,75%	-2,85%	+6,85%*
Per provincie/gewest							
TOTAL BELGIË	7095	31.9	45.9	13.1	66.7	27.2	6.2
TOTAAL VLAANDEREN	4502	32.1	46.1	13.5	68.1	24.0	7.9
Antwerpen	639	30.5	43.9	11.7	57.5	30.6	11.8
Vlaams Brabant	410	36.5	45.3	13.7	76.4	18.3	5.2
West Vlaanderen	1692	29.8	45.9	14.3	69.8	24.7	5.6
Oost Vlaanderen	946	27.9	46.1	13.6	77.3	15.3	7.4
Limburg	815	40.8	48.1	12.8	52.0	34.2	13.8
TOTAAL WALLONIË	1897	32.6	45.0	12.3	62.2	34.6	3.2
Luik	843	33.3	45.8	12.4	57.3	41.7	1.1
Henegouwen	478	33.7	44.3	11.4	62.8	34.0	3.2
Luxemburg	102	37.0	46.2	12.4	74.3	22.8	3.0
Namen	345	28.6	41.8	13.1	66.3	24.1	9.7
Waals Brabant	129	31.0	49.5	12.1	72.1	27.9	0.0
TOTAAL BRUSSEL	696	29.3	47.0	12.5	70.9	24.9	4.2
Per type eenheid							
Totaal Ambulant	1106	40.7	43.9	13.6	46.1	34.9	19.0
Ambulante raadplegingen	369	34.1	39.5	13.1	52.0	30.8	17.2
Dagcentrum	171	16.0	39.0	14.7	81.2	11.8	7.1
Centrum geestelijke gezondheid	566	52.0	46.1	13.2	0.0	65.7	34.3
Totaal Residentieel	5989	30.4	46.4	13.0	69.1	26.2	4.7
Crisiscentrum	90	14.8	32.8	5.4	59.1	40.9	0.0
Therapeutische gemeenschap	58	6.9	31.8	5.6	44.8	43.1	12.1
Algemeen ziekenhuis	3286	31.6	46.1	13.3	68.9	27.8	3.4
Psychiatrisch ziekenhuis	2555	29.8	47.1	12.4	70.3	23.4	6.3

BIJLAGE 1: TABELLEN

Op niveau van de identificeerbaar patiënten	Aantal verschillende patiënten identificeerbaar	Aandeel patiënten die voor de eerste keer in behandeling zijn	Gemiddelde leeftijd de eerste behandeling		Verwijzingsbronnen		
					Individueel/omgeving	Medisch/sociaal	Gerechtelijk
	N	%	Gemiddelde	Standaard-afwijking	%	%	%
Per geslacht							
Man	4598	31.3	45.1	13.1	66.3	26.7	7.0
Vrouw	2486	33.0	47.4	12.9	67.5	28.0	4.6
Per leeftijdscategorie							
<20	64	65.6	-	-	58.5	28.3	13.2
20-29	530	41.3	-	-	64.9	25.0	10.1
30-39	1525	32.0	-	-	68.7	24.1	7.2
40+	4950	30.4	-	-	66.4	28.4	5.3
Per scholingsniveau							
Geen of lager	986	28.4	43.6	15.1	65.1	26.0	8.9
Secundair	3792	32.3	44.9	12.7	68.1	26.5	5.4
Hoger	1507	34.3	49.2	12.2	71.6	24.8	3.6
Per behandelingsantecedenten							
Eerder behandeld	4730	-	-	-	67.7	26.4	5.9
Eerste behandeling	2220	-	-	-	65.2	28.8	6.0

Bron : Belgian Treatment Demand Indicator Register, 2011-2020

Tabel 10. Gebruiksprofiel gerelateerde indicatoren van patiënten in behandeling voor alcohol, België, 2020

Op niveau van de behandelings-episodes	Aantal behandelings-episodes		Gemiddeld aantal gemelde problematische substanties		Gebruik van andere substanties							Gemiddeld aantal gebruiksdagen van de voornaamste substantie per week		Gemiddelde leeftijd bij eerste gebruik van de voornaamste substantie		Aandeel episodes van patiënten die reeds eerder naalden hebben gedeeld	
	N	Standaardafwijking	Geen	Standaardafwijking	Opiaten	Cocaine	Andere stimulantia	Hypnotica	Cannabis	Gemiddelde	Standaardafwijking	Gemiddelde	Standaardafwijking	Gemiddelde	Standaardafwijking	%	%
Per type episode																	
Alle episodes	12391	0.8	80.1	0.8	2.3	6.9	2.5	6.2	10.2	5.7	2.4	19.0	8.5	2.9	35.7		
Anonieme episodes	3091	0.8	81.1	0.8	2.1	6.4	2.1	5.5	9.7	5.3	2.6	19.4	9.4	3.5	45.7		
Op niveau van de identificeerbaar patiënten	Aantal verschillende patiënten identificeerbaar	Gemiddeld aantal gemelde problematische substanties	Gebruik van andere substanties							Gemiddeld aantal gebruiksdagen van de voornaamste substantie per week		Gemiddelde leeftijd bij eerste gebruik van de voornaamste substantie		Aandeel injecteers naalden hebben gedeeld			
			Geen	Standaardafwijking	Opiaten	Cocaine	Andere stimulantia	Hypnotica	Cannabis	Gemiddelde	Standaardafwijking	Gemiddelde	Standaardafwijking	Gemiddelde	Standaardafwijking	%	%
	N	Gemiddelde	%	%	%	%	%	%	%	Gemiddelde	Standaardafwijking	Gemiddelde	Standaardafwijking	Gemiddelde	Standaardafwijking	%	%
Per registratiejaar, binnen een groep van centra die tussen 2015 en 2020 op soortgelijke wijze rapporteren																	
2015	4453	1.3	80.1	0.7	2.0	5.8	2.4	7.0	9.8	5.7	2.3	19.3	8.2	2.6	38.6		
2016	4814	1.3	80.0	0.8	2.6	6.8	2.7	6.7	10.1	5.8	2.3	19.7	8.8	2.7	40.0		
2017	5181	1.3	80.0	0.8	2.3	7.0	2.7	6.1	10.3	5.8	2.2	19.6	9.1	2.7	40.6		
2018	5011	1.3	79.3	0.7	2.1	7.4	2.5	6.3	10.0	5.8	2.3	19.0	8.5	2.5	43.5		
2019	4963	1.3	80.0	0.7	1.9	7.8	2.2	5.7	10.3	5.8	2.2	19.1	8.3	3.2	40.8		
2020	4194	1.3	78.4	0.8	2.1	8.1	3.1	5.5	11.5	5.8	2.3	18.7	8.1	2.7	35.4		
Jaarlijkse procentuele verandering ('15-'20) en statistische significantie op 0,05		+0,33%	-0,35%		-2,80%	+6,29%*	+1,83%	-4,49%*	+2,37%	+0,43%*		-0,72%			+1,59%	-0,86%	
Per provincie/gewest																	
TOTAL BELGIË	7095	1.3	80.5	0.8	1.8	7.0	2.6	5.1	10.4	5.8	2.3	18.9	8.4	2.5	31.5		
TOTAAL VLAANDEREN	4502	1.3	81.4	0.7	1.2	6.1	3.5	5.1	9.6	5.8	2.2	18.4	7.5	2.1	28.4		
Antwerpen	639	1.4	75.6	1.0	2.2	9.1	6.3	7.0	12.2	5.3	2.6	18.3	8.2	2.7	30.8		
Vlaams Brabant	410	1.3	78.3	0.8	0.5	8.3	5.6	5.1	11.0	6.2	2.0	17.4	7.5	2.3	25.0		
West Vlaanderen	1692	1.2	83.5	0.6	1.2	4.6	2.7	5.0	8.4	6.1	1.9	18.2	6.9	1.6	17.7		
Oost Vlaanderen	946	1.3	79.7	0.7	1.1	6.1	3.0	6.2	11.2	6.0	2.2	17.8	6.7	2.7	31.6		
Limburg	815	1.2	85.3	0.6	0.6	5.9	2.6	2.6	7.5	5.1	2.6	20.2	8.6	1.6	40.0		
TOTAAL WALLONIË	1897	1.3	79.7	0.8	3.0	7.8	0.7	4.5	12.3	5.9	2.2	19.9	9.9	2.3	25.6		
Luik	843	1.4	76.3	0.8	3.8	8.7	0.6	6.3	12.9	6.4	1.6	18.4	8.9	1.7	30.8		
Henegouwen	478	1.3	84.5	0.7	2.1	7.5	0.6	2.9	9.4	5.2	2.7	20.4	10.0	3.4	21.4		
Luxemburg	102	1.1	89.2	0.4	2.0	3.9	0.0	0.0	7.8	6.5	1.2	16.4	3.1	3.1	0.0		
Namen	345	1.4	77.4	1.1	3.5	7.5	1.2	4.6	16.5	5.8	2.3	24.7	12.2	1.8	33.3		
Waals Brabant	129	1.3	83.0	0.8	0.8	7.0	1.6	2.3	11.6	5.2	2.7	21.6	11.0	3.1	25.0		
TOTAAL BRUSSEL	696	1.4	76.4	0.8	2.6	10.8	1.6	6.9	10.6	5.6	2.5	18.1	7.3	6.2	50.0		

BIJLAGE 1: TABELLEN

Per type eenheid															
Totaal Ambulant	1106	1.4	0.8	73.7	2.5	11.6	4.4	3.3	14.4	3.9	3.0	17.2	6.6	4.3	41.4
Ambulante raadplegingen	369	1.6	1.1	62.9	5.4	15.7	7.3	6.5	20.1	4.0	3.0	16.9	6.5	6.5	37.5
Dagcentrum	171	1.8	1.1	53.2	4.1	25.7	5.9	2.9	27.5	3.8	3.0	17.0	8.7	9.5	62.5
Centrum geestelijke gezondheid	566	1.2	0.4	86.9	0.2	4.6	2.1	1.2	6.7	3.7	3.0	17.5	6.2	1.4	20.0
Totaal Residentieel	5989	1.3	0.7	81.7	1.7	6.2	2.2	5.5	9.7	6.1	1.9	19.2	8.6	2.2	28.7
Crisiscentrum	90	2.4	1.2	26.7	13.3	40.0	17.8	18.9	36.7	6.4	1.8	16.0	5.1	19.7	60.0
Therapeutische gemeenschap	58	1.5	1.0	72.4	3.5	15.5	5.2	5.2	15.5	0.9	2.1	18.8	7.8	1.7	0.0
Algemeen ziekenhuis	3286	1.2	0.7	83.3	1.3	5.1	2.0	5.2	8.4	6.3	1.7	19.2	8.6	1.9	22.0
Psychiatrisch ziekenhuis	2555	1.3	0.8	81.8	1.6	6.1	1.9	5.4	10.3	6.0	2.1	19.2	8.7	2.1	33.3
Per geslacht															
Man	4598	1.4	0.8	77.8	2.1	9.1	3.0	4.7	12.6	5.8	2.3	17.7	7.0	3.1	33.3
Vrouw	2486	1.2	0.6	85.5	1.2	3.2	1.9	5.9	6.4	5.8	2.3	21.1	10.2	1.4	25.0
Per leeftijdscategorie															
<20	64	1.9	1.3	54.7	0.0	14.1	12.5	1.6	40.6	4.3	2.7	-	-	0.0	0.0
20-29	530	1.7	1.0	54.9	1.5	19.8	6.6	5.3	30.4	5.7	2.2	-	-	2.5	10.0
30-39	1525	1.5	1.0	68.3	2.6	13.5	5.8	7.0	18.2	5.8	2.3	-	-	3.3	25.7
40+	4950	1.2	0.6	87.3	1.6	3.6	1.0	4.6	5.5	5.9	2.2	-	-	2.3	36.5
Per scholingsniveau															
Geen of lager	986	1.5	1.1	74.0	2.9	10.0	4.7	7.1	15.8	5.8	2.4	17.8	7.8	4.9	40.5
Secundair	3792	1.3	0.7	79.6	1.6	6.8	2.5	5.2	11.2	5.9	2.2	18.8	8.0	2.5	27.5
Hoger	1507	1.2	0.5	88.9	1.0	3.7	0.9	3.7	4.8	5.8	2.2	20.2	9.8	1.1	25.0
Per behandelingsantecedenten															
Eerder behandeld	4730	1.3	0.8	78.4	2.4	7.7	2.8	6.0	11.3	5.6	2.4	18.2	7.4	3.6	32.3
Eerste behandeling	2220	1.2	0.7	84.6	0.7	5.5	2.1	3.5	8.7	5.8	2.2	19.1	8.7	0.4	16.7

Bron : Belgian Treatment Demand Indicator Register, 2011-2020

BIJLAGE 1: TABELLEN

Tabel 11. Demografische indicatoren van patiënten in behandeling voor cannabis, België, 2020

Op niveau van de behandelingsepisodes	Aantal behandelings episodes	Aandeel van alle episodes	Aandeel vrouwen	Aandeel per leeftijdsgroepen				Leeftijdskennmerken				
	N	%	%	<20	20-29	30-39	40+	Gemiddelde	Standaardafwijking	1ste kwartiel	Mediaan	3de kwartiel
Per type episode												
Alle episodes	3344	14.0	20.4	21.4	39.4	25.0	14.2	28.3	9.8	20.0	26.0	34.0
Anonieme episodes	1211	18.0	19.4	26.8	37.9	22.2	13.1	27.4	10.1	19.0	25.0	33.0
Op niveau van de identificeerbaar patiënten	Aantal verschillende patiënten identificeerbaar	Aandeel van alle patiënten identificeerbaar	Aandeel vrouwen	Aandeel per leeftijdsgroepen				Leeftijdskennmerken				
	N	%	%	%	%	%	%	Gemiddelde	Standaardafwijking	1ste kwartiel	Mediaan	3de kwartiel
Per registratiejaar, binnen een groep van centra die tussen 2015 en 2020 op soortgelijke wijze rapporteren												
2015	1226	28.5	19.0	21.2	45.5	23.8	9.6	27.0	8.8	20	25	32
2016	1276	29.0	18.2	18.1	44.7	25.8	11.4	27.9	8.7	21	26	33
2017	1290	27.4	19.5	16.9	44.0	26.7	12.3	28.4	8.9	21	27	34
2018	1223	26.0	19.7	13.6	42.1	29.3	15.0	29.5	9.2	22	28	35
2019	1434	27.5	18.1	13.0	41.5	30.6	14.9	29.6	9.3	22	28	35
2020	1236	26.2	19.3	12.0	43.5	29.9	14.6	29.6	9.1	22	28	35
Jaarlijkse procentuele verandering ('15-'20) en statistische significantie op 0,05	-	-	+0,21%	-10,98%*	-1,40%	+5,17%*	+9,28%*	+1,95%*	-	-	-	-
Per gewest/provincie												
TOTAL BELGIË	1923	29.9	20.6	19.2	40.2	26.3	14.4	28.5	9.6	21	27	35
TOTAAL VLAANDEREN	1556	33.8	20.1	22.0	40.6	25.1	12.3	27.7	9.3	20	26	33
Antwerpen	265	38.7	21.5	25.7	37.0	20.4	17.0	28.2	10.4	19	26	37
Vlaams Brabant	260	34.3	18.4	22.0	40.2	28.6	9.3	27.7	8.8	21	27	33
West Vlaanderen	494	36.0	22.6	26.1	41.9	22.7	9.3	26.4	9.1	19	25	32
Oost Vlaanderen	201	24.1	20.2	30.9	39.3	18.4	11.4	26.1	9.5	18	24	31
Limburg	336	35.3	16.8	7.3	42.8	33.9	15.9	30.3	8.5	24	29	36
TOTAAL WALLONIË	250	21.6	24.4	10.4	41.6	30.4	17.6	30.5	9.7	22	29	37
Luik	79	17.0	26.6	5.1	40.5	32.9	21.5	32.3	10.2	24	31	38
Henegouwen	81	18.6	21.0	12.4	42.0	25.9	19.8	30.1	8.8	23	29	37
Luxemburg	6	33.3	50.0	0.0	33.3	33.3	33.3	35.2	10.7	24	39	44
Namen	74	34.6	23.0	16.2	44.6	29.7	9.5	27.9	9.2	21	27	34
Waals Brabant	10	37.0	30.0	0.0	30.0	50.0	20.0	35.6	13.2	21	36	38
TOTAAL BRUSSEL	117	17.2	18.0	0.9	31.0	32.8	35.3	35.5	9.5	27	36	43
Europees vergelijking												
Nederland (2015)	5202	47.3	19.6	18.4	43.8	23.2	14.6	28.0	-	-	-	-
Duitsland (2019)	24902	58.5	16.0	37.2	38.8	17.5	6.5	24.0	-	-	-	-
Luxemburg (2019)	128	33.6	16.4	55.5	20.3	17.2	7.0	32.0	-	-	-	-
Frankrijk (2019)	27400	50.8	14.6	24.7	41.9	21.9	11.4	27.0	-	-	-	-
Verenigd Koninkrijk (2019)	26816	23.0	22.7	38.8	33.7	17.8	9.7	25.0	-	-	-	-
Per type eenheid												
Totaal Ambulant	1176	33.9	17.3	26.5	40.6	22.8	10.1	26.7	9.2	19	25	32
Ambulante raadplegingen	525	27.6	18.6	25.2	40.1	26.0	8.8	26.8	8.8	19	26	33
Dagcentrum	309	30.8	13.7	15.2	48.9	25.9	10.0	28.1	8.7	21	26	33
Centrum geestelijke gezondheid	342	61.4	18.4	38.6	33.9	15.2	12.3	25.4	9.9	18	22	30

BIJLAGE 1: TABELLEN

Op niveau van de identificeerbaar patiënten	Aantal verschillende patiënten identificeerbaar	Aandeel van alle patiënten identificeerbaar	Aandeel vrouwen	Aandeel per leeftijdsgroepen				Leeftijdskennmerken				
	N	%	%	<20	20-29	30-39	40+	Gemiddelde	Standaardafwijking	1ste kwartiel	Mediaan	3de kwartiel
Totaal Residentieel	747	25.1	25.7	7.6	39.5	31.8	21.2	31.4	9.6	24	30	38
Crisiscentrum	60	11.7	11.7	5.0	48.3	30.0	16.7	30.4	8.4	24	29	36
Therapeutische gemeenschap	18	13.5	16.7	5.6	44.4	33.3	16.7	30.4	8.1	23	29	39
Algemeen ziekenhuis	373	28.4	31.6	11.3	38.2	28.8	21.8	31.0	10.1	23	30	38
Psychiatrisch ziekenhuis	296	29.1	21.6	3.5	39.0	35.9	21.6	32.3	9.2	25	31	38
Per geslacht												
Man	1514	31.4	-	19.0	40.4	27.5	13.2	28.3	9.3	21	27	34
Vrouw	392	25.0	-	20.2	38.6	22.0	19.2	29.3	10.7	21	27	36
Per leeftijdscategorie												
<20	367	80.8	21.7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20-29	768	42.9	19.9	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30-39	502	21.5	17.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
40+	275	15.0	27.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Per scholingsniveau												
Geen of lager	491	31.8	19.3	30.7	35.5	24.8	9.0	26.3	9.2	18	25	32
Secundair	1088	31.9	20.3	19.0	43.1	23.8	14.2	28.2	9.6	21	26	34
Hoger	90	18.3	34.8	1.1	36.7	36.7	25.6	33.7	8.8	26	34	40
Per behandelingsantecedenten												
Eerder behandeld	929	22.3	19.3	9.7	38.8	32.2	19.3	31.1	9.5	24	30	38
Eerste behandeling	931	44.7	22.2	29.1	41.6	19.9	9.3	25.9	9.0	19	24	31
Per specifieke substantie												
Marihuana (wiet)	817	10.8	21.1	22.2	38.5	24.0	15.3	28.3	9.8	20.0	27.0	35.0
Hasj (hars)	49	0.8	10.2	26.5	22.5	26.5	24.5	31.3	12.3	19.0	30.0	39.0
Andere cannabis	47	0.4	12.8	29.8	36.2	25.5	8.5	25.9	9.1	18.0	23.0	33.0
Cannabis niet gespecificeerd	1010	15.6	21.0	15.9	42.6	28.1	13.4	28.7	9.2	22.0	27.0	35.0

Bron : Belgian Treatment Demand Indicator Register, 2011-2020

BIJLAGE 1: TABELLEN

Tabel 12. Sociale indicatoren van patiënten in behandeling voor cannabis, België, 2020

Op niveau van de behandelings-episodes	Aantal behandelings-episodes	Aandeel episodes van patiënten dat alleen woont	Aandeel episodes van patiënten met huisvestingsproblemen	Aandeel episodes van patiënten met een laag inkomen	Aandeel episodes van patiënten die met kinderen samenleven	Aandeel episodes van patiënten met een laag scholingsniveau
	N	%	%	%	%	%
Per type episode						
Alle episodes	3344	30.5	7.0	35.8	19.0	32.6
Anonieme episodes	1211	27.3	6.3	37.4	18.4	38.6
Op niveau van de identificeerbaar patiënten	Aantal verschillende patiënten identificeerbaar	Aandeel patiënten dat alleen woont	Aandeel patiënten met huisvestingsproblemen	Aandeel patiënten met een laag inkomen	Aandeel patiënten die met kinderen samenleven	Aandeel patiënten met een laag scholingsniveau
	N	%	%	%	%	%
Per registratiejaar, binnen een groep van centra die tussen 2015 en 2020 op soortgelijke wijze rapporteren						
2015	1226	26.9	7.9	35.6	17.3	42.9
2016	1276	30.6	8.0	30.9	19.2	34.6
2017	1290	31.1	6.9	31.3	20.8	31.7
2018	1223	31.1	6.7	30.8	22.3	31.6
2019	1434	32.4	6.6	30.8	20.0	31.0
2020	1236	32.4	6.7	28.9	21.8	31.1
Jaarlijkse procentuele verandering ('15-'20) en statistische significantie op 0,05	-	+3,26%*	-3,86%*	-3,01%*	+3,90%	-5,43%*
Per gewest/provincie						
TOTAL BELGIË	1923	31.1	6.8	35.4	19.9	29.2
TOTAAL VLAANDEREN	1556	30.0	6.5	34.8	19.6	27.5
Antwerpen	265	31.3	7.5	47.4	21.6	12.6
Vlaams Brabant	260	25.2	4.6	34.8	19.3	46.2
West Vlaanderen	494	30.0	6.2	33.8	22.0	30.0
Oost Vlaanderen	201	23.8	7.5	48.4	13.6	20.2
Limburg	336	36.6	6.8	18.4	18.2	22.5
TOTAAL WALLONIË	250	35.7	4.4	38.7	24.0	40.0
Luik	79	44.0	5.3	23.3	22.1	27.4
Henegouwen	81	31.4	5.7	45.5	30.0	48.1
Luxemburg	6	0.0	0.0	16.7	50.0	33.3
Namen	74	34.8	2.9	50.0	13.7	39.1
Waals Brabant	10	30.0	0.0	30.0	50.0	80.0
TOTAAL BRUSSEL	117	36.1	17.2	36.5	11.1	27.5
Europees vergelijking						
Nederland (2015)	5202	47.4	2.1	-	14.3	39.7
Duitsland (2019)	24902	26.7	38.9	-	47.7	29.0
Luxemburg (2019)	128	18.7	16.1	-	45.5	80.8
Frankrijk (2019)	27400	23.3	12.0	-	50.6	4.6
Verenigd Koninkrijk (2019)	26816	38.7	9.2	-	33.6	-
Per type eenheid						
Totaal Ambulant	1176	26.1	5.3	40.2	19.1	28.8
Ambulante raadplegingen	525	25.8	5.5	40.4	18.8	44.9
Dagcentrum	309	32.8	5.3	29.2	22.3	23.7
Centrum geestelijke gezondheid	342	20.6	5.0	49.9	16.9	5.3

BIJLAGE 1: TABELLEN

Op niveau van de identificeerbaar patiënten	Aantal verschillende patiënten identificeerbaar	Aandeel patiënten dat alleen woont	Aandeel patiënten met huisvestigingsproblemen	Aandeel patiënten met een laag inkomen	Aandeel patiënten die met kinderen samenleven	Aandeel patiënten met een laag scholingsniveau
	N	%	%	%	%	%
Totaal Residentieel	747	39.0	9.1	27.6	21.0	29.9
Crisiscentrum	60	28.3	32.1	53.7	20.8	31.8
Therapeutische gemeenschap	18	30.0	0.0	41.2	16.7	61.1
Algemeen ziekenhuis	373	33.7	8.0	25.7	24.7	25.2
Psychiatrisch ziekenhuis	296	48.5	6.3	24.2	16.8	33.5
Per geslacht						
Man	1514	31.3	7.4	35.8	17.5	29.7
Vrouw	392	30.6	4.9	33.8	28.4	27.2
Per leeftijdscategorie						
<20	367	2.7	6.5	88.5	8.3	42.1
20-29	768	30.2	6.0	29.9	13.7	25.5
30-39	502	42.0	6.8	15.9	34.0	29.2
40+	275	51.8	9.7	14.6	28.4	19.7
Per scholingsniveau						
Geen of lager	491	28.1	7.6	50.7	17.0	-
Secundair	1088	31.2	5.5	32.1	19.5	-
Hoger	90	31.4	4.6	15.1	32.0	-
Per behandelingsantecedenten						
Eerder behandeld	929	40.2	7.7	27.5	19.6	29.6
Eerste behandeling	931	22.6	5.5	43.2	20.0	29.0
Per specifieke substantie						
Marihuana (wiet)	817	29.0	5.6	38.4	18.8	26.8
Hasj (hars)	49	23.3	21.4	45.8	21.1	23.9
Andere cannabis	47	30.2	11.4	41.9	12.8	10.3
Cannabis niet gespecificeerd	1010	33.2	6.9	32.2	21.0	32.2

Bron : Belgian Treatment Demand Indicator Register, 2011-2020

BIJLAGE 1: TABELLEN

Tabel 13. Behandeling gerelateerde indicatoren van patiënten in behandeling voor cannabis, België, 2020

Op niveau van de behandelingsepisodes	Aantal behandelings-episodes	Aandeel episodes van patiënten die voor de eerste keer in behandeling zijn	Gemiddelde leeftijd bij de eerste behandeling		Verwijzingsbronnen			Type behandelingsprogramma		
					Individueel/omgeving	Medisch/sociaal	Gerechtelijk	Ambulant	Residentieel niet-ziekenhuis	Ziekenhuis
	N	%	Gemiddelde	Standaardafwijking	%	%	%	%	%	%
Per type episode										
Alle episodes	3344	52.5	25.8	9.3	46.2	25.7	28.1	65.0	4.2	30.8
Anonieme episodes	1211	64.3	25.6	9.6	43.7	22.6	33.7	78.2	3.4	18.4
Op niveau van de identificeerbaar patiënten	Aantal verschillende patiënten identificeerbaar	Aandeel patiënten die voor de eerste keer in behandeling zijn	Gemiddelde leeftijd bij de eerste behandeling		Verwijzingsbronnen			Type behandelingsprogramma		
					Individueel/omgeving	Medisch/sociaal	Gerechtelijk	Ambulant	Residentieel niet-ziekenhuis	Ziekenhuis
	N	%	Gemiddelde	Standaardafwijking	%	%	%	%	%	%
Per registratiejaar, binnen een groep van centra die tussen 2015 en 2020 op soortgelijke wijze rapporteren										
2015	1226	53.6	25.2	8.5	46.2	25.8	28.0	66.7	7.5	25.8
2016	1276	48.6	25.6	7.7	47.4	24.7	27.9	66.3	7.1	26.6
2017	1290	47.1	26.2	8.2	48.6	26.7	24.6	61.9	7.8	30.2
2018	1223	46.9	27.1	9.0	48.6	26.4	25.0	64.4	6.3	29.3
2019	1434	45.9	27.3	9.1	48.0	29.3	22.8	67.4	5.7	26.9
2020	1236	48.0	27.5	8.6	47.5	26.5	26.0	65.9	6.2	27.9
Jaarlijkse procentuele verandering ('15-'20) en statistische significantie op 0,05	-	-2,05%	+1,95%*	-	+0,49%	+1,85%	-2,73%	-3,7%*	+1,0%	+13,6%*
Per provincie/gewest										
TOTAL BELGIË	1923	50.1	25.9	9.0	46.8	27.1	26.1	61.2	4.1	34.8
TOTAAL VLAANDEREN	1556	50.1	25.0	8.8	43.5	27.4	29.1	67.0	3.6	29.4
Antwerpen	265	48.6	24.5	9.9	18.4	39.1	42.5	66.4	9.8	23.8
Vlaams Brabant	260	46.5	25.5	9.2	46.4	24.8	28.8	88.1	3.8	8.1
West Vlaanderen	494	50.1	24.2	8.7	51.4	28.2	20.5	59.5	1.4	39.1
Oost Vlaanderen	201	53.1	22.8	8.0	52.5	22.3	25.2	57.7	2.0	40.3
Limburg	336	52.2	27.8	7.7	38.4	23.6	38.0	67.6	2.7	29.8
TOTAAL WALLONIË	250	54.3	28.9	9.4	52.2	30.0	17.8	27.2	3.6	69.2
Luik	79	50.7	29.7	10.8	44.9	47.4	7.7	6.3	0.0	93.7
Henegouwen	81	55.7	29.6	9.0	53.1	24.7	22.2	32.1	11.1	56.8
Luxemburg	6	66.7	31.8	11.6	66.7	33.3	0.0	0.0	0.0	100.0
Namen	74	54.9	26.0	6.8	56.2	16.4	27.4	50.0	0.0	50.0
Waals Brabant	10	60.0	34.7	12.9	66.7	33.3	0.0	0.0	0.0	100.0
TOTAAL BRUSSEL	117	40.0	31.4	8.0	74.6	17.3	8.2	56.4	11.1	32.5
Europees vergelijking										
Nederland (2015)	-	-	27.0	-	5.3	91.9	2.7	-	-	-
Duitsland (2019)	-	-	-	-	44.7	22.8	30.8	-	-	-
Luxemburg (2019)	-	-	19.0	-	40.2	9.4	47.9	-	-	-
Frankrijk (2019)	-	-	25.0	-	39.1	16.5	40.6	-	-	-
Verenigd Koninkrijk (2019)	-	-	23.0	-	42.1	23.1	17.8	-	-	-
Per type eenheid										
Totaal Ambulant	1176	54.4	24.1	8.2	39.6	26.1	34.3	-	-	-
Ambulante raadplegingen	525	55.9	24.6	8.5	38.6	28.2	33.2	-	-	-
Dagcentrum	309	44.3	25.2	6.7	58.1	20.1	21.8	-	-	-
Centrum geestelijke gezondheid	342	61.3	22.6	8.4	0.0	31.8	68.2	-	-	-

BIJLAGE 1: TABELLEN

Op niveau van de identificeerbaar patiënten	Aantal verschillende patiënten identificeerbaar		Aandeel patiënten die voor de eerste keer in behandeling zijn		Verwijzingsbronnen			Type behandelingsprogramma		
	N	%	Gemiddelde leeftijd bij de eerste behandeling		Individueel/omgeving	Medisch/sociaal	Gerechtelijk	Ambulant	Residentieel niet-ziekenhuis	Ziekenhuis
			Gemiddelde	Standaard-afwijking	%	%	%	%	%	%
Totaal Residentieel	747	43.0	29.6	9.6	56.1	28.4	15.5	-	-	-
Crisiscentrum	60	27.6	28.1	6.8	45.8	50.9	3.4	-	-	-
Therapeutische gemeenschap	18	22.2	28.0	7.6	38.9	44.4	16.7	-	-	-
Algemeen ziekenhuis	373	51.0	29.8	10.1	64.7	29.0	6.3	-	-	-
Psychiatrisch ziekenhuis	296	37.0	29.7	9.1	48.5	22.2	29.4	-	-	-
Per geslacht										
Man	1514	48.8	25.3	8.3	46.2	25.8	28.1	63.5	4.5	32.0
Vrouw	392	53.3	27.7	10.9	50.7	31.7	17.6	51.3	2.6	46.2
Per leeftijdscategorie										
<20	367	74.9	-	-	40.8	33.5	25.7	84.7	1.1	14.2
20-29	768	51.6	-	-	43.3	26.5	30.2	62.1	4.8	33.1
30-39	502	38.1	-	-	50.9	26.4	22.7	53.4	4.8	41.8
40+	275	32.5	-	-	56.9	24.0	19.1	43.3	4.7	52.0
Per scholingsniveau										
Geen of lager	491	50.0	23.5	8.9	42.7	30.1	27.1	60.5	5.1	34.4
Secundair	1088	49.8	25.4	8.7	50.2	24.5	25.3	60.6	3.3	36.1
Hoger	90	60.7	25.4	8.7	67.1	25.3	7.6	72.2	1.1	26.7
Per behandelingsantecedenten										
Eerder behandeld	929	-	-	-	50.6	25.4	24.0	56.3	6.0	37.7
Eerste behandeling	931	-	-	-	43.2	29.7	27.1	67.1	2.1	30.7
Per specifieke substantie										
Marihuana (wiet)	817	50.51	25.5	9.4	43.1	24.2	32.7	66.8	1.3	31.8
Hasj (hars)	49	42.55	24.2	7.6	57.5	10.0	32.5	59.2	4.1	36.7
Andere cannabis	47	54.35	24.2	8.8	13.6	45.5	40.9	93.6	0.0	6.4
Cannabis niet gespecificeerd	1010	49.85	26.3	8.8	49.5	29.3	21.2	55.1	6.4	38.4

Bron : Belgian Treatment Demand Indicator Register, 2011-2020

Tabel 14. Gebruiksprofiel gerelateerde indicatoren van patiënten in behandeling voor cannabis, België, 2020

Op niveau van de behandelings-episodes	Aantal behandelings-episodes	Gemiddeld aantal gemelde problematische substanties		Gebruik van andere substanties						Gemiddeld aantal gebruiksdagen van de voornaamste substantie per week		Gemiddelde leeftijd bij eerste gebruik van de voornaamste substantie		Aandeel patiënten die een middel al eens hebben geïnjecteerd	Aandeel episodet injecteers die reeds eerder naalden hebben gedeeld
		Gemiddelde	Standaard-afwijking	Geen	Opiaten	Cocaine	Andere stimulantia	Hypnotica	Alcohol	Gemiddelde	Standaard-afwijking	Gemiddelde	Standaard-afwijking		
Per type episode															
Alle episodes	3544	1.6	1.1	62.6	2.5	13.1	10.9	4.0	17.1	4.8	2.9	16.1	4.4	3.6	30.4
Anonieme episodes	1211	1.6	1.2	66.2	1.8	10.0	8.7	2.9	14.8	4.6	2.9	16.0	4.5	4.0	28.1
Op niveau van de identificeerbaar patiënten	Aantal verschillende patiënten identificeerbaar	Gemiddeld aantal gemelde problematische substanties		Gebruik van andere substanties						Gemiddeld aantal gebruiksdagen van de voornaamste substantie per week		Gemiddelde leeftijd bij eerste gebruik van de voornaamste substantie		Aandeel injecteers die reeds eerder naalden hebben gedeeld	
		Gemiddelde	Standaard-afwijking	Geen	Opiaten	Cocaine	Andere stimulantia	Hypnotica	Alcohol	Gemiddelde	Standaard-afwijking	Gemiddelde	Standaard-afwijking		%
Per registratiejaar, binnen een groep van centra die tussen 2015 en 2020 op soortgelijke wijze rapporteren															
2015	1226	1.7	1.1	60.0	3.6	13.3	14.1	4.7	19.3	5.0	2.8	15.9	3.9	3.9	35.0
2016	1276	1.7	1.1	60.6	3.2	15.0	12.4	4.3	18.9	5.1	2.8	16.0	3.8	4.3	22.7
2017	1290	1.7	1.1	57.4	3.0	17.1	14.3	5.7	20.0	5.0	2.8	16.1	4.3	3.4	50.0
2018	1223	1.7	1.0	56.9	2.0	16.0	12.5	4.7	22.2	5.1	2.8	16.1	4.4	3.3	31.6
2019	1434	1.5	1.0	66.2	2.4	12.3	8.6	3.7	18.0	5.4	2.6	16.2	4.3	4.5	51.4
2020	1236	1.7	1.0	57.5	2.8	15.4	12.9	4.1	20.7	5.0	2.9	16.0	4.1	3.8	40.9
Jaarlijkse procentuele verandering ('15-'20) en statistische significantie op 0,05		-0,599%		+0,12%	-6,58%	+0,19%	-4,74%	+3,68%	+0,87%	+0,49%		+0,19%		-0,11%	+8,24%
Per provincie/gewest															
TOTAAL BELGIË	1923	1.6	1.0	60.2	2.1	13.5	11.9	3.9	19.0	4.8	2.8	16.0	4.2	3.5	32.4
TOTAAL VLAANDEREN	1556	1.6	1.0	61.6	1.7	12.8	13.2	4.0	17.9	4.7	2.9	15.9	4.0	3.3	30.8
Antwerpen	265	1.6	1.1	61.1	3.0	10.6	10.6	6.0	21.9	4.3	2.9	15.4	3.4	0.5	0.0
Vlaams Brabant	260	1.6	1.0	60.4	1.5	12.3	14.2	3.9	15.0	5.2	2.8	15.9	4.2	4.8	50.0
West Vlaanderen	494	1.6	1.0	65.2	0.6	13.8	12.8	3.2	17.6	4.9	2.8	15.8	4.1	3.1	33.3
Oost Vlaanderen	201	1.6	0.9	59.2	3.0	14.9	14.9	3.0	16.4	4.4	3.0	16.1	4.4	6.4	14.3
Limburg	336	1.6	0.8	58.9	1.8	12.2	14.3	4.2	18.5	4.5	2.9	16.4	3.7	2.4	16.7
TOTAAL WALLONIË	250	1.8	1.1	52.8	4.4	18.4	7.2	4.4	24.4	5.5	2.6	16.7	5.5	2.5	33.3
Luik	79	2.1	1.5	48.1	5.1	21.5	11.4	8.9	27.9	6.3	1.9	18.1	6.5	1.3	0.0
Henegouwen	81	1.7	0.9	54.3	3.7	14.8	3.7	2.5	21.0	5.3	2.7	16.1	4.7	5.1	50.0
Luxemburg	6	1.3	0.5	66.7	0.0	0.0	0.0	0.0	33.3	6.5	1.0	23.2	12.2	0.0	0.0
Namen	74	1.7	1.0	56.8	4.1	20.3	6.8	1.4	21.6	4.8	3.0	15.3	3.0	1.5	0.0
Waals Brabant	10	2.0	1.1	40.0	10.0	20.0	10.0	10.0	40.0	6.0	2.0	15.4	3.5	0.0	0.0
TOTAAL BRUSSEL	74	1.6	0.8	58.1	2.6	12.8	3.4	1.7	22.2	5.3	2.6	16.1	3.5	7.8	50.0

BIJLAGE 1: TABELLEN

Europees vergelijking																					
Nederland (2015)	5202	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.2	-	16.0	-	-	-
Duitsland (2019)	24902	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3.2	-	15.0	-	-	-
Luxemburg (2019)	128	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3.8	-	15.0	-	-	-
Frankrijk (2019)	27400	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.3	-	16.0	-	-	-
Verenigd Koninkrijk (2019)	26816	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7.0	-	16.0	-	-	-
Per type eenheid																					
Totaal Ambulant	1176	1.5	0.8	66.0	1.5	10.6	10.1	2.2	16.0	4.3	3.0	15.5	3.3	2.9	50.0						
Ambulante raadplegingen	525	1.5	0.9	63.2	1.5	9.9	11.4	3.1	16.2	4.6	3.0	15.6	3.2	3.3	54.6						
Dagcentrum	309	1.6	0.9	65.1	1.9	16.2	10.7	1.0	18.5	4.6	3.0	15.4	3.9	4.3	0.0						
Centrum geestelijke gezondheid	342	1.4	0.6	71.1	1.2	6.7	7.6	2.1	13.5	3.4	2.9	15.4	3.1	1.0	0.0						
Totaal Residentieel	747	1.8	1.2	51.1	3.1	18.1	14.6	6.6	23.8	5.7	2.3	17.0	5.3	4.4	22.7						
Crisiscentrum	60	2.1	1.2	43.3	10.0	20.0	16.7	16.7	35.0	6.4	1.8	14.7	2.1	7.3	0.0						
Therapeutische gemeenschap	18	2.6	1.0	16.7	5.6	66.7	22.2	5.6	33.3	4.2	3.3	14.3	2.2	22.2	66.7						
Algemeen ziekenhuis	373	1.7	0.9	54.7	1.6	15.6	13.7	3.8	19.6	5.9	2.1	17.5	6.1	2.9	14.3						
Psychiatrisch ziekenhuis	296	1.9	1.4	50.3	3.4	17.9	14.9	8.1	26.4	5.4	2.5	16.9	4.6	4.7	18.2						
Per geslacht																					
Man	1514	1.6	0.9	60.2	2.4	13.8	10.5	3.4	19.8	4.8	2.9	15.7	3.4	3.9	32.3						
Vrouw	392	1.7	1.1	60.0	1.0	12.5	17.1	5.9	16.6	5.0	2.7	17.3	6.4	1.7	33.3						
Per leeftijdscategorie																					
<20	367	1.4	0.7	75.2	0.3	6.3	8.7	0.8	7.9	3.8	2.8			0.0	0.0						
20-29	768	1.6	1.0	60.7	1.0	15.2	12.4	3.5	18.0	5.1	2.8			1.7	20.0						
30-39	502	1.8	1.1	52.0	3.8	16.9	13.6	5.8	25.1	5.2	2.7			6.5	23.5						
40+	275	1.7	1.0	53.8	4.7	12.0	11.6	5.8	25.8	4.9	2.9			7.9	50.0						
Per schollingsniveau																					
Geen of lager	491	1.7	1.0	55.4	3.9	13.9	13.9	4.7	18.3	4.8	2.8	15.4	3.9	4.1	46.7						
Secundair	1088	1.6	0.9	63.6	0.9	13.3	10.3	3.3	17.4	4.8	2.9	16.1	4.1	3.6	22.2						
Hoger	90	1.7	1.6	62.2	0.0	11.1	12.2	2.2	24.4	4.6	2.9	16.9	3.6	1.2	0.0						
Per behandelingsantecedenten																					
Eerder behandeld	929	1.8	1.1	51.6	3.6	16.7	15.5	5.8	24.8	5.2	2.8	17.0	5.5	5.5	36.0						
Eerste behandeling	931	1.5	0.9	68.2	0.8	10.5	8.7	2.2	13.4	4.6	2.9	16.2	4.3	1.5	22.2						
Per specifieke substantie																					
Marihuana (wiet)	817	1.6	1.0	61.9	2.0	12.1	12.1	3.3	15.8	4.6	2.8	16.0	3.9	3.5	41.2						
Hasi (hars)	49	1.7	1.0	57.1	2.0	12.2	6.1	10.2	18.4	4.7	2.8	15.8	2.8	8.7	33.3						
Andere cannabis	47	1.3	0.9	83.0	2.1	6.4	6.4	2.1	4.3	5.0	2.8	15.5	3.1	0.0	0.0						
Cannabis niet gespecificeerd	1010	1.7	1.0	57.9	2.3	15.1	12.2	4.2	22.4	5.0	2.8	16.1	4.6	3.3	21.4						

Bron : Belgian Treatment Demand Indicator Register, 2011-2020

BIJLAGE 1: TABELLEN

Tabel 15. Demografische indicatoren van patiënten in behandeling voor opiaten België, 2020

Op niveau van de behandelings-episodes	Aantal behandelings-episodes	Aandeel van alle episodes	Aandeel vrouwen	Aandeel per leeftijdsgroepen				Leeftijdskennmerken				
	N	%	%	<20	20-29	30-39	40+	Gemiddelde	Standaardafwijking	1ste kwartiel	Mediaan	3de kwartiel
Per type episode												
Alle episodes	2167	9.1	20.9	0.6	13.4	41.2	44.8	39.2	9.3	33.0	38.0	45.0
Anonieme episodes	646	9.6	18.7	0.8	13.4	40.5	45.4	39.3	9.6	33.0	38.0	45.0
Op niveau van de identificeerbaar patiënten	Aantal verschillende patiënten identificeerbaar	Aandeel van alle patiënten identificeerbaar	Aandeel vrouwen	Aandeel per leeftijdsgroepen				Leeftijdskennmerken				
	N	%	%	<20	20-29	30-39	40+	Gemiddelde	Standaardafwijking	1ste kwartiel	Mediaan	3de kwartiel
Per registratiejaar, binnen een groep van centra die tussen 2015 en 2020 op soortgelijke wijze rapporteren												
2015	1256	29.2	22.1	1.3	24.2	39.8	34.7	36.2	9.0	29	36	43
2016	1224	27.8	18.6	1.0	22.8	40.1	36.2	36.4	8.9	30	35	43
2017	1190	25.3	19.4	0.8	17.8	43.1	38.4	37.5	8.9	31	36	44
2018	1185	25.2	20.7	0.9	15.0	45.3	38.8	37.8	8.9	32	37	43
2019	1137	21.8	20.5	0.4	14.4	41.2	44.1	38.8	9.1	32	38	45
2020	1012	21.4	22.1	0.8	13.8	40.4	45.0	39.2	9.2	33	38	45
Jaarlijkse procentuele verandering ('15-'20) en statistische significantie op 0,05	-	-	+1,02%	-14,30%	-11,68%*	+0,59%	+5,58%*	+1,71%*	-	-	-	-
Per provincie/gewest												
TOTAL BELGIË	1252	19.4	22.3	0.6	13.5	40.3	45.5	39.4	9.3	33	38	46
TOTAAL VLAANDEREN	627	13.6	26.7	0.2	12.6	46.9	40.4	38.6	8.5	33	38	44
Antwerpen	48	7.0	33.3	0.0	6.3	35.4	58.3	42.4	9.4	35	42	51
Vlaams Brabant	97	12.8	25.8	0.0	15.5	54.6	29.9	36.6	7.7	33	37	40
West Vlaanderen	227	16.5	30.1	0.0	11.9	50.2	37.9	38.6	8.4	33	38	43
Oost Vlaanderen	197	23.6	23.5	0.5	15.2	45.2	39.1	37.8	8.2	32	37	43
Limburg	58	6.1	20.7	0.0	6.9	36.2	56.9	42.0	9.1	34	42	48
TOTAAL WALLONIË	391	33.7	22.0	1.8	15.4	36.3	46.6	38.9	9.5	32	39	46
Luik	177	38.1	22.6	2.3	12.4	37.3	48.0	39.2	9.5	33	39	46
Henegouwen	170	39.1	20.6	1.2	17.7	34.1	47.1	38.8	9.2	32	39	45
Luxemburg	2	11.1	0.0	0.0	0.0	100.0	0.0	35.5	2.1	34	36	37
Namen	41	19.2	26.8	2.4	19.5	39.0	39.0	38.1	11.5	31	35	44
Waals Brabant	1	3.7	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	47.0	0.0	47	47	47
TOTAAL BRUSSEL	234	34.5	10.7	0.0	12.8	29.5	57.7	42.1	10.3	34	42	51
Europees vergelijking												
Nederland (2015)	1262	11.5	18.2	0.4	10.1	25.0	64.5	43.0	-	-	-	-
Duitsland (2019)	6835	16.0	19.5	1.4	14.8	37.6	46.1	39.0	-	-	-	-
Luxemburg (2019)	176	46.2	26.1	0.0	6.4	39.3	54.3	41.0	-	-	-	-
Frankrijk (2019)	11091	20.6	22.6	0.9	15.4	40.8	43.0	39.0	-	-	-	-
Verenigd Koninkrijk (2019)	54560	46.8	24.6	0.6	14.2	41.0	44.2	39.0	-	-	-	-
Per type eenheid												
Totaal Ambulant	812	23.4	20.0	1.0	14.3	40.0	44.7	39.0	9.2	32	38	45
Ambulante raadplegingen	643	33.8	18.7	1.1	14.5	37.3	47.1	39.3	9.4	33	39	46
Dagcentrum	159	15.8	24.3	0.6	14.5	51.6	33.3	37.5	8.5	32	37	41
Centrum geestelijke gezondheid	10	1.8	40.0	0.0	0.0	30.0	70.0	42.3	7.0	39	42	45

BIJLAGE 1: TABELLEN

Op niveau van de identificeerbaar patiënten	Aantal verschillende patiënten identificeerbaar	Aandeel van alle patiënten identificeerbaar	Aandeel vrouwen	Aandeel per leeftijdsgroepen				Leeftijdskennmerken				
	N	%	%	<20	20-29	30-39	40+	Gemiddelde	Standaardafwijking	1ste kwartiel	Mediaan	3de kwartiel
Totaal Residentieel	440	14.8	26.4	0.0	12.1	40.9	47.1	40.0	9.4	34	38	46
Crisiscentrum	124	24.3	23.4	0.0	8.1	46.0	46.0	39.9	8.3	34	39	45
Therapeutische gemeenschap	21	15.8	23.8	0.0	23.8	57.1	19.1	36.1	8.4	31	35	38
Algemeen ziekenhuis	142	10.8	32.4	0.0	13.4	39.4	47.2	40.1	10.3	33	39	47
Psychiatrisch ziekenhuis	153	15.0	23.5	0.0	12.4	36.0	51.6	40.5	9.4	34	40	47
Per geslacht												
Man	968	20.1	-	0.7	12.0	38.4	48.9	39.8	9.1	34	39	46
Vrouw	277	17.7	-	0.4	19.1	46.2	34.3	37.7	9.8	31	36	43
Per leeftijdscategorie												
<20	8	1.8	12.5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20-29	169	9.4	31.4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30-39	505	21.7	25.6	-	-	-	-	-	-	-	-	-
40+	570	31.0	16.7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Per scholingsniveau												
Geen of lager	400	25.9	18.3	1.0	17.0	40.3	41.8	38.6	9.4	32	38	45
Secundair	546	16.0	23.1	0.6	12.6	40.8	46.0	39.2	9.0	33	38	45
Hoger	78	15.9	31.2	0.0	12.8	28.2	59.0	42.8	11.1	34	43	49
Per behandelingsantecedenten												
Eerder behandeld	1097	26.3	22.2	0.3	12.2	40.8	46.7	39.7	9.0	33	39	46
Eerste behandeling	127	6.1	25.6	3.9	26.0	33.1	37.0	36.5	11.0	28	35	46
Per specifieke substantie												
Heroin	1038	21.3	19.3	0.8	13.1	42.7	43.5	38.9	8.8	33	38	45
Methadon (misbruik)	47	1.2	26.1	0.0	19.2	31.9	48.9	39.9	8.9	34	39	48
Buprenorfine (misbruik)	12	0.1	16.7	0.0	16.7	8.3	75.0	44.3	11.6	36	46	53
Fentanyl (illegaal/misbruik)	12	0.2	25.0	0.0	25.0	33.3	41.7	39.8	13.8	29	36	52
Andere opiaten	67	1.1	39.4	0.0	11.9	22.4	65.7	43.5	10.9	35	44	49
Opiaat niet gespecificeerd	76	1.3	45.3	0.0	14.5	35.5	50.0	41.1	11.1	32	40	50

Bron : Belgian Treatment Demand Indicator Register, 2011-2020

BIJLAGE 1: TABELLEN

Tabel 16. Sociale indicatoren van patiënten in behandeling voor opiaten, België, 2020

Op niveau van de behandelingsepisodes	Aantal behandelings-episodes	Aandeel episodes van patiënten dat alleen woont	Aandeel episodes van patiënten met huisvestingsproblemen	Aandeel episodes van patiënten met een laag inkomen	Aandeel episodes van patiënten die met kinderen samenleven	Aandeel episodes van patiënten met een laag scholingsniveau
	N	%	%	%	%	%
Per type episode						
Alle episodes	2167	48.1	28.9	38.4	15.7	39.2
Anonieme episodes	646	47.3	32.8	44.4	15.0	40.4
Op niveau van de identificeerbaar patiënten	Aantal verschillende patiënten identificeerbaar	Aandeel patiënten dat alleen woont	Aandeel patiënten met huisvestingsproblemen	Aandeel patiënten met een laag inkomen	Aandeel patiënten die met kinderen samenleven	Aandeel patiënten met een laag scholingsniveau
	N	%	%	%	%	%
Per registratiejaar, binnen een groep van centra die tussen 2015 en 2020 op soortgelijke wijze rapporteren						
2015	1256	43.2	20.6	36.1	19.7	41.8
2016	1224	43.9	19.2	35.7	20.4	41.7
2017	1190	46.2	21.9	37.2	17.4	37.0
2018	1185	44.5	23.8	36.4	19.9	37.7
2019	1137	47.1	23.2	36.4	20.1	35.2
2020	1012	47.2	26.8	37.7	17.4	38.5
Jaarlijkse procentuele verandering ('15-'20) en statistische significantie op 0,05		+1,76%*	+5,83%*	+0,72%	-1,51%	-2,54%
Per provincie/gewest						
TOTAL BELGIË	1252	46.6	24.6	35.3	17.6	39.0
TOTAAL VLAANDEREN	627	41.4	17.7	27.4	19.8	44.4
Antwerpen	48	65.8	13.6	26.2	18.0	16.7
Vlaams Brabant	97	35.7	19.1	24.7	13.5	50.0
West Vlaanderen	227	42.4	17.1	23.7	19.9	40.3
Oost Vlaanderen	197	37.9	19.6	35.6	22.2	52.0
Limburg	58	40.4	14.3	18.5	22.8	36.0
TOTAAL WALLONIË	391	55.2	28.7	44.8	17.0	37.1
Luik	177	68.2	34.3	50.0	12.6	31.1
Henegouwen	170	40.3	25.5	43.1	22.0	45.6
Luxemburg	2	100.0	0.0	0.0	50.0	50.0
Namen	41	54.3	17.1	32.5	12.2	27.8
Waals Brabant	1	0.0	0.0	0.0	100.0	0.0
TOTAAL BRUSSEL	234	46.0	36.4	40.4	9.7	27.9
Europees vergelijking						
Nederland (2015)	1262	63.6	7.2	-	15.2	50.5
Duitsland (2019)	6835	47.0	25.1	-	39.6	17.8
Luxemburg (2019)	176	52.9	31.8	-	35.2	49.1
Frankrijk (2019)	11091	37.4	20.3	-	41.7	4.7
Verenigd Koninkrijk (2019)	54560	49.6	28.1	-	14.6	
Per type eenheid						
Totaal Ambulant	812	45.5	26.4	39.2	17.4	40.1
Ambulante raadplegingen	643	47.4	27.9	41.9	16.3	43.3
Dagcentrum	159	36.0	21.1	28.8	20.6	27.4
Centrum geestelijke gezondheid	10	57.1	0.0	28.6	40.0	0.0

BIJLAGE 1: TABELLEN

Op niveau van de identificeerbaar patiënten	Aantal verschillende patiënten identificeerbaar	Aandeel patiënten dat alleen woont	Aandeel patiënten met huisvestigingsproblemen	Aandeel patiënten met een laag inkomen	Aandeel patiënten die met kinderen samenleven	Aandeel patiënten met een laag scholingsniveau
	N	%	%	%	%	%
Totaal Residentieel	440	48.7	21.3	28.0	17.9	36.9
Crisiscentrum	124	63.3	31.6	35.0	9.5	32.7
Therapeutische gemeenschap	21	33.3	28.6	62.5	14.3	52.4
Algemeen ziekenhuis	142	38.7	19.9	24.4	25.7	29.4
Psychiatrisch ziekenhuis	153	47.9	14.0	21.6	17.2	44.0
Per geslacht						
Man	968	50.8	26.9	36.1	14.5	40.9
Vrouw	277	32.8	17.1	33.3	28.2	32.9
Per leeftijdscategorie						
<20	8	57.1	28.6	75.0	25.0	57.1
20-29	169	34.5	28.6	54.2	14.1	46.3
30-39	505	41.6	28.8	36.3	20.0	39.4
40+	570	54.4	19.7	28.4	16.4	36.0
Per scholingsniveau						
Geen of lager	400	41.3	28.4	43.3	14.3	-
Secundair	546	48.8	22.3	30.9	18.9	-
Hoger	78	38.2	14.3	14.9	26.9	-
Per behandelingsantecedenten						
Eerder behandeld	1097	47.1	24.8	35.4	17.1	40.0
Eerste behandeling	127	45.8	15.7	31.7	22.6	32.5
Per specifieke substantie						
Heroïne	1038	49.1	26.8	37.6	16.3	41.0
Methadon (misbruik)	47	46.3	34.1	40.0	18.4	33.3
Buprenorfine (misbruik)	12	44.4	0.0	18.2	0.0	40.0
Fentanyl (illegaal/misbruik)	12	40.0	18.2	18.2	10.0	33.3
Andere opiaten	67	31.3	4.6	18.3	35.7	23.7
Opiaat niet gespecificeerd	76	31.0	11.6	19.4	23.5	29.2

Bron : Belgian Treatment Demand Indicator Register, 2011-2020

Tabel 17. Behandeling gerelateerde indicatoren van patiënten in behandeling voor opiaten, België, 2020

Op niveau van de behandelingsepisodes	Aantal behandelings-episodes		Aandeel episodes van patiënten die voor de eerste keer in behandeling zijn		Gemiddelde leeftijd bij de eerste behandeling		Aandeel episodes van patiënten dat reeds een substitutiebehandeling heeft gevolgd		Verwijzingsbronnen			Type behandelingsprogramma		
	N	%	%	%	Gemiddelde	Standaard-afwijking	%	%	Individueel/omgeving	Medisch/sociaal	Gerechtelijk	Ambulant	Residentieel niet-ziekenhuis	Ziekenhuis
Per type episode														
Alle episodes	2167	10.8	37.2	10.4	84.4	69.6	24.3	6.1	64.5	12.8	22.8	64.5	12.8	22.8
Anonieme episodes	646	15.5	38.3	9.4	85.8	69.5	24.1	6.5	75.7	8.1	16.3	75.7	8.1	16.3
Op niveau van de identificeerbaar patiënten	Aantal verschillende patiënten identificeerbaar	Aandeel patiënten die voor de eerste keer in behandeling zijn	Gemiddelde leeftijd bij de eerste behandeling	Standaard-afwijking	Aandeel episodes van patiënten dat reeds een substitutiebehandeling heeft gevolgd	Individueel/omgeving	Medisch/sociaal	Gerechtelijk	Ambulant	Residentieel niet-ziekenhuis	Ziekenhuis	Ambulant	Residentieel niet-ziekenhuis	Ziekenhuis
	N	%	Gemiddelde	Standaard-afwijking	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Per registratiejaar, binnen een groep van centra die tussen 2015 en 2020 op soortgelijke wijze rapporteren														
2015	1256	12.8	35.5	11.3	83.0	71.4	19.6	9.0	66.5	18.5	15.1	66.5	18.5	15.1
2016	1224	12.9	34.4	10.4	82.1	72.6	19.0	8.3	64.9	18.6	16.6	64.9	18.6	16.6
2017	1190	10.6	36.4	11.3	79.1	72.2	19.6	8.2	66.3	17.7	16.0	66.3	17.7	16.0
2018	1185	10.2	36.8	11.1	84.3	71.3	19.1	9.6	69.3	18.1	12.6	69.3	18.1	12.6
2019	1137	11.5	38.0	11.1	82.1	72.4	20.0	7.6	67.9	16.8	15.3	67.9	16.8	15.3
2020	1012	10.0	35.2	10.6	85.4	72.7	21.1	6.2	72.7	14.0	13.2	72.7	14.0	13.2
Jaarlijkse procentuele verandering ('15-'20) en statistische significantie op 0,05		-4,38%	+0,77%		+0,60%	+0,19%	+1,40%	-5,47%	+0,0%	-0,8%	+0,9%	+0,0%	-0,8%	+0,9%
Per provincie/gewest														
TOTAAL BELGIË	1252	10.4	36.5	11.0	82.5	71.6	21.9	6.5	64.9	11.6	23.6	64.9	11.6	23.6
TOTAAL VLAANDEREN	627	7.9	37.9	9.0	73.1	67.2	23.6	9.2	65.4	10.5	24.1	65.4	10.5	24.1
Antwerpen	48	14.9	44.0	11.2	96.8	20.9	69.8	9.3	12.5	58.3	29.2	12.5	58.3	29.2
Vlaams Brabant	97	5.2	38.2	5.3	81.6	68.8	21.9	9.4	82.5	11.3	6.2	82.5	11.3	6.2
West Vlaanderen	227	7.5	37.4	7.7	45.3	70.9	22.9	6.3	75.3	9.3	15.4	75.3	9.3	15.4
Oost Vlaanderen	197	6.6	31.8	7.0	93.0	76.0	13.5	10.4	61.9	2.0	36.0	61.9	2.0	36.0
Limburg	58	12.5	44.4	8.3	78.4	53.9	28.9	17.3	53.4	3.4	43.1	53.4	3.4	43.1
TOTAAL WALLONIË	391	16.0	35.2	12.6	94.7	74.7	20.1	5.2	55.2	11.8	33.0	55.2	11.8	33.0
Luik	177	16.6	32.4	10.2	95.5	82.5	17.0	0.6	47.5	13.6	39.0	47.5	13.6	39.0
Henegouwen	170	17.9	37.0	13.9	95.9	68.9	23.4	7.8	64.7	12.9	22.4	64.7	12.9	22.4
Luxemburg	2	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	0.0	0.0	-	-	-	-	-	-
Namen	41	7.3	45.3	17.5	89.3	65.9	19.5	14.6	53.7	0.0	46.3	53.7	0.0	46.3
Waalv. Brabant	1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	0.0	0.0	0.0	100.0	0.0	0.0	100.0
TOTAAL BRUSSEL	234	7.4	36.8	10.3	96.7	78.4	20.2	1.4	79.5	14.1	6.4	79.5	14.1	6.4

BIJLAGE 1: TABELLEN

Europees vergelijk													
Nederland (2015)	-	-	41.0	-	-	5.4	89.7	4.9	-	-	-	-	-
Duitsland (2019)	-	-	-	-	-	59.3	30.0	9.8	-	-	-	-	-
Luxemburg (2019)	-	-	37.0	-	-	79.6	19.0	0.7	-	-	-	-	-
Frankrijk (2019)	-	-	37.0	-	-	64.5	28.7	6.6	-	-	-	-	-
erenigd Koninkrijk (2019)	-	-	37.0	-	-	64.3	18.3	17.3	-	-	-	-	-
Per type eenheid													
Totaal Ambulant	812	10.7	34.4	10.4	83.6	76.9	16.7	6.4	-	-	-	-	-
Ambulante raadplegingen	643	11.9	34.1	10.8	91.9	79.7	15.3	5.0	-	-	-	-	-
Dagcentrum	159	5.3	34.1	4.7	50.0	66.9	22.1	11.0	-	-	-	-	-
Centrum geestelijke gezondheid	10	20.0	47.5	3.5	100.0	0.0	33.3	66.7	-	-	-	-	-
Totaal Residentieel	440	9.7	40.6	11.3	80.3	62.1	31.2	6.7	-	-	-	-	-
Crisiscentrum	124	4.1	42.0	12.9	80.7	63.7	33.1	3.2	-	-	-	-	-
Therapeutische gemeenschap	21	0.0	0.0	0.0	81.0	23.8	38.1	38.1	-	-	-	-	-
Algemeen ziekenhuis	142	18.1	39.5	11.5	72.7	57.3	37.7	5.1	-	-	-	-	-
Psychiatrisch ziekenhuis	153	8.0	42.2	10.9	84.2	70.7	22.7	6.7	-	-	-	-	-
Per geslacht													
Man	968	9.9	36.7	11.1	82.7	72.7	20.7	6.6	66.5	11.5	12.3	29.6	22.0
Vrouw	277	11.6	35.8	11.5	81.8	68.2	25.8	6.0	58.1	12.3	12.3	29.6	29.6
Per leeftijdscategorie													
<20	8	62.5	-	-	100.0	87.5	12.5	0.0	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0
20-29	169	19.8	-	-	78.6	72.3	24.5	3.1	68.6	8.9	22.5	22.5	22.5
30-39	505	8.6	-	-	77.3	69.8	21.8	8.4	64.4	13.7	22.0	22.0	22.0
40+	570	8.4	-	-	88.6	72.8	21.3	6.0	63.7	10.7	25.6	25.6	25.6
Per scholingsniveau													
Geen of lager	400	9.4	37.7	11.8	85.0	73.2	20.2	6.6	65.0	10.8	24.3	24.3	24.3
Secundair	546	10.8	34.5	10.6	77.8	75.4	17.9	6.7	61.7	13.0	25.3	25.3	25.3
Hoger	78	24.4	35.5	10.3	78.6	67.1	27.6	5.3	61.5	6.4	32.1	32.1	32.1
Per behandelingsantecedenten													
Eerder behandeld	1097	-	-	-	-	72.5	20.4	7.1	64.5	12.5	23.0	23.0	23.0
Eerste behandeling	127	-	-	-	-	64.5	33.1	2.4	66.9	3.9	29.1	29.1	29.1
Per specifieke substantie													
Heroïne	1038	7.9	34.6	10.0	-	73.7	19.0	7.2	69.4	12.8	17.8	17.8	17.8
Methadon (misbruik)	47	11.6	32.6	11.3	-	69.8	30.2	0.0	42.6	4.3	53.2	53.2	53.2
Buprenorfine (misbruik)	12	18.2	46.5	2.1	-	75.0	25.0	0.0	58.3	0.0	41.7	41.7	41.7
Fentanyl (illegaal/misbruik)	12	8.3	32.0	0.0	-	54.6	36.4	9.1	41.7	0.0	58.3	58.3	58.3
Andere opiaten	67	31.8	40.1	10.5	-	50.0	46.8	3.2	61.2	4.5	34.3	34.3	34.3
Oplaat niet gespecificeerd	76	24.3	40.7	14.4	-	64.0	32.0	4.0	25.0	9.2	65.8	65.8	65.8

Bron : Belgian Treatment Demand Indicator Register, 2011-2020

Tabel 18. Gebruiksprofiel gerelateerde indicatoren van patiënten in behandeling voor opiaten, België, 2020

Op niveau van de behandelingsepisodes	Aantal behandelings-episodes		Gemiddelde aantal gemelde problematische substanties		Gebruik van andere substanties						Gemiddeld aantal gebruiksdagen van de voornaamste substantie per week		Gemiddelde leeftijd bij eerste gebruik van de voornaamste substantie		Aandeel episodes van patiënten die een middel al eens hebben geïnjecteerd	Aandeel episodes van injecteersders die reeds eerder naalden hebben gedeeld		
	N	Standaard-afwijking	Gemiddelde	Standaard-afwijking	Geen	Cocaine	Andere stimulantia	Hypnotica	Cannabis	Alcohol	Gemiddelde	Standaard-afwijking	Gemiddelde	Standaard-afwijking	%	%		
Per type episode																		
Alle episodes	2167	1.4	2.3	1.4	35.8	34.3	8.6	15.2	26.6	20.3	5.0	2.8	23.9	8.8	14.7	42.6	47.0	
Anonieme episodes	646	1.6	2.3	1.6	38.3	33.5	6.7	13.7	23.7	18.3	4.9	2.9	25.2	9.5	13.5	39.8	47.9	
Op niveau van de identificeerbaar patiënten	Aantal verschillende patiënten identificeerbaar	Gemiddelde aantal gemelde problematische substanties		Consommation d'autres substances													Aandeel episodes van patiënten die reeds eerder naalden hebben gedeeld	
		N	Standaard-afwijking	Geen	Cocaine	Andere stimulantia	Hypnotica	Cannabis	Alcohol	Gemiddelde	Standaard-afwijking	Gemiddeld aantal gebruiksdagen van de voornaamste substantie per week	Gemiddelde	Standaard-afwijking	Gemiddelde leeftijd bij eerste gebruik van de voornaamste substantie	Gemiddelde	Standaard-afwijking	%
Per registratiejaar, binnen een groep van centra die tussen 2015 en 2020 op soortgelijke wijze rapporteren																		
2015	1256	1.3	2.1	1.3	39.4	30.2	7.7	13.9	24.5	18.0	5.1	2.8	22.3	7.3	12.5	41.1	44.2	
2016	1224	1.4	2.1	1.4	40.8	28.9	7.7	13.6	24.7	18.1	5.0	2.8	22.5	7.5	12.2	40.6	43.5	
2017	1190	1.3	2.2	1.3	38.6	31.8	7.6	12.3	26.6	19.5	4.9	2.9	22.3	7.3	14.5	42.8	38.2	
2018	1185	1.3	2.2	1.3	36.6	34.4	9.0	11.8	26.1	19.9	4.9	2.9	23.3	8.0	14.5	44.6	39.0	
2019	1137	1.4	2.2	1.4	40.8	33.5	8.1	12.2	24.9	17.6	5.0	2.8	22.5	7.5	13.9	43.0	43.2	
2020	1012	1.3	2.2	1.3	35.8	34.0	9.3	13.3	22.1	18.0	5.1	2.8	23.4	8.2	13.5	41.5	47.1	
Jaarlijkse procentuele verandering ('15-'20) en statistische significantie op 0,05	-	-	+0,23%	-	-1,51%	+3,24%*	+3,64%	-1,51%	-1,43%	-0,21%	-0,05%	-	+0,81%	-	+2,32%	+0,74%	+0,94%	
Per provincie/gewest																		
TOTAAL BELGIË	1252	1.32	2.2	1.32	35.7	33.6	8.8	13.6	23.6	18.4	5.1	2.8	23.6	8.5	13.2	40.5	47.8	
TOTAAL VLAANDEREN	627	1.32	2.3	1.32	32.7	29.2	15.8	16.8	28.4	20.3	5.1	2.8	23.0	8.2	14.2	50.9	48.5	
Antwerpen	48	1.2	2.7	1.2	18.8	41.7	10.4	25.0	22.9	14.6	5.9	2.4	25.8	11.3	26.2	43.8	100.0	
Vlaams-Brabant	97	1.5	2.3	1.5	35.1	21.7	20.6	15.5	36.1	18.6	4.9	3.0	22.8	7.7	14.7	47.5	56.3	
West-Vlaanderen	227	1.2	2.3	1.2	28.6	27.8	16.3	18.1	34.4	26.0	5.1	2.8	23.3	8.0	8.0	50.9	66.7	
Oost-Vlaanderen	197	1.4	2.1	1.4	41.6	30.0	12.2	13.2	19.8	17.8	5.0	2.8	22.1	7.6	16.8	56.3	37.7	
Limburg	58	1.1	2.3	1.1	25.9	34.5	22.4	19.0	25.9	13.8	4.7	2.9	23.6	9.7	19.6	42.0	61.5	
TOTAAL WALLONIË	391	1.4	2.1	1.4	39.9	40.9	1.5	6.9	22.5	16.1	5.6	2.5	24.4	9.0	11.2	27.7	41.4	
Luik	177	1.4	1.9	1.4	44.1	35.0	0.6	7.9	18.6	10.7	6.4	1.7	25.2	8.7	13.1	25.4	42.9	
Henegouwen	170	1.3	2.2	1.3	37.1	47.7	2.4	5.9	24.7	18.8	4.9	2.8	24.2	9.2	9.8	28.6	40.0	
Luxemburg	2	0.7	1.5	0.7	50.0	0.0	0.0	0.0	0.0	50.0	7.0	0.0	26.0	8.5	0.0	0.0	0.0	
Namen	41	2.0	2.4	2.0	34.2	39.0	2.4	7.3	31.7	24.4	4.5	2.9	21.7	9.7	9.8	33.3	36.4	
Waals-Brabant	1	0.0	3.0	0.0	0.0	100.0	0.0	0.0	0.0	100.0	0.0	0.0	17.0	0.0	0.0	100.0	100.0	
TOTAAL BRUSSEL	234	1.2	2.1	1.2	36.8	32.9	2.1	16.2	12.4	17.1	4.1	3.2	23.7	7.7	14.0	37.6	60.5	

BIJLAGE 1: TABELLEN

Europees vergelijking																
Nederland (2016)	1262	-	-	-	-	-	-	-	-	6.2	-	24.0	-	6.1	-	-
Duitsland (2019)	6835	-	-	-	-	-	-	-	-	4.3	-	24.0	-	19.6	-	-
Luxemburg (2019)	176	-	-	-	-	-	-	-	-	5.0	-	20.0	-	48.7	-	-
Frankrijk (2019)	11091	-	-	-	-	-	-	-	-	5.4	-	24.0	-	16.2	-	-
Verenigd Koninkrijk (2019)	54560	-	-	-	-	-	-	-	-	5.3	-	24.0	-	28.5	-	-
Per type eenheid																
Totaal Ambulant	812	2.1	1.2	39.3	30.9	9.1	10.6	22.7	19.3	4.7	3.0	4.7	3.0	12.7	41.6	49.1
Ambulante raadplegingen	643	2.0	1.2	41.8	29.9	8.1	11.4	19.8	17.0	5.1	2.8	5.1	2.8	12.5	40.9	48.7
Dagcentrum	159	2.3	1.3	28.9	35.9	12.0	8.2	35.2	28.9	3.0	3.0	3.0	3.0	13.5	45.2	58.3
Centrum geestelijke gezondheid	10	1.8	0.8	40.0	20.0	30.0	0.0	10.0	20.0	3.1	3.5	3.1	3.5	0.0	28.6	0.0
Totaal Residentieel	440	2.4	1.5	29.1	38.4	8.2	19.1	25.2	16.6	5.7	2.4	5.7	2.4	14.0	38.7	45.4
Crisiscentrum	124	2.4	1.2	21.8	48.4	7.3	18.6	21.8	13.7	6.3	1.9	6.3	1.9	19.5	52.7	57.1
Therapeutische gemeenschap	21	2.3	1.2	23.8	47.6	9.5	14.3	19.1	28.6	0.2	0.6	0.2	0.6	10.5	52.6	42.9
Algemeen ziekenhuis	142	2.1	1.4	37.3	26.8	9.2	16.2	21.8	12.0	6.0	2.0	6.0	2.0	9.6	27.9	52.9
Psychiatrisch ziekenhuis	153	2.6	1.7	28.1	39.9	7.8	22.9	32.0	21.6	5.7	2.3	5.7	2.3	13.9	36.1	36.6
Per geslacht																
Man	968	2.2	1.4	35.5	33.9	8.4	13.5	24.4	18.9	5.1	2.8	5.1	2.8	15.0	40.7	49.8
Vrouw	277	2.1	1.2	35.4	33.2	10.5	13.7	20.9	16.6	5.3	2.8	5.3	2.8	7.2	39.5	38.8
Per leeftijdscategorie																
<20	8	2.1	1.0	25.0	50.0	0.0	0.0	50.0	12.5	6.4	1.6	-	-	12.5	25.0	100.0
20-29	169	2.2	1.4	33.1	36.7	13.6	13.0	27.8	11.8	5.5	2.6	-	-	15.4	33.8	45.5
30-39	505	2.3	1.4	31.1	38.0	10.1	14.9	28.3	19.2	5.0	2.9	-	-	14.0	45.4	46.7
40+	570	2.0	1.2	40.7	28.4	6.3	12.8	17.7	19.7	5.0	2.9	-	-	11.7	38.6	49.1
Per scholingsniveau																
Geen of lager	400	2.3	1.5	31.8	38.0	10.8	14.3	29.5	18.5	5.0	2.9	5.0	2.9	15.1	47.0	50.9
Secundair	546	2.1	1.3	36.6	33.7	6.6	10.8	23.3	19.4	5.1	2.8	5.1	2.8	9.8	33.5	42.3
Hoger	78	1.7	1.0	56.4	16.7	3.9	12.8	9.0	19.2	5.3	2.8	5.3	2.8	15.5	26.1	42.9
Per behandelingsantecedenten																
Eerder behandeld	1097	2.2	1.4	33.8	35.4	9.6	14.0	24.3	19.4	5.0	2.9	5.0	2.9	14.3	44.8	48.4
Eerste behandeling	127	1.7	0.9	55.1	16.5	3.2	7.1	17.3	11.0	6.1	2.1	6.1	2.1	3.3	6.4	25.0
Per specifieke substantie																
Heroin	1038	2.3	1.3	32.7	37.8	9.5	12.2	26.1	19.5	4.9	2.9	4.9	2.9	15.1	44.4	48.9
Methadon (misbruik)	47	2.3	1.2	27.7	23.4	4.3	23.4	19.2	23.4	6.3	1.9	6.3	1.9	2.2	27.3	20.0
Buprenorfine (misbruik)	12	1.3	0.9	83.3	8.3	0.0	0.0	16.7	0.0	5.5	2.7	5.5	2.7	0.0	40.0	25.0
Fentanyl (illegaal/misbruik)	12	3.1	2.6	33.3	8.3	16.7	50.0	33.3	25.0	4.2	3.3	4.2	3.3	9.1	55.6	40.0
Andere opiaten	67	1.5	0.7	59.7	3.0	4.5	19.4	6.0	10.5	5.8	2.5	5.8	2.5	3.5	10.7	66.7
Opiaat niet gespecificeerd	76	1.7	1.1	54.0	17.1	5.3	17.1	6.6	9.2	5.9	2.4	5.9	2.4	4.4	16.4	40.0

Bron : Belgian Treatment Demand Indicator Register, 2011-2020

BIJLAGE 1: TABELLEN

Tabel 19. Demografische indicatoren van patiënten in behandeling voor cocaïne, België, 2020

Op niveau van de behandelings-episodes	Aantal behandelings-episodes	Aandeel van alle episodes	Aandeel vrouwen	Aandeel per leeftijdsgroepen				Leeftijdskennmerken				
	N	%	%	<20	20-29	30-39	40+	Gemiddelde	Standaardafwijking	1ste kwartiel	Mediaan	3de kwartiel
Per type episode												
Alle episodes	3277	13.7	21.5	1.7	29.2	44.0	25.1	34.4	8.5	28.0	34.0	40.0
Anonieme episodes	1012	15.0	20.2	2.7	29.5	42.3	25.5	34.0	8.5	28.0	34.0	40.0
Op niveau van de identificeerbaar patiënten	Aantal verschillende patiënten identificeerbaar	Aandeel van alle patiënten identificeerbaar	Aandeel vrouwen	Aandeel per leeftijdsgroepen				Leeftijdskennmerken				
	N	%	%	<20	20-29	30-39	40+	Gemiddelde	Standaardafwijking	1ste kwartiel	Mediaan	3de kwartiel
Per registratiejaar, binnen een groep van centra die tussen 2015 en 2020 op soortgelijke wijze rapporteren												
2015	849	19.7	18.6	4.5	37.7	37.4	20.4	32.2	8.6	25	31	38
2016	923	21.0	17.5	2.1	34.7	40.7	22.6	33.2	8.3	27	32	39
2017	1202	25.6	19.4	1.8	35.4	41.9	20.9	33.1	8.3	27	32	38
2018	1314	27.9	19.3	1.1	33.6	40.6	24.8	33.8	8.3	27	33	39
2019	1550	29.8	20.7	1.7	31.4	42.2	24.6	34.2	8.4	28	33	39
2020	1364	28.9	20.4	1.5	27.7	44.7	26.1	34.7	8.7	28	34	40
Jaarlijkse procentuele verandering ('15-'20) en statistische significantie op 0,05	-	-	+2,73%*	-17,35%*	-5,23%*	+2,82%*	+4,85%*	+1,36%*	-	-	-	-
Per provincie/gewest												
TOTAAL BELGIË	1754	27.2	21.2	1.6	27.8	44.3	26.3	34.7	8.7	28	34	40
TOTAAL VLAANDEREN	1145	24.9	20.1	1.8	34.0	44.0	20.3	33.2	8.3	27	32	38
Antwerpen	178	26.0	19.7	1.1	30.9	43.8	24.2	34.4	8.7	28	34	39
Vlaams Brabant	220	29.0	17.4	0.9	31.5	48.0	19.6	33.6	7.6	28	33	38
West Vlaanderen	296	21.5	24.6	3.7	38.5	42.6	15.2	31.9	8.1	26	31	37
Oost Vlaanderen	212	25.4	20.4	0.9	31.1	43.4	24.5	34.0	8.1	28	33	39
Limburg	239	25.1	17.2	1.7	35.3	42.6	20.4	32.8	8.8	26	31	38
TOTAAL WALLONIË	370	31.9	23.5	1.9	20.5	46.2	31.4	36.1	8.6	30	36	42
Luik	132	28.4	29.6	3.0	15.9	43.2	37.9	37.3	9.3	31	37	44
Henegouwen	159	36.6	15.7	0.6	21.4	44.7	33.3	36.1	8.1	30	36	42
Luxemburg	4	22.2	25.0	0.0	50.0	25.0	25.0	31.8	7.2	27	31	37
Namen	65	30.4	30.8	3.1	26.2	56.9	13.9	33.5	8.3	29	34	37
Waals Brabant	10	37.0	20.0	0.0	20.0	50.0	30.0	36.8	7.3	32	35	42
TOTAAL BRUSSEL	239	35.2	22.6	0.0	10.0	42.7	47.3	39.6	8.5	33	39	46
Europees vergelijking												
Nederland (2015)	2675	24.3	14.0	1.5	29.9	36.9	31.7	35.0	-	-	-	-
Duitsland (2019)	3154	7.4	10.6	3.7	30.4	40.7	25.2	34.0	-	-	-	-
Luxemburg (2019)	75	19.7	26.7	4.0	17.3	44.0	34.7	38.0	-	-	-	-
Frankrijk (2019)	5327	9.9	22.2	1.9	23.4	41.3	33.5	36.0	-	-	-	-
Verenigd Koninkrijk (2019)	24473	21.0	18.8	3.6	34.1	40.5	21.9	33.0	-	-	-	-
Per type eenheid												
Totaal Ambulant	863	24.9	16.6	1.7	27.8	45.5	25.0	34.5	8.4	28	34	40
Ambulante raadplegingen	440	23.1	18.6	1.8	28.1	46.6	23.5	34.1	8.0	28	34	39
Dagcentrum	356	35.4	15.0	1.7	26.5	44.8	27.0	35.1	9.0	29	34	40
Centrum geestelijke gezondheid	67	12.0	11.9	1.5	32.8	41.8	23.9	34.0	8.0	28	34	39

BIJLAGE 1: TABELLEN

Op niveau van de identificeerbaar patiënten	Aantal verschillende patiënten identificeerbaar	Aandeel van alle patiënten identificeerbaar	Aandeel vrouwen	Aandeel per leeftijdsgroepen				Leeftijdskennmerken				
	N	%	%	<20	20-29	30-39	40+	Gemiddelde	Standaardafwijking	1ste kwartiel	Mediaan	3de kwartiel
Totaal Residentieel	891	30.0	25.5	1.5	27.9	43.1	27.6	34.8	9.0	28	34	40
Crisiscentrum	213	41.7	23.0	0.5	29.6	45.1	24.9	34.8	8.7	28	34	39
Therapeutische gemeenschap	57	42.9	15.8	0.0	26.3	38.6	35.1	36.2	9.1	29	35	42
Algemeen ziekenhuis	354	27.0	31.2	3.1	31.1	40.7	25.1	33.8	9.1	27	33	40
Psychiatrisch ziekenhuis	267	26.3	22.1	0.4	22.6	45.7	31.3	35.9	8.9	30	35	41
Per geslacht												
Man	1375	28.5	-	1.3	27.3	44.6	26.8	34.8	8.6	28	34	40
Vrouw	369	23.6	-	2.7	29.8	42.6	24.9	34.1	9.0	28	33	39
Per leeftijdscategorie												
<20	28	6.2	35.7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20-29	487	27.2	22.7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30-39	774	33.2	20.4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
40+	460	25.0	20.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Per scholingsniveau												
Geen of lager	345	22.4	23.0	3.5	24.9	42.9	28.7	35.0	9.2	28	35	40
Secundair	973	28.6	19.1	1.3	31.4	44.4	22.8	33.8	8.5	28	33	39
Hoger	172	35.0	31.4	0.6	20.9	43.6	34.9	36.8	8.5	30	36	42
Per behandelingsantecedenten												
Eerder behandeld	1111	26.6	22.0	0.7	23.1	46.4	29.8	35.8	8.6	30	35	41
Eerste behandeling	582	33.5	20.2	3.4	38.7	40.3	17.6	31.9	8.1	26	32	37
Per specifieke substantie												
Cocaïne in poeder	667	9.6	21.4	1.8	29.4	43.2	25.5	34.4	8.7	28.0	34.0	40.0
Crack	394	6.7	25.6	0.8	21.3	46.5	31.5	36.4	8.8	30.0	35.0	42.0
Andere cocaïne	12	0.2	8.3	8.3	41.7	33.3	16.7	30.5	8.2	26.0	29.0	35.5
Cocaïne niet gespecificeerd	681	12.3	18.6	1.8	29.8	44.2	24.2	34.0	8.5	28.0	33.0	39.0

Bron : Belgian Treatment Demand Indicator Register, 2011-2020

BIJLAGE 1: TABELLEN

Tabel 20. Sociale indicatoren van patiënten in behandeling voor cocaïne, België, 2020

Op niveau van de behandelingsepisodes	Aantal behandelings-episodes	Aandeel episodes van patiënten dat alleen woont	Aandeel episodes van patiënten met huisvestigingsproblemen	Aandeel episodes van patiënten met een laag inkomen	Aandeel episodes van patiënten die met kinderen samenleven	Aandeel episodes van patiënten met een laag scholingsniveau
	N	%	%	%	%	%
Per type episode						
Alle episodes	3277	37.9	16.5	22.4	22.9	24.3
Anonieme episodes	1012	35.0	17.4	24.6	22.8	29.2
Op niveau van de identificeerbaar patiënten	Aantal verschillende patiënten identificeerbaar	Aandeel patiënten dat alleen woont	Aandeel patiënten met huisvestigingsproblemen	Aandeel patiënten met een laag inkomen	Aandeel patiënten die met kinderen samenleven	Aandeel patiënten met een laag scholingsniveau
	N	%	%	%	%	%
Per registratiejaar, binnen een groep van centra die tussen 2015 en 2020 op soortgelijke wijze rapporteren						
2015	849	34.5	10.2	21.2	21.3	28.5
2016	923	36.5	12.9	20.7	26.1	27.1
2017	1202	33.1	14.0	22.4	25.9	21.6
2018	1314	35.4	13.6	23.2	24.6	25.7
2019	1550	38.1	12.9	19.1	26.0	21.4
2020	1364	38.1	14.8	21.7	24.3	22.5
Jaarlijkse procentuele verandering ('15-'20) en statistische significantie op 0,05	-	+1,97%	+5,40%	-0,21%	+1,72%	-4,81%
Per provincie/gewest						
TOTAAL BELGIË	1754	38.5	14.6	21.0	25.0	23.1
TOTAAL VLAANDEREN	1145	33.0	8.2	15.3	26.2	21.1
Antwerpen	178	46.0	15.0	27.9	25.5	23.1
Vlaams Brabant	220	32.1	6.1	15.0	23.0	27.6
West Vlaanderen	296	34.9	6.8	14.1	29.7	19.3
Oost Vlaanderen	212	34.6	8.8	10.8	22.6	24.6
Limburg	239	22.0	6.5	12.2	28.2	13.6
TOTAAL WALLONIË	370	48.6	19.2	30.3	23.8	29.6
Luik	132	60.7	20.2	25.0	18.4	24.6
Henegouwen	159	41.2	19.3	32.9	27.9	32.4
Luxemburg	4	100.0	0.0	0.0	25.0	25.0
Namen	65	43.3	17.0	38.1	23.4	37.5
Waaals Brabant	10	12.5	25.0	20.0	30.0	10.0
TOTAAL BRUSSEL	239	49.5	39.9	34.1	15.5	21.3
Europees vergelijking						
Nederland (2015)	2675	50.6	3.8	-	18.7	40.3
Duitsland (2019)	3154	36.7	21.6	-	45.1	13.3
Luxemburg (2019)	75	61.7	39.1	-	25.9	36.6
Frankrijk (2019)	5327	39.3	20.7	-	40.4	3.7
Verenigd Koninkrijk (2019)	24473	33.5	16.4	-	27.8	-
Per type eenheid						
Totaal Ambulant	863	34.4	11.8	20.7	29.4	20.8
Ambulante raadplegingen	440	33.8	6.1	22.0	27.6	27.7
Dagcentrum	356	33.9	20.1	20.4	33.2	14.0
Centrum geestelijke gezondheid	67	40.7	3.5	14.0	23.9	4.8

BIJLAGE 1: TABELLEN

Op niveau van de identificeerbaar patiënten	Aantal verschillende patiënten identificeerbaar	Aandeel patiënten dat alleen woont	Aandeel patiënten met huisvestigingsproblemen	Aandeel patiënten met een laag inkomen	Aandeel patiënten die met kinderen samenleven	Aandeel patiënten met een laag scholingsniveau
	N	%	%	%	%	%
Totaal Residentieel	891	42.6	17.5	21.3	20.9	25.2
Crisiscentrum	213	46.5	25.8	32.5	15.5	25.6
Therapeutische gemeenschap	57	22.2	31.0	38.9	7.1	29.8
Algemeen ziekenhuis	354	40.6	15.2	15.7	24.1	20.0
Psychiatrisch ziekenhuis	267	45.2	12.6	16.0	23.3	30.2
Per geslacht						
Man	1375	38.9	14.3	20.1	24.8	22.7
Vrouw	369	37.3	16.3	24.9	25.2	24.9
Per leeftijdscategorie						
<20	28	29.6	19.2	40.7	7.1	46.2
20-29	487	26.4	11.0	22.5	14.9	20.1
30-39	774	38.9	14.4	19.9	34.0	22.6
40+	460	52.2	18.9	20.3	22.3	25.9
Per scholingsniveau						
Geen of lager	345	42.0	21.6	34.6	19.3	-
Secundair	973	35.2	13.1	18.8	25.8	-
Hoger	172	37.3	7.4	8.9	25.0	-
Per behandelingsantecedenten						
Eerder behandeld	1111	42.6	16.3	22.2	20.7	25.4
Eerste behandeling	582	31.1	8.3	17.2	32.3	19.4
Per specifieke substantie						
Cocaïne in poeder	667	41.4	13.3	20.3	25.3	21.6
Crack	394	44.4	27.8	29.5	19.2	26.6
Andere cocaïne	12	20.0	20.0	10.0	33.3	22.2
Cocaïne niet gespecificeerd	681	32.7	8.5	17.0	27.0	22.5

Bron : Belgian Treatment Demand Indicator Register, 2011-2020

BIJLAGE 1: TABELLEN

Tabel 21. Behandeling gerelateerde indicatoren van patiënten in behandeling voor cocaïne, België, 2020

Op niveau van de behandelingsepisodes	Aantal behandelings-episodes	Aandeel episodes van patiënten die voor de eerste keer in behandeling zijn	Gemiddelde leeftijd bij de eerste behandeling		Verwijzingsbronnen			Type behandelingsprogramma		
					Individueel/omgeving	Medisch/sociaal	Gerechtelijk	Ambulant	Residentieel niet-ziekenhuis	Ziekenhuis
	N	%	Gemiddelde	Standaard-afwijking	%	%	%	%	%	%
Per type episode										
Alle episodes	3277	32.8	32.4	8.1	62.3	27.5	10.2	51.8	16.7	31.6
Anonieme episodes	1012	44.3	33.0	8.3	62.7	25.3	12.0	68.1	11.4	20.6
Op niveau van de identificeerbaar patiënten	Aantal verschillende patiënten identificeerbaar	Aandeel patiënten die voor de eerste keer in behandeling zijn	Gemiddelde leeftijd bij de eerste behandeling		Verwijzingsbronnen			Type behandelingsprogramma		
					Individueel/omgeving	Medisch/sociaal	Gerechtelijk	Ambulant	Residentieel niet-ziekenhuis	Ziekenhuis
	N	%	Gemiddelde	Standaard-afwijking	%	%	%	%	%	%
Per registratiejaar, binnen een groep van centra die tussen 2015 en 2020 op soortgelijke wijze rapporteren										
2015	849	35.0	29.5	8.2	61.0	28.9	10.1	56.9	24.0	19.1
2016	923	32.2	30.8	7.8	61.7	26.6	11.6	55.0	23.1	21.9
2017	1202	32.2	31.2	8.2	59.2	30.5	10.4	49.6	25.0	25.5
2018	1314	33.5	31.8	7.9	61.9	27.1	11.0	52.3	24.4	23.3
2019	1550	34.1	32.4	8.1	62.7	27.5	9.8	53.2	20.8	25.9
2020	1364	33.8	31.6	7.7	60.8	28.8	10.5	54.7	19.7	25.7
Jaarlijkse procentuele verandering ('15-'20) en statistische significantie op 0,05	-	+0,10%	+1,46%*	-	+0,20%	-0,13%	-0,77%	-4,78%*	+4,0%*	+14,0%
Per provincie/gewest										
TOTAAL BELGIË	1754	34.4	31.9	8.1	62.1	27.2	10.7	49.2	15.4	35.4
TOTAAL VLAANDEREN	1145	36.2	31.1	7.9	57.8	28.4	13.9	50.8	14.8	34.4
Antwerpen	178	24.9	31.4	9.4	27.0	59.8	13.2	28.1	50.0	21.9
Vlaams Brabant	220	33.0	31.3	6.8	62.2	29.4	8.4	71.4	13.2	15.5
West Vlaanderen	296	39.8	29.9	7.5	65.4	20.6	14.0	48.6	7.4	43.9
Oost Vlaanderen	212	31.3	31.8	8.1	69.6	15.0	15.5	37.7	3.8	58.5
Limburg	239	47.2	31.6	8.3	54.7	27.4	17.9	63.2	8.8	28.0
TOTAAL WALLONIË	370	35.9	33.5	8.3	61.0	32.7	6.3	28.6	15.7	55.7
Luik	132	26.2	33.2	8.5	56.8	39.4	3.8	9.1	12.9	78.0
Henegouwen	159	43.3	34.5	7.7	61.0	31.2	7.8	40.9	25.8	33.3
Luxemburg	4	50.0	35.0	8.5	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0
Namen	65	40.6	31.2	9.6	68.8	21.9	9.4	44.6	0.0	55.4
Waals Brabant	10	10.0	29.0	0.0	50.0	50.0	0.0	0.0	0.0	100.0
TOTAAL BRUSSEL	239	21.3	35.6	8.0	84.7	12.7	2.6	73.2	18.0	8.8
Europees vergelijking										
Nederland (2015)	-	-	33.0	-	5.3	89.3	5.4	-	-	-
Duitsland (2019)	-	-	-	-	70.7	13.9	14.6	-	-	-
Luxemburg (2019)	-	-	35.0	-	85.5	9.7	4.8	-	-	-
Frankrijk (2019)	-	-	34.0	-	63.2	23.7	12.9	-	-	-
Verenigd Koninkrijk (2019)	-	-	31.0	-	70.6	15.2	13.8	-	-	-
Per type eenheid										
Totaal Ambulant	863	40.4	31.8	7.8	62.9	22.5	14.6	-	-	-
Ambulante raadplegingen	440	46.1	32.5	8.1	57.6	29.2	13.3	-	-	-
Dagcentrum	356	34.7	30.7	7.3	75.9	13.9	10.1	-	-	-
Centrum geestelijke gezondheid	67	31.3	30.4	7.0	0.0	27.8	72.2	-	-	-

BIJLAGE 1: TABELLEN

Op niveau van de identificeerbaar patiënten	Aantal verschillende patiënten identificeerbaar	Aandeel patiënten die voor de eerste keer in behandeling zijn	Gemiddelde leeftijd bij de eerste behandeling		Verwijzingsbronnen			Type behandelingsprogramma		
			Gemiddelde	Standaardafwijking	Individueel/omgeving	Medisch/sociaal	Gerechtelijk	Ambulant	Residentieel niet-ziekenhuis	Ziekenhuis
	N	%			%	%	%	%	%	%
Totaal Residentieel	891	28.7	32.2	8.6	61.4	31.4	7.2	-	-	-
Crisiscentrum	213	18.8	30.4	6.2	48.3	47.4	4.3	-	-	-
Therapeutische gemeenschap	57	15.8	36.8	8.7	40.4	45.6	14.0	-	-	-
Algemeen ziekenhuis	354	37.3	31.1	8.7	67.7	26.5	5.8	-	-	-
Psychiatrisch ziekenhuis	267	27.8	34.4	8.9	68.1	22.2	9.8	-	-	-
Per geslacht										
Man	1375	34.5	32.2	8.1	62.9	25.7	11.4	51.8	15.4	32.8
Vrouw	369	32.2	31.1	8.5	59.6	32.9	7.6	38.5	15.7	45.8
Per leeftijdscategorie										
<20	28	71.4	-	-	61.5	23.1	15.4	53.6	3.6	42.9
20-29	487	46.8	-	-	60.8	27.5	11.7	49.1	16.0	34.9
30-39	774	31.2	-	-	60.3	29.8	9.9	50.5	15.2	34.2
40+	460	23.6	-	-	66.6	22.8	10.6	46.7	15.9	37.4
Per scholingsniveau										
Geen of lager	345	28.7	32.6	9.3	60.6	24.4	15.0	43.2	16.5	40.3
Secundair	973	35.3	31.0	7.9	65.2	25.0	9.9	48.1	14.3	37.6
Hoger	172	42.0	34.9	8.0	69.9	24.7	5.4	57.0	9.3	33.7
Per behandelingsantecedenten										
Eerder behandeld	1111	-	-	-	61.2	28.7	10.2	44.1	19.1	36.8
Eerste behandeling	582	-	-	-	62.3	25.9	11.9	57.0	8.1	34.9
Per specifieke substantie										
Cocaïne in poeder	667	36.3	32.1	8.5	60.9	29.8	9.3	37.3	14.4	48.3
Crack	394	22.0	31.7	7.7	66.4	25.3	8.3	52.5	24.1	23.4
Andere cocaïne	12	45.5	23.8	3.6	20.0	50.0	30.0	100.0	0.0	0.0
Cocaïne niet gespecificeerd	681	39.1	32.0	8.0	61.4	25.5	13.1	58.0	11.6	30.4

Bron : Belgian Treatment Demand Indicator Register, 2011-2020

Tabel 22. Gebruiksprofiel gerelateerde indicatoren van patiënten in behandeling voor cocaïne, België, 2020

Op niveau van de behandelings-episodes	Aantal behandelings-episodes		Gemiddeld aantal gemelde problematische substanties		Gebruik van andere substanties						Gemiddeld aantal gebruiksdagen van de voornaamste substantie per week				Gemiddelde leeftijd bij eerste gebruik van de voornaamste substantie		Aandeel episodet patiënten die reeds een middel al eens hebben geïnjecteerd		Aandeel episodet patiënten die reeds eerder naalden hebben gedeeld		
	N	Standardafwijking	Gemiddelde	Standardafwijking	Geen	Opiaten	Andere stimulantia	Hypnotica	Cannabis	Alcohol	Gemiddelde	Standardafwijking	Gemiddelde	Standardafwijking	%	%	Aandeel episodet patiënten die reeds een middel al eens hebben geïnjecteerd	%	Aandeel episodet patiënten die reeds eerder naalden hebben gedeeld	%	
																					Gemiddelde leeftijd bij eerste gebruik van de voornaamste substantie
Per type episode																					
Alle episodes		3277	2.1	1.3	35.7	10.5	11.0	10.1	32.4	35.0	3.6	2.9	21.6	6.9	5.1	12.6	37.4				
Anonieme episodes		1012	2.0	1.3	38.1	10.3	9.2	8.9	30.1	32.5	2.9	2.8	22.5	7.4	4.0	10.2	41.2				
Op niveau van de identificeerbaar patiënten		Aantal verschillende patiënten identificeerbaar		Gemiddeld aantal gemelde problematische substanties		Gebruik van andere substanties						Gemiddeld aantal gebruiksdagen van de voornaamste substantie per week				Gemiddelde leeftijd bij eerste gebruik van de voornaamste substantie		Aandeel episodet patiënten die reeds een middel al eens hebben geïnjecteerd		Aandeel episodet patiënten die reeds eerder naalden hebben gedeeld	
						Geen	Opiaten	Andere stimulantia	Hypnotica	Cannabis	Alcohol										
2015		849	2.1	1.1	31.9	10.5	12.4	11.2	34.0	33.2	3.7	2.8	20.6	6.4	7.6	15.5	34.0				
2016		923	2.1	1.3	36.0	10.6	10.5	10.2	31.3	36.0	3.9	2.8	21.3	6.6	4.6	14.3	47.7				
2017		1202	2.3	1.4	31.5	10.5	14.5	11.1	38.3	37.2	3.9	2.8	20.9	6.5	4.9	13.5	43.2				
2018		1314	2.2	1.2	34.0	10.5	10.9	10.4	34.5	37.1	3.8	2.8	21.5	6.7	4.8	14.4	49.5				
2019		1550	2.0	1.2	39.4	9.9	9.2	8.8	29.3	34.8	4.0	2.8	21.1	6.9	3.8	12.8	46.0				
2020		1364	2.1	1.2	36.4	9.8	9.8	9.3	32.6	35.5	3.8	2.9	21.3	6.8	3.9	13.1	34.2				
Jaarlijkse procentuele verandering ('15-'20) en statistische significantie op 0,05		-	-0,75%	-	+2,90%	-1,48%*	+5,19%	-3,99%	-1,50%	+0,67%	+0,56%	-	+0,41%	-	-10,51%*	-3,10%*	+0,14%				
Per provincie/gewest																					
TOTAAL BELGIË		1754	2.1	1.3	37.2	9.1	9.6	9.1	31.8	35.1	3.9	2.9	21.3	6.8	3.7	12.6	36.9				
TOTAAL VLAANDEREN		1145	2.1	1.2	36.5	5.9	11.4	8.8	33.1	37.1	3.8	2.9	20.6	6.3	2.7	9.8	32.6				
Antwerpen		178	2.2	1.3	32.0	7.9	10.1	11.2	32.0	43.3	4.6	2.8	18.9	4.9	4.7	11.0	0.0				
Vlaams Brabant		220	2.0	1.0	35.0	3.6	11.4	7.7	30.5	38.2	3.9	2.9	22.0	6.4	0.0	6.7	40.0				
West Vlaanderen		296	2.0	1.4	44.3	8.1	11.5	4.4	32.4	29.7	3.7	2.8	20.9	6.0	2.5	10.1	33.3				
Oost Vlaanderen		212	2.2	1.4	35.4	7.1	11.3	11.8	33.5	43.4	3.7	2.9	20.9	6.5	6.1	18.4	22.7				
Limburg		239	2.0	1.0	32.6	2.5	12.1	10.9	36.8	35.2	3.3	2.8	19.6	6.8	1.5	4.1	75.0				
TOTAAL WALLONIË		370	2.1	1.4	37.6	15.7	5.7	9.7	31.1	30.0	4.5	2.8	22.6	7.3	5.3	16.2	34.6				
Luik		132	2.1	1.3	33.3	15.2	6.8	10.6	26.5	31.8	5.5	2.4	23.3	7.4	6.2	16.7	38.9				
Henegouwen		159	2.2	1.6	42.1	18.9	4.4	12.0	28.9	27.7	3.6	3.0	22.2	6.9	3.2	16.6	29.2				
Luxemburg		4	2.0	0.8	25.0	25.0	0.0	0.0	25.0	50.0	4.9	1.8	24.3	10.9	0.0	0.0	0.0				
Namen		65	2.1	1.1	38.5	9.2	7.7	4.6	41.5	29.2	4.7	2.8	21.9	7.8	9.4	16.4	44.4				
Waalv Brabant		10	2.6	1.7	20.0	10.0	0.0	0.0	60.0	40.0	4.6	2.4	25.3	8.6	0.0	10.0	0.0				
TOTAAL BRUSSEL		239	2.1	1.2	40.2	14.6	7.5	9.2	26.8	33.1	3.4	2.8	24.3	8.5	5.8	19.7	61.5				

BIJLAGE 1: TABELLEN

Europees vergelijking																		
Nederland (2015)	2675	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4.2	-	21.0	-	0.4	-	-
Duitsland (2019)	3154	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.1	-	22.0	-	1.9	-	-
Luxemburg (2019)	75	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.5	-	19.0	-	55.9	-	-
Frankrijk (2019)	5327	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4.0	-	25.0	-	7.2	-	-
Verenigd Koninkrijk (2019)	24473	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3.6	-	22.0	-	1.9	-	-
Per type eenheid																		
Totaal Ambulant	863	1.9	1.1	42.1	7.3	8.1	6.4	29.6	32.6	2.8	2.7	20.8	6.5	2.4	11.0	36.7		
Ambulante raadplegingen	440	2.0	1.2	38.2	7.5	10.7	6.4	31.1	32.5	3.0	2.8	21.7	7.0	1.4	9.5	41.7		
Dagcentrum	356	1.9	1.1	44.1	8.2	6.2	6.7	28.9	35.7	2.5	2.6	20.8	5.9	3.5	14.2	16.7		
Centrum geestelijke gezondheid	67	1.5	0.6	56.7	1.5	1.5	4.5	22.4	16.4	1.9	2.5	15.5	2.3	0.0	2.0	0.0		
Totaal Residentieel	891	2.2	1.4	32.6	10.9	11.1	11.7	34.0	37.5	4.9	2.6	21.8	7.0	4.9	14.1	37.0		
Crisiscentrum	213	2.5	1.5	23.0	16.4	11.7	16.4	39.9	40.4	5.3	2.3	20.7	5.4	7.3	23.5	35.3		
Therapeutische gemeenschap	57	2.2	1.1	29.8	21.1	8.8	3.5	40.4	31.6	1.6	2.5	21.7	6.6	1.8	12.7	33.3		
Algemeen ziekenhuis	354	2.1	1.3	39.3	6.8	12.7	9.3	29.9	31.9	5.3	2.4	22.1	7.2	5.4	10.2	36.0		
Psychiatrisch ziekenhuis	267	2.3	1.4	31.8	9.7	9.0	12.7	33.3	43.8	4.9	2.6	22.0	7.6	3.1	14.1	39.4		
Per geslacht																		
Man	1375	2.1	1.3	35.9	8.6	9.4	9.2	32.3	37.8	3.9	2.9	20.9	6.4	3.9	12.8	32.6		
Vrouw	369	2.0	1.2	41.7	11.1	10.3	8.9	29.8	25.2	4.1	2.8	22.7	8.0	3.2	12.0	54.6		
Per leeftijdscategorie																		
<20	28	2.6	1.8	25.0	0.0	28.6	7.1	53.6	17.9	4.1	2.8	-	-	0.0	7.7	0.0		
20-29	487	2.2	1.4	35.1	3.7	10.7	8.2	40.3	37.0	3.9	2.8	-	-	2.0	4.8	26.7		
30-39	774	2.1	1.3	38.1	9.8	10.6	8.8	30.9	35.3	3.8	2.9	-	-	3.9	12.4	46.5		
40+	460	2.0	1.1	38.7	14.4	5.9	10.4	23.5	33.5	4.1	2.9	-	-	5.5	22.0	32.1		
Per schollingsniveau																		
Geen of lager	345	2.4	1.5	29.6	14.2	13.9	11.3	38.8	37.1	4.0	2.9	20.8	6.8	5.1	18.1	46.2		
Secundair	973	2.0	1.2	37.5	7.8	7.8	8.8	31.4	35.2	3.9	2.8	20.9	6.1	3.3	11.4	24.6		
Hoger	172	2.0	1.4	45.4	5.8	11.6	6.4	27.9	34.3	3.7	2.8	24.8	8.3	1.2	6.8	66.7		
Per behandelingsantecedenten																		
Eerder behandeld	1111	2.2	1.3	34.9	12.0	10.4	10.4	31.2	36.8	4.1	3.0	21.5	8.0	5.1	17.5	37.6		
Eerste behandeling	582	2.0	1.2	42.1	3.1	8.4	6.0	33.7	30.9	3.9	2.8	21.7	6.6	0.7	3.5	30.0		
Per specifieke substantie																		
Cocaine in poeder	667	2.2	1.3	35.1	8.1	10.9	10.5	31.8	36.6	4.2	2.8	21.4	7.0	6.0	11.3	34.1		
Crack	394	2.1	1.4	39.3	14.5	9.4	10.2	32.5	31.2	4.1	2.9	21.8	6.6	0.8	17.9	46.7		
Anderen cocaïne	12	1.1	0.3	91.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	3.2	2.9	16.8	3.9	0.0	9.1	0.0		
Cocaine niet gespecificeerd	681	2.0	1.2	37.2	7.2	8.7	7.2	32.0	36.4	3.5	2.9	21.1	6.7	0.0	10.8	32.4		

Bron : Belgian Treatment Demand Indicator Register, 2011-2020

BIJLAGE 1: TABELLEN

Tabel 23. Demografische indicatoren van patiënten in behandeling voor stimulantia andere dan cocaïne, België, 2020

Op niveau van de behandelingsepisodes	Aantal behandelings-episodes	Aandeel van alle episodes	Aandeel vrouwen	Aandeel per leeftijdsgroepen				Leeftijdskennmerken				
	N	%	%	<20	20-29	30-39	40+	Gemiddelde	Standaardafwijking	1ste kwartiel	Mediaan	3de kwartiel
Per type episode												
Alle episodes	1416	5.9	25.3	4.0	25.6	42.9	27.5	34.6	8.7	29.0	34.0	40.0
Anonieme episodes	400	5.9	23.0	6.1	25.8	39.4	28.8	34.3	9.1	28.0	34.0	40.0
Op niveau van de identificeerbaar patiënten	Aantal verschillende patiënten identificeerbaar	Aandeel van alle patiënten identificeerbaar	Aandeel vrouwen	Aandeel per leeftijdsgroepen				Leeftijdskennmerken				
	N	%	%	<20	20-29	30-39	40+	Gemiddelde	Standaardafwijking	1ste kwartiel	Mediaan	3de kwartiel
Per registratiejaar, binnen een groep van centra die tussen 2015 en 2020 op soortgelijke wijze rapporteren												
2015	527	12.2	27.5	7.9	39.5	37.6	15.0	30.9	8.5	25	30	36
2016	538	12.2	29.6	3.5	37.6	43.1	15.8	32.2	8.1	27	32	36
2017	557	11.9	25.9	3.1	32.0	43.8	21.2	33.5	8.5	27	33	38
2018	537	11.4	28.2	1.9	30.6	42.7	24.8	34.0	8.0	28	34	39
2019	597	11.5	28.1	2.7	25.6	44.7	27.1	34.6	8.3	29	34	40
2020	622	13.2	25.6	1.6	24.4	46.4	27.6	35.1	8.1	29	35	40
Jaarlijkse procentuele verandering ('15-'20) en statistische significantie op 0,05	-	-	-1,24%	-23,17%*	-9,80%*	+3,30%*	+14,75%*	+2,54%*	-	-	-	-
Per provincie/gewest												
TOTAAL BELGIË	799	12.4	26.8	3.5	25.6	43.8	27.0	34.5	8.5	29	34	40
TOTAAL VLAANDEREN	751	16.3	27.2	3.7	25.7	44.8	25.8	34.4	8.4	29	34	40
Antwerpen	101	14.8	23.8	3.0	21.0	55.0	21.0	34.5	8.1	30	34	39
Vlaams Brabant	105	13.9	22.9	2.9	25.7	47.6	23.8	34.1	8.0	29	33	39
West Vlaanderen	217	15.8	31.6	4.2	31.3	42.4	22.1	33.3	8.2	28	33	39
Oost Vlaanderen	141	16.9	25.0	6.4	29.1	37.6	27.0	33.9	9.8	26	34	40
Limburg	187	19.6	28.0	2.2	18.9	46.0	33.0	36.0	7.6	30	36	41
TOTAAL WALLONIË	14	1.2	21.4	0.0	64.3	21.4	14.3	29.1	6.6	24	28	32
Luik	4	0.9	25.0	0.0	25.0	25.0	50.0	35.5	7.1	30	36	42
Henegouwen	8	1.8	12.5	0.0	75.0	25.0	0.0	27.4	4.3	24	28	31
Luxemburg	0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0	0	0
Namen	2	0.9	50.0	0.0	100.0	0.0	0.0	23.0	4.2	20	23	26
Waals Brabant	0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0	0	0
TOTAAL BRUSSEL	34	5.0	20.6	0.0	8.8	32.4	58.8	41.1	7.9	37	42	46
Europees vergelijking												
Nederland (2015)	929	8.5	23.1	13.8	41.0	31.0	14.2	30.0	-	-	-	-
Duitsland (2019)	6777	15.9	28.8	11.0	34.0	43.0	12.0	30.0	-	-	-	-
Luxemburg (2019)	2	0.5	-	0.0	100.0	0.0	0.0	22.0	-	-	-	-
Frankrijk (2019)	721	1.3	16.4	12.1	29.9	32.1	26.0	32.0	-	-	-	-
Verenigd Koninkrijk (2019)	2936	2.5	27.6	14.3	19.3	36.0	30.4	34.0	-	-	-	-
Per type eenheid												
Totaal Ambulant	424	12.2	28.1	5.4	23.1	43.4	28.1	34.5	8.8	29	35	41
Ambulante raadplegingen	195	10.2	29.4	4.6	18.0	43.1	34.4	35.7	8.9	30	36	42
Dagcentrum	143	14.2	27.7	0.7	30.8	46.9	21.7	34.1	7.7	29	34	39
Centrum geestelijke gezondheid	86	15.4	25.6	15.1	22.1	38.4	24.4	32.6	10.0	25	33	39

BIJLAGE 1: TABELLEN

Op niveau van de identificeerbaar patiënten	Aantal verschillende patiënten identificeerbaar	Aandeel van alle patiënten identificeerbaar	Aandeel vrouwen	Aandeel per leeftijdsgroepen				Leeftijdskennmerken				
	N	%	%	<20	20-29	30-39	40+	Gemiddelde	Standaardafwijking	1ste kwartiel	Mediaan	3de kwartiel
Totaal Residentieel	375	12.6	25.4	1.3	28.5	44.4	25.8	34.6	8.1	29	34	40
Crisiscentrum	77	15.1	20.8	0.0	22.4	56.6	21.1	35.0	6.9	30	35	39
Therapeutische gemeenschap	30	22.6	16.7	0.0	40.0	46.7	13.3	32.4	6.7	28	33	36
Algemeen ziekenhuis	161	12.3	30.0	2.5	28.6	41.6	27.3	34.4	8.7	28	34	40
Psychiatrisch ziekenhuis	107	10.5	24.3	1.0	29.5	39.1	30.5	35.1	8.2	29	34	41
Per geslacht												
Man	579	12.0	-	3.8	25.0	44.4	26.7	34.5	8.4	29	34	40
Vrouw	212	13.5	-	2.8	26.9	42.5	27.8	34.6	8.7	29	34	40
Per leeftijdscategorie												
<20	28	6.2	21.4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20-29	204	11.4	28.4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
30-39	349	15.0	26.0	-	-	-	-	-	-	-	-	-
40+	215	11.7	27.7	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Per scholingsniveau												
Geen of lager	172	11.2	16.9	5.2	25.6	41.3	27.9	34.1	9.0	28	34	40
Secundair	434	12.7	29.4	4.4	28.9	44.9	21.8	33.4	8.1	28	33	39
Hoger	48	9.8	31.3	0.0	20.8	35.4	43.8	37.6	8.2	31	39	42
Per behandelingsantecedenten												
Eerder behandeld	576	13.8	23.9	1.4	24.7	46.3	27.5	35.1	8.0	29	35	40
Eerste behandeling	207	8.8	34.7	9.7	29.1	36.4	24.8	32.7	9.4	27	32	39
Per specifieke substantie												
Amfetamine	695	10.3	28.4	1.7	23.7	46.6	28.0	35.1	8.0	29	35	40
Methamfetamine	18	0.2	0.0	0.0	16.7	38.9	44.4	39.4	10.1	32	37	49
MDMA of derivaten	20	0.4	15.0	25.0	40.0	15.0	20.0	27.0	10.3	19	24	35
Mefedrone	30	0.2	13.3	36.7	56.7	6.7	0.0	22.7	5.5	18	23	26
Andere stimulantia	19	0.1	21.1	0.0	31.6	52.6	15.8	34.1	8.4	28	33	39
Andere stimulantia niet gespecificeerd	17	0.3	35.3	0.0	37.5	25.0	37.5	35.6	9.1	29	36	43

Bron : Belgian Treatment Demand Indicator Register, 2011-2020

BIJLAGE 1: TABELLEN

Tabel 24. Sociale indicatoren van patiënten in behandeling voor stimulantia andere dan cocaïne, België, 2020

Op niveau van de behandelings-episodes	Aantal behandelings-episodes	Aandeel episodes van patiënten dat alleen woont	Aandeel episodes van patiënten met huisvestingsproblemen	Aandeel episodes van patiënten met een laag inkomen	Aandeel episodes van patiënten die met kinderen samenleven	Aandeel episodes van patiënten met een laag scholingsniveau
	N	%	%	%	%	%
Per type episode						
Alle episodes	1416	44.9	13.4	25.3	16.5	29.0
Anonieme episodes	400	40.5	8.8	24.8	14.3	33.0
Op niveau van de identificeerbaar patiënten	Aantal verschillende patiënten identificeerbaar	Aandeel patiënten dat alleen woont	Aandeel patiënten met huisvestingsproblemen	Aandeel patiënten met een laag inkomen	Aandeel patiënten die met kinderen samenleven	Aandeel patiënten met een laag scholingsniveau
	N	%	%	%	%	%
Per registratiejaar, binnen een groep van centra die tussen 2015 en 2020 op soortgelijke wijze rapporteren						
2015	527	36.6	13.9	25.5	17.2	38.0
2016	538	36.9	10.5	23.8	22.9	31.0
2017	557	37.6	13.2	21.5	21.9	30.4
2018	537	38.7	12.6	27.9	19.8	27.4
2019	597	45.9	12.3	23.8	16.8	24.1
2020	622	44.1	12.5	23.9	20.5	26.0
Jaarlijkse procentuele verandering ('15-'20) en statistische significantie op 0,05	-	+4,71%*	-0,27%	-0,17%	-0,44%	-7,56%*
Per provincie/gewest						
TOTAAL BELGIË	799	43.9	12.9	25.1	19.0	26.3
TOTAAL VLAANDEREN	751	43.8	11.9	25.4	19.6	26.7
Antwerpen	101	43.6	12.9	38.0	14.9	24.6
Vlaams Brabant	105	42.4	7.1	23.8	17.1	35.4
West Vlaanderen	217	41.9	12.4	21.8	22.8	21.0
Oost Vlaanderen	141	42.3	10.2	28.7	20.6	28.2
Limburg	187	47.9	14.6	21.2	18.9	27.9
TOTAAL WALLONIË	14	33.3	0.0	30.8	7.7	16.7
Luik	4	33.3	0.0	33.3	0.0	33.3
Henegouwen	8	28.6	0.0	25.0	0.0	0.0
Luxemburg	0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Namen	2	50.0	0.0	50.0	50.0	50.0
Waals Brabant	0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
TOTAAL BRUSSEL	34	51.6	37.5	17.2	0.0	19.1
Europees vergelijking						
Nederland (2015)	929	50.0	1.6	-	9.8	44.2
Duitsland (2019)	6777	38.8	24.0	-	49.0	16.2
Luxemburg (2019)	2	-	-	-	-	0.0
Frankrijk (2019)	721	38.1	11.9	-	36.8	3.6
Verenigd Koninkrijk (2019)	2936	51.4	14.1	-	24.6	-
Per type eenheid						
Totaal Ambulant	424	41.5	8.6	21.7	23.7	25.2
Ambulante raadplegingen	195	40.3	7.3	19.3	24.5	36.0
Dagcentrum	143	46.8	11.0	19.1	26.5	17.6
Centrum geestelijke gezondheid	86	35.5	7.9	31.7	17.4	9.7

BIJLAGE 1: TABELLEN

Op niveau van de identificeerbaar patiënten	Aantal verschillende patiënten identificeerbaar	Aandeel patiënten dat alleen woont	Aandeel patiënten met huisvestigingsproblemen	Aandeel patiënten met een laag inkomen	Aandeel patiënten die met kinderen samenleven	Aandeel patiënten met een laag scholingsniveau
	N	%	%	%	%	%
Totaal Residentieel	375	47.0	17.8	28.8	13.7	27.5
Crisiscentrum	77	48.2	21.7	52.7	9.9	32.1
Therapeutische gemeenschap	30	46.2	25.0	37.9	3.3	36.7
Algemeen ziekenhuis	161	43.1	15.3	20.3	19.2	20.9
Psychiatrisch ziekenhuis	107	52.8	18.3	21.9	10.8	31.6
Per geslacht						
Man	579	45.1	13.3	25.9	15.4	29.9
Vrouw	212	42.0	11.7	23.5	27.5	17.1
Per leeftijdscategorie						
<20	28	3.9	11.1	84.6	7.1	32.1
20-29	204	38.8	11.5	29.4	13.9	24.6
30-39	349	46.9	14.2	22.0	21.9	25.2
40+	215	49.7	11.8	18.3	20.6	29.5
Per scholingsniveau						
Geen of lager	172	41.5	14.4	36.5	15.6	-
Secundair	434	42.9	11.3	21.9	19.9	-
Hoger	48	53.2	4.3	6.5	19.6	-
Per behandelingsantecedenten						
Eerder behandeld	576	46.0	15.1	24.9	16.0	28.3
Eerste behandeling	207	39.5	6.1	24.8	26.7	20.3
Per specifieke substantie						
Amfetamine	695	46.0	14.0	24.5	19.6	26.2
Methamfetamine	18	62.5	5.9	6.3	11.8	33.3
MDMA of derivaten	20	12.5	0.0	47.4	20.0	45.0
Mefedrone	30	17.9	3.6	41.4	10.0	23.3
Andere stimulantia	19	22.2	5.6	10.5	17.7	15.4
Andere stimulantia niet gespecificeerd	17	50.0	13.3	33.3	14.3	14.3

Bron : Belgian Treatment Demand Indicator Register, 2011-2020

BIJLAGE 1: TABELLEN

Tabel 25. Behandeling gerelateerde indicatoren van patiënten in behandeling voor stimulantia andere dan cocaine, België, 2020

Op niveau van de behandelingsepisodes	Aantal behandelings-episodes	Aandeel episodes van patiënten die voor de eerste keer in behandeling zijn	Gemiddelde leeftijd bij de eerste behandeling		Verwijzingsbronnen			Type behandelingsprogramma		
					Individueel/omgeving	Medisch/sociaal	Gerechtelijk	Ambulant	Residentieel niet-ziekenhuis	Ziekenhuis
	N	%	Gemiddelde	Standaard-afwijking	%	%	%	%	%	%
Per type episode										
Alle episodes	1416	26.5	32.3	9.3	46.1	30.1	23.8	53.2	14.7	32.1
Anonieme episodes	400	37.7	31.6	9.1	44.9	29.5	25.6	72.3	6.3	21.5
Op niveau van de identificeerbaar patiënten	Aantal verschillende patiënten identificeerbaar	Aandeel patiënten die voor de eerste keer in behandeling zijn	Gemiddelde leeftijd bij de eerste behandeling		Verwijzingsbronnen			Type behandelingsprogramma		
					Individueel/omgeving	Medisch/sociaal	Gerechtelijk	Ambulant	Residentieel niet-ziekenhuis	Ziekenhuis
	N	%	Gemiddelde	Standaard-afwijking	%	%	%	%	%	%
Per registratiejaar, binnen een groep van centra die tussen 2015 en 2020 op soortgelijke wijze rapporteren										
2015	527	39.6	28.5	8.6	36.2	32.8	31.0	66.8	18.2	15.0
2016	538	31.3	29.9	7.8	43.5	28.5	28.0	60.8	15.6	23.6
2017	557	30.7	32.7	9.6	41.7	28.9	29.4	56.6	17.4	26.0
2018	537	26.2	33.2	9.1	46.3	28.8	24.9	61.1	15.1	23.8
2019	597	25.7	33.0	9.0	47.0	31.1	21.9	64.0	15.8	20.3
2020	622	24.3	34.0	8.8	45.4	28.2	26.4	58.2	16.9	24.9
Jaarlijkse procentuele verandering ('15-'20) en statistische significantie op 0,05	-	-8,75%*	+3,50%*	-	+4,28%	-1,40%	-4,78%	-3,9%	+4,6%	+13,0%*
Per provincie/gewest										
TOTAAL BELGIË	799	26.4	32.7	9.4	46.9	27.2	25.9	53.1	13.4	33.5
TOTAAL VLAANDEREN	751	26.6	32.7	9.4	45.1	27.8	27.2	53.3	13.4	33.3
Antwerpen	101	20.8	33.5	10.0	14.4	50.0	35.6	40.6	38.6	20.8
Vlaams Brabant	105	28.9	31.6	7.6	39.8	23.3	36.9	75.2	14.3	10.5
West Vlaanderen	217	26.2	32.3	7.9	58.1	24.3	17.6	50.7	8.8	40.6
Oost Vlaanderen	141	25.5	31.1	12.2	52.3	23.9	23.9	46.1	5.0	48.9
Limburg	187	29.5	34.5	9.3	42.8	25.8	31.5	56.1	11.2	32.6
TOTAAL WALLONIË	14	50.0	29.6	6.2	64.3	28.6	7.1	21.4	14.3	64.3
Luik	4	50.0	35.5	6.4	75.0	25.0	0.0	0.0	0.0	100.0
Henegouwen	8	62.5	27.2	4.9	62.5	37.5	0.0	25.0	25.0	50.0
Luxemburg	0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-	-	-
Namen	2	0.0	0.0	0.0	50.0	0.0	50.0	50.0	0.0	50.0
Waals Brabant	0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-	-	-
TOTAAL BRUSSEL	34	12.9	40.3	15.0	78.1	15.6	6.3	61.8	11.8	26.5
Europees vergelijking										
Nederland (2015)	-	-	28.0	-	5.3	91.9	2.7	-	-	-
Duitsland (2019)	-	-	-	-	44.7	22.8	30.8	-	-	-
Luxemburg (2019)	-	-	-	-	40.2	9.4	47.9	-	-	-
Frankrijk (2019)	-	-	31.0	-	39.1	16.5	40.6	-	-	-
Verenigd Koninkrijk (2019)	-	-	31.0	-	42.1	23.1	17.8	-	-	-
Per type eenheid										
Totaal Ambulant	424	31.6	31.6	10.0	42.5	21.3	36.2	-	-	-
Ambulante raadplegingen	195	31.3	33.2	9.9	39.2	23.8	37.0	-	-	-
Dagcentrum	143	26.6	32.2	8.1	59.9	16.1	24.1	-	-	-
Centrum geestelijke gezondheid	86	41.0	28.0	11.2	0.0	26.8	73.2	-	-	-

BIJLAGE 1: TABELLEN

Op niveau van de identificeerbaar patiënten	Aantal verschillende patiënten identificeerbaar	Aandeel patiënten die voor de eerste keer in behandeling zijn	Gemiddelde leeftijd bij de eerste behandeling		Verwijzingsbronnen			Type behandelingsprogramma		
			Gemiddelde	Standaardafwijking	Individueel/omgeving	Medisch/sociaal	Gerechtelijk	Ambulant	Residentieel niet-ziekenhuis	Ziekenhuis
	N	%			%	%	%	%	%	%
Totaal Residentieel	375	20.6	34.8	8.1	51.2	33.2	15.6	-	-	-
Crisiscentrum	77	11.8	37.7	5.9	27.6	56.6	15.8	-	-	-
Therapeutische gemeenschap	30	3.3	28.0	0.0	43.3	40.0	16.7	-	-	-
Algemeen ziekenhuis	161	29.8	34.1	9.0	63.5	28.9	7.6	-	-	-
Psychiatrisch ziekenhuis	107	18.1	35.4	6.3	51.9	20.8	27.4	-	-	-
Per geslacht										
Man	579	23.2	33.3	9.9	47.2	25.7	27.0	51.8	14.9	33.3
Vrouw	212	33.8	31.7	8.6	45.6	32.5	22.0	55.2	9.9	34.9
Per leeftijdscategorie										
<20	28	71.4	-	-	53.3	26.7	20.0	82.1	0.0	17.9
20-29	204	29.7	-	-	48.9	28.5	22.6	48.0	14.2	37.7
30-39	349	22.0	-	-	48.9	25.1	26.0	52.7	16.3	30.9
40+	215	24.4	-	-	41.9	29.1	29.1	55.3	9.3	35.3
Per scholingsniveau										
Geen of lager	172	21.2	34.4	11.6	44.9	25.8	29.3	48.8	16.3	34.9
Secundair	434	28.9	31.0	8.5	51.5	23.0	25.5	53.0	10.4	36.6
Hoger	48	33.3	34.9	7.3	48.9	44.4	6.7	41.7	20.8	37.5
Per behandelingsantecedenten										
Eerder behandeld	576	-	-	-	46.7	27.9	25.4	49.1	16.7	34.2
Eerste behandeling	207	-	-	-	48.3	24.4	27.3	63.3	4.8	31.9
Per specifieke substantie										
Amfetamine	695	23.0	34.2	8.6	45.2	27.4	27.4	52.9	15.0	32.1
Methamfetamine	18	52.9	39.1	11.9	47.1	35.3	17.7	55.6	11.1	33.3
MDMA of derivaten	20	47.4	26.7	12.1	25.0	31.3	43.8	75.0	0.0	25.0
Mefedrone	30	53.3	20.9	6.0	83.3	12.5	4.2	60.0	0.0	40.0
Andere stimulantia	19	52.6	30.8	7.2	58.8	35.3	5.9	57.9	5.3	36.8
Andere stimulantia niet gespecificeerd	17	37.5	29.2	4.6	73.3	20.0	6.7	11.8	0.0	88.2

Bron : Belgian Treatment Demand Indicator Register, 2011-2020

Tabel 26. Gebruiksprofiel gerelateerde indicatoren van patiënten in behandeling voor stimulantia andere dan cocaïne, België, 2020

Op niveau van de behandelings-episodes	Aantal behandelings-episodes		Gemiddeld aantal gemelde problematische substanties		Gebruik van andere substanties							Gemiddeld aantal gebruiksdagen van de voornaamste substantie per week		Gemiddelde leeftijd bij eerste gebruik van de voornaamste substantie		Aandeel episodet patiënten die een middel al die reeds eerder eens hebben geïnjecteerd		Aandeel episodet injecteers naalden hebben gedeeld																																		
	N	Gemiddelde	Standaard-afwijking	Geen	Opiaten	Cocaïne	Hypnotica	Cannabis	Alcohol	Gemiddelde	Standaard-afwijking	Gemiddelde	Standaard-afwijking	%	%	%	%	%	%																																	
																				Alcohol	Cannabis	Alcohol	Standaard-afwijking	Standaard-afwijking																												
Per type episode																																																				
Alle episodet	1416	2.1	1.4	37.6	7.2	18.3	15.8	34.5	19.7	3.7	3.0	19.3	6.3	12.8	23.6	33.6																																				
Anonieme episodet	400	2.1	1.4	38.9	4.3	18.4	13.8	33.9	22.0	3.3	2.9	20.2	6.9	11.3	23.4	27.1																																				
Op niveau van de identificeerbaar patiënten	Aantal verschillende patiënten identificeerbaar	N	Gemiddeld aantal gemelde problematische substanties	Gebruik van andere substanties							Gemiddeld aantal gebruiksdagen van de voornaamste substantie per week	Gemiddelde leeftijd bij eerste gebruik van de voornaamste substantie	Aandeel patiënten die een middel al die reeds eerder eens hebben geïnjecteerd	Aandeel injecteers naalden hebben gedeeld																																						
				Geen	Opiaten	Cocaïne	Hypnotica	Cannabis	Alcohol	Gemiddelde					Standaard-afwijking																																					
	N	Gemiddelde	Standaard-afwijking	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%																																	
																				Gemiddelde	Standaard-afwijking	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%																
																																					Gemiddelde	Standaard-afwijking	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%

BIJLAGE 1: TABELLEN

Per registratiejaar, binnen een groep van centra die tussen 2015 en 2020 op soortgelijke wijze rapporteren

2015	527	2.2	1.2	33.2	4.9	15.8	16.5	39.5	21.1	3.7	3.0	18.8	6.1	9.6	20.3	25.0
2016	538	2.2	1.4	39.4	7.4	14.9	15.4	36.4	21.8	3.6	3.1	18.4	5.4	10.2	22.5	41.7
2017	557	2.2	1.3	34.8	6.6	17.8	17.2	33.6	24.2	3.6	3.1	18.8	6.0	10.4	23.6	38.6
2018	537	2.2	1.3	35.8	7.3	17.5	17.5	35.8	22.4	3.9	3.1	20.2	7.3	12.6	27.2	37.3
2019	597	2.0	1.3	47.4	7.4	14.9	13.7	25.8	18.4	3.9	3.0	19.0	6.6	14.2	29.2	45.6
2020	622	2.1	1.2	40.2	5.8	17.0	16.1	30.1	22.2	3.6	3.1	19.0	6.2	11.7	23.3	41.8
Jaarlijkse procentuele verandering ('15-'20) en statistische significantie op 0,05	-	-1,21%	-	+4,48%	+2,51%	+1,11%	-1,32%	-6,45%*	-0,90%	+0,60%	-	+0,64%	-	+6,44%	+4,73%	+8,35%

Per provincie/gewest

TOTAAL BELGIË	799	2.1	1.3	40.9	6.0	17.0	15.4	30.3	22.3	3.7	3.0	19.0	6.1	11.8	22.1	38.4
TOTAAL VLAANDEREN	751	2.1	1.3	40.9	5.9	16.4	15.1	30.8	22.8	3.7	3.0	18.9	5.8	12.0	21.8	40.0
Antwerpen	101	2.1	1.3	38.6	7.9	10.9	18.8	32.7	20.8	4.1	3.0	19.0	6.9	10.3	18.8	0.0
Vlaams Brabant	105	2.2	1.4	37.1	6.7	20.0	18.1	27.6	22.9	3.7	3.2	18.8	6.2	9.6	23.7	50.0
West Vlaanderen	217	2.0	1.4	46.1	8.3	16.1	8.8	31.3	19.4	4.1	2.9	19.2	5.1	15.8	25.6	50.0
Oost Vlaanderen	141	2.1	1.2	40.4	4.3	20.6	11.4	27.0	27.7	3.2	3.0	18.7	6.5	10.1	21.3	29.4
Limburg	187	2.1	1.2	38.5	2.7	14.4	21.4	33.7	24.1	3.4	3.0	18.6	5.4	10.9	18.1	38.9
TOTAAL WALLONIË	14	2.4	1.9	50.0	7.1	21.4	14.3	35.7	14.3	4.0	2.9	21.6	5.3	0.0	14.3	50.0
Luik	4	1.0	0.0	100.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	7.0	0.0	23.3	7.0	0.0	25.0	0.0
Henegouwen	8	3.1	2.1	25.0	12.5	37.5	25.0	50.0	25.0	2.7	2.3	21.0	4.7	0.0	12.5	100.0
Luxemburg	0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Namen	2	2.0	1.4	50.0	0.0	0.0	0.0	50.0	0.0	3.5	5.0	20.5	6.4	0.0	0.0	0.0
Waalv Brabant	0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
TOTAAL BRUSSEL	34	2.1	1.3	38.2	8.8	29.4	23.5	17.7	14.7	3.1	2.8	26.6	13.5	12.0	34.6	16.7

BIJLAGE 1: TABELLEN

Europees vergelijking																
Nederland (2015)	929	-	-	-	-	-	-	-	-	4.5	-	-	18.0	-	1.4	-
Duitsland (2019)	6777	-	-	-	-	-	-	-	-	2.2	-	-	19.0	-	1.8	-
Luxemburg (2019)	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17.0	-	0.0	-
Frankrijk (2019)	721	-	-	-	-	-	-	-	-	3.4	-	-	26.0	-	23.8	-
Verenigd Koninkrijk (2019)	2936	-	-	-	-	-	-	-	-	2.8	-	-	23.0	-	11.7	-
Per type eenheid																
Totaal Ambulant	424	1.9	1.1	44.6	3.3	14.9	12.7	29.3	19.3	2.8	3.0	18.6	6.0	15.1	21.5	55.2
Ambulante raadplegingen	195	2.0	1.2	40.5	4.1	15.4	15.4	29.2	21.0	3.1	3.0	19.5	6.8	14.7	20.0	65.0
Dagcentrum	143	2.1	1.2	42.0	4.2	18.9	9.8	32.9	23.8	2.7	2.9	18.1	4.0	15.6	28.6	50.0
Centrum geestelijke gezondheid	86	1.6	0.8	58.1	0.0	7.0	11.6	23.3	8.1	2.4	2.9	17.4	5.8	0.0	12.7	0.0
Totaal Residentieel	375	2.3	1.5	36.8	9.1	19.5	18.4	31.5	25.6	4.6	2.7	19.5	6.1	8.9	22.9	27.3
Crisiscentrum	77	2.6	1.5	29.9	16.9	18.2	24.7	41.6	24.7	5.2	2.6	20.5	5.9	10.7	42.6	20.0
Therapeutische gemeenschap	30	2.5	1.1	16.7	6.7	13.3	43.3	40.0	30.0	2.0	2.7	16.8	3.3	6.9	17.9	50.0
Algemeen ziekenhuis	161	2.0	1.5	46.0	7.5	18.0	11.8	24.2	20.5	5.0	2.4	19.9	7.1	9.3	18.3	21.1
Psychiatrisch ziekenhuis	107	2.4	1.5	33.6	6.5	24.3	16.8	32.7	32.7	4.2	2.8	19.5	5.4	7.7	21.5	31.3
Per geslacht																
Man	579	2.2	1.4	38.2	6.6	17.6	15.4	34.9	22.5	3.7	3.0	18.9	5.9	13.4	25.3	39.0
Vrouw	212	1.9	1.1	48.6	4.7	15.6	16.0	17.9	21.7	3.8	3.1	19.5	6.5	7.3	13.9	35.7
Per leeftijdscategorie																
<20	28	2.5	1.8	35.7	0.0	21.4	3.6	60.7	25.0	3.0	2.7	-	-	0.0	0.0	0.0
20-29	204	2.3	1.4	32.8	5.4	20.1	14.7	35.3	24.5	3.6	3.0	-	-	12.0	18.2	42.9
30-39	349	2.0	1.3	43.3	6.6	16.6	16.1	29.2	21.5	4.1	3.0	-	-	9.8	21.6	37.5
40+	215	2.0	1.2	44.7	6.5	14.4	16.7	23.7	21.4	3.2	3.0	-	-	15.9	30.5	37.1
Per scholingsniveau																
Geen of lager	172	2.3	1.5	34.3	9.3	20.4	19.8	36.6	23.3	3.6	3.1	18.6	6.2	13.1	26.7	45.8
Secundair	434	2.1	1.3	41.2	5.1	16.6	14.1	30.0	23.0	3.7	3.0	18.7	5.4	9.5	19.1	30.3
Hoger	48	2.1	1.3	41.7	6.3	20.8	20.8	12.5	29.2	3.9	2.9	22.0	6.9	11.1	22.2	37.5
Per behandelingsantecedenten																
Eerder behandeld	576	2.2	1.4	37.9	7.6	18.6	16.5	32.6	23.4	3.7	3.0	20.1	7.9	13.1	26.2	38.3
Eerste behandeling	207	1.9	1.2	49.3	1.9	13.0	12.6	23.2	18.8	3.5	3.0	20.1	7.5	7.3	10.9	36.4
Per specifieke substantie																
Amfetamine	695	2.1	1.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	3.7	3.0	18.8	5.5	11.9	22.9	37.7
Methamfetamine	18	1.2	0.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	3.2	3.0	28.3	14.0	41.7	57.1	50.0
MDMA of derivaten	20	2.9	2.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	1.5	2.2	16.1	3.0	0.0	11.1	100.0
Mefedrone	30	2.1	0.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	3.9	2.7	18.8	4.4	0.0	3.3	0.0
Andere stimulantia	19	1.8	0.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	4.4	3.1	24.1	10.0	18.8	25.0	33.3
Andere stimulantia niet gespecificeerd	17	2.4	1.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	3.9	3.0	19.2	6.9	0.0	7.7	0.0

Bron : Belgian Treatment Demand Indicator Register, 2011-2020

BIJLAGE 1: TABELLEN

Tabel 27. Demografische indicatoren van patiënten in behandeling voor andere substanties, België, 2020

Op niveau van de identificeerbaar patiënten	Aantal verschillende patiënten identificeerbaar	Aandeel vrouwen	Aandeel per leeftijdsgroepen				Leeftijdskennmerken				
			<20	20-29	30-39	40+	Gemiddelde	Standaard-afwijking	1ste kwartiel	Mediaan	3de kwartiel
	N	%	%	%	%	%					
Per specifieke substantie											
Hypnotica niet gespecificeerd	41	51.2	2.4	4.9	31.7	61.0	43.8	12.8	36.0	42.0	51.0
Barbituraten	3	33.3	0.0	0.0	33.3	66.7	44.0	7.0	36.0	47.0	49.0
Benzodiazepine	404	56.8	1.7	11.0	25.6	61.7	44.3	13.3	34.0	43.0	54.0
GHB/GBL	98	27.8	1.0	26.0	53.1	19.8	34.2	6.8	29.0	34.0	37.0
Ander hypnoticum	5	60.0	0.0	20.0	20.0	60.0	40.6	10.5	37.0	41.0	48.0
Hallucinogene niet gespecificeerd	3	33.3	33.3	66.7	0.0	0.0	21.3	2.1	19.0	22.0	23.0
LSD	6	16.7	33.3	66.7	0.0	0.0	20.8	2.3	19.0	20.5	23.0
Ketamine	86	16.3	9.3	76.7	14.0	0.0	24.0	4.2	21.0	23.0	27.0
Andere hallucinogenen	6	0.0	16.7	33.3	16.7	33.3	34.0	13.6	24.0	32.5	48.0
Vluchtige snuifmiddelen	10	30.0	20.0	40.0	30.0	10.0	27.6	11.3	20.0	25.5	30.0
Andere substantie	50	35.4	0.0	26.5	32.7	40.8	39.4	13.5	29.0	35.0	48.0

Bron : Belgian Treatment Demand Indicator Register, 2011-2020

Tabel 28. Sociale indicatoren van patiënten in behandeling voor andere substanties, België, 2020

Op niveau van de identificeerbaar patiënten	Aantal verschillende patiënten identificeerbaar	Aandeel van patiënten dat alleen woont	Aandeel van patiënten met huisvestingsproblemen	Aandeel van patiënten met een laag inkomen	Aandeel van patiënten die met kinderen samenleven	Aandeel van patiënten met een laag scholingsniveau
	N	%	%	%	%	%
Per specifieke substantie						
Hypnotica niet gespecificeerd	41	34.2	2.4	5.3	25.7	22.2
Barbituraten	3	33.3	0.0	0.0	33.3	0.0
Benzodiazepine	404	43.5	6.0	13.5	20.4	22.4
GHB/GBL	98	39.3	9.8	15.8	17.2	26.6
Ander hypnoticum	5	40.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Hallucinogene niet gespecificeerd	3	33.3	0.0	0.0	0.0	0.0
LSD	6	40.0	20.0	100.0	0.0	0.0
Ketamine	86	27.4	8.2	25.6	10.0	23.7
Andere hallucinogenen	6	50.0	16.7	33.3	33.3	40.0
Vluchtige snuifmiddelen	10	25.0	11.1	50.0	10.0	25.0
Andere substantie	50	41.9	4.7	22.2	20.8	14.0

Bron : Belgian Treatment Demand Indicator Register, 2011-2020

BIJLAGE 1: TABELLEN

Tabel 29. Behandeling gerelateerde indicatoren van patiënten in behandeling voor andere substanties, België, 2020

Op niveau van de identificeerbaar patiënten	Aantal verschillende patiënten identificeerbaar	Aandeel van patiënten die voor de eerste keer in behandeling zijn	Gemiddelde leeftijd bij de eerste behandeling		Verwijzingsbronnen			Type behandelingsprogramma		
					Individueel/omgeving	Medisch/sociaal	Gerechtelijk	Ambulant	Residentieel niet-ziekenhuis	Ziekenhuis
	N	%	Gemiddelde	Standaard-afwijking	%	%	%	%	%	%
Per specifieke substantie										
Hypnotica niet gespecificeerd	41	51.28	42.1	14.8	72.5	25.0	2.5	12.2	0.0	87.8
Barbituraten	3	33.33	36.0	0.0	100.0	0.0	0.0	33.3	0.0	66.7
Benzodiazepine	404	29.26	45.4	15.2	51.2	42.8	6.0	16.1	1.5	82.4
GHB/GBL	98	20.41	32.6	6.9	47.4	24.7	27.8	49.0	20.4	30.6
Ander hypnoticum	5	40	31.0	8.5	0.0	100.0	0.0	100.0	0.0	0.0
Hallucinogene niet gespecificeerd	3	66.67	22.5	0.7	66.7	33.3	0.0	66.7	0.0	33.3
LSD	6	50	20.3	3.2	50.0	0.0	50.0	33.3	16.7	50.0
Ketamine	86	48.84	23.3	4.4	60.8	26.6	12.7	48.8	17.4	33.7
Andere hallucinogenen	6	50	35.3	16.8	50.0	25.0	25.0	83.3	0.0	16.7
Vluchtige snuifmiddelen	10	20	38.5	24.8	77.8	11.1	11.1	30.0	10.0	60.0
Andere substantie	50	51.02	40.8	15.4	66.0	19.2	14.9	28.0	2.0	70.0

Bron : Belgian Treatment Demand Indicator Register, 2011-2020

Tabel 30. Gebruiksprofiel gerelateerde indicatoren van patiënten in behandeling voor andere substanties, België, 2020

Op niveau van de identificeerbaar patiënten	Aantal verschillende patiënten identificeerbaar	Gemiddeld aantal gemelde problematische substanties		Gemiddeld aantal gebruiksdagen van de voornaamste substantie per week		Gemiddelde leeftijd bij eerste gebruik van de voornaamste substantie		Aandeel van patiënten die een middel al eens hebben geïnjecteerd	Aandeel van injecteerders die reeds eerder naalden hebben gedeeld
		Gemiddelde	Standaard-afwijking	Gemiddelde	Standaard-afwijking	Gemiddelde	Standaard-afwijking	%	%
	N	Gemiddelde	Standaard-afwijking	Gemiddelde	Standaard-afwijking	Gemiddelde	Standaard-afwijking	%	%
Per specifieke substantie									
Hypnotica niet gespecificeerd	41	1.7	0.8	6.5	1.5	30.0	11.8	5.1	0.0
Barbituraten	3	1.0	0.0	5.0	3.5	25.0	0.0	33.3	0.0
Benzodiazepine	404	1.6	0.9	6.2	1.9	27.9	11.4	3.3	0.0
GHB/GBL	98	2.5	1.4	4.6	3.2	22.0	7.6	16.7	42.9
Ander hypnoticum	5	1.0	0.0	6.1	2.0	20.0	5.7	0.0	0.0
Hallucinogene niet gespecificeerd	3	5.3	5.9	3.5	3.1	16.3	3.2	33.3	0.0
LSD	6	2.8	0.8	2.8	2.5	16.3	2.9	0.0	0.0
Ketamine	86	2.2	1.4	5.2	2.7	18.5	3.9	5.6	0.0
Andere hallucinogenen	6	3.0	1.7	1.6	3.1	16.8	3.8	0.0	0.0
Vluchtige snuifmiddelen	10	1.9	1.3	5.9	2.5	18.7	10.8	0.0	0.0
Andere substantie	50	1.8	0.9	5.4	2.7	21.9	12.3	7.0	0.0

Bron : Belgian Treatment Demand Indicator Register, 2011-2020

BIJLAGE 2: TDI-FORMULIER

TDI Formulier

Belgische register van de indicator van de behandelingsaanvragen
betreffende drugs en alcohol
(Basis versie 3.0.)

IDENTIFICATIE VAN DE REGISTRATIE

- CI2.** Naam van het programma / afdeling / antenne waar de patiënt is behandeld: _____
- PI1.** Soort identificatie van de patiënt
- Rijkregistrernr.
- Geen identificatie
- PI2.** Identificatie van de patiënt
- ➔
- TD1.** Op welke datum is deze behandelingsepisode begonnen?
-

BESCHRIJVING VAN DE PATIENT

- PD1.** Geslacht
- Man
- Vrouw
- Onbekend
- PD2.** Leeftijd bij begin van de behandelingsepisode
- jaar
- PD3.** Waar woonde u meestal de afgelopen 30 dagen?
- Vaste verblijfplaats
- Verschillende verblijfplaatsen
- Op straat
- Instelling ➔ **Go rechtstreeks naar vraag PD6**
- Gevangenis ➔ **Go rechtstreeks naar vraag PD6**
- Een andere type verblijfplaats: _____
- Onbekend
- PD4.** Met wie woonde u de afgelopen 30 dagen meestal samen?
- Alleen
- Met partner
- Ouder(s)
- Andere familieleden
- Vrienden of andere personen (zonder verwantschap)
- Andere: _____
- Onbekend

BIJLAGE 2: TDI-FORMULIER

PD5. Heeft u de afgelopen 30 dagen samengewoond met kinderen jonger dan 18 jaar waarvoor u verantwoordelijk bent?

- Ja
 Nee
 Onbekend

PD6. Wat is het hoogste diploma dat u ooit heeft behaald?

- Geen
 Basisonderwijs
 Secundair onderwijs
 Hoger onderwijs/Universiteit
 Andere : _____
 Onbekend

PD7. Wat was in de afgelopen 30 dagen uw voornaamste werksituatie?

- Regelmatige tewerkstelling
 Occasionele tewerkstelling
 Werkloos
 Scholier / Student / Beroepsopleiding
 Arbeidsongeschikt
 Huisvrouw / Huisman
 Op pensioen / Op vervroegd pensioen
 Andere: _____
 Onbekend

PD8. Wat was in de afgelopen 30 dagen uw voornaamste bron van inkomsten?

- Loon / Beroepsinkomen
 Werkloosheidsuitkeringen
 Studiebeurs
 Ziekte- of invaliditeitsuitkering
 Leefloon of OCMW-steun
 Kinderbijslag
 Pensioen of overlevingspensioen
 Geen eigen inkomsten
 Andere : _____
 Onbekend

BESCHRIJVING VAN DE BEHANDELING

TD2. Welke persoon of instelling heeft u ertoe aangezet om deze behandeling te volgen?

- Ikzelf
 Iemand uit mijn familie
 Een vriend
 Een huisarts
 Een centrum voor verslaafden (ambulant of residentieel)
 Een ziekenhuis (algemeen of psychiatrisch)
 Een andere medische of psycho-sociale dienst
 Het gerecht/ de politie / de strafuitvoeringsrechtbank
 Andere: _____
 Onbekend

TD3. Bent u in het verleden al behandeld voor een middelgebonden problematiek?

- Ja
 Nee **→ Ga rechtstreeks naar vraag AP1**
 Onbekend **→ Ga rechtstreeks naar vraag AP1**

TD4. Heeft u ooit al een substitutiebehandeling gevolgd?

- Ja
 Nee **→ Ga rechtstreeks naar vraag AP1**
 Onbekend **→ Ga rechtstreeks naar vraag AP1**

TD5. Welke types substitutiebehandeling heeft u al gevolgd?

- Methadon
 Buprenortine
 Andere opiaten
 Andere types van substitutiebehandelingen: _____
 Onbekend

TD6. Op welke leeftijd heeft u uw eerste substitutiebehandeling gevolgd?

jaar

BESCHRIJVING VAN HET VERSLAVINGSPROFIEL

AP1. Welke psychoactieve substanties vormen momenteel problemen voor u?

☐ Opiaten (categorie) ☐ Heroïne ☐ Methadon (misbruik) ☐ Buprenortine (misbruik) ☐ Fentanyl (illegaal/misbruik) ☐ Andere opiaten: _____	☐ Hypnotica of sedativa (categorie) ☐ Barbituraten ☐ Benzodiazepine ☐ GHB/GBL ☐ Ander hypnoticum : _____
☐ Cocaine (categorie) ☐ Cocaine in poeder ☐ Crack ☐ Andere cocaine: _____	☐ Hallucinogenen (categorie) ☐ LSD ☐ Ketamine ☐ Andere hallucinogenen: _____
☐ Stimulantia, andere dan cocaine (categorie) ☐ Amfetamine ☐ Methamfetamine ☐ MDMA of derivaten ☐ Mefedrone ☐ Andere stimulantia: _____	☐ Vluchtige snuïtmiddelen ☐ Cannabis (categorie) ☐ Marihuana (wiet) ☐ Hasj (hars) ☐ Andere cannabis: _____ ☐ Alcohol ☐ Andere: _____

AP2. Onder deze substanties wat is de voornaamste die u ertoe bracht om de huidige behandeling te starten?

- Voornaamste substantie : _____
 Voornaamste substantie niet identificeerbaar **→ Ga rechtstreeks naar vraag AP6**
 Onbekend **→ Ga rechtstreeks naar vraag AP6**

AP3. De voorbije 30 dagen, op welke manier gebruikt u deze voornaamste substantie gewoonlijk?

- Injectie
 Roken/inhaleren
 Eten/drinken
 Snuiven
 Andere: _____
 Onbekend

AP4. De voorbije 30 dagen, hoe frequent gebruikt u deze voornaamste substantie gewoonlijk?

- De voorbije 30 dagen heb ik de substantie niet gebruikt
- 1 dag per week of minder
- 2 tot 3 dagen per week
- 4 tot 6 dagen per week
- Dagelijks
- Onbekend

AP5. Op welke leeftijd heeft u deze voornaamste substantie voor het eerst gebruikt?

jaar

AP6. Heeft u in uw leven al een psychoactieve substantie geïnjecteerd (ongeacht welke substantie)?

- Ja
- Nee **→ Eind van de vragenlijst**
- Onbekend **→ Eind van de vragenlijst**

AP7. Op welke leeftijd heeft u een psychoactieve substantie voor het eerst geïnjecteerd?

jaar

AP8. Wanneer heeft u een psychoactieve substantie voor het laatst geïnjecteerd?

- De voorbije 30 dagen
- Het voorbije jaar
- Meer dan een jaar geleden
- Onbekend

AP9. Heeft u in de loop van uw leven al naalden of spuiten gedeeld?

- Ja
- Nee **→ Eind van de vragenlijst**
- Onbekend **→ Eind van de vragenlijst**

AP10. Wanneer heeft u voor het laatst een naald of spuit gedeeld?

- De voorbije 30 dagen
- Het voorbije jaar
- Meer dan een jaar geleden
- Onbekend

Eind van de vragenlijst

BIJLAGE 3: UPSTREAM KWALITEITSCONTROLES

Variabele	Vraag	Type	Controles
Naam van het behandelingsprogramma	CI2	Text	Verplicht antwoord
Soort identificatie van de patiënt	PI1	Lijst	Verplicht antwoord
Identificatie van de patiënt	PI2	Numeriek	Verplicht antwoord indien PI1=1 ("INSZ-nummer") Regels voor dit nummer te zien p15 op: https://www.ksz-bcss.fgov.be/sites/default/files/assets/diensten_en_support/cbss_manual_nl.pdf
Datum start behandeling	TD1	Datum	Verplicht antwoord Boven 01/01/1980 en onder de datum van vandaag
Geslacht	PD1	Lijst	Verplicht antwoord
Leeftijd	PD2	Numeriek	Positief geheel getal Boven 0 en onder 99 Indien niet ingevuld="Onbekend"
Huisvestigingssituatie	PD3	Lijst	Verplicht antwoord Indien antwoord =88 ("Andere "), verplicht om het beschrijvend veld in te vullen
Leefsituatie	PD4	Lijst	Verplicht antwoord indien PD3 niet 4 ("In instelling") of 5 ("In gevangenis") Indien antwoord =88 ("Andere "), verplicht om het beschrijvend veld in te vullen
Leefsituatie met kinderen	PD5	Lijst	Verplicht antwoord indien PD3 niet 4 ("In instelling") of 5 ("In gevangenis")
Diploma	PD6	Lijst	Verplicht antwoord Indien antwoord =88 ("Andere "), verplicht om het beschrijvend veld in te vullen
Werksituatie	PD7	Lijst	Verplicht antwoord Indien antwoord =88 ("Andere "), verplicht om het beschrijvend veld in te vullen
Bron van inkomsten	PD8	Lijst	Verplicht antwoord Indien antwoord =88 ("Andere "), verplicht om het beschrijvend veld in te vullen
Verwijzer	TD2	Lijst	Verplicht antwoord Indien antwoord =88 ("Andere "), verplicht om het beschrijvend veld in te vullen
Behandelingsantecedenten	TD3	Lijst	Verplicht antwoord
Substitutiebehandeling	TD4	Lijst	Verplicht antwoord indien TD3=1 ("Ja ") Meerkeuzevraag
Type substitutiebehandeling	TD5	Lijst	Verplicht antwoord indien TD4=1 ("Ja ") Indien antwoord=88 ("Andere "), verplicht om het beschrijvend veld in te vullen
Leeftijd eerste substitutiebehandeling	TD6	Numeriek	Indien niet ingevuld="Onbekend"
Problematische psychoactieve middelen	AP1	Lijst	Verplicht antwoord Minimum 1 middel vermeld Meerkeuzevraag Indien antwoord =15 ("Andere opiaat") of 23 ("Andere cocaïne") of 35 ("Andere stimulantia") of 44 ("Andere hypnotica") of 53 ("Andere hallucinogenen") of 73 ("Andere cannabis") of 88 ("Andere substantie"), verplicht om het beschrijvend veld in te vullen
Voornaamste substantie	AP2	Lijst	Verplicht antwoord Indien antwoord =1 ("Ja ") verplicht om de beschrijvend veld in te vullen De gekozen middel moet worden vermeld in AP1
Toedieningswijze van de voornaamste substantie	AP3	Lijst	Verplicht antwoord indien AP2=1 ("Ja ") Indien antwoord =88 ("Andere"), verplicht om het beschrijvend veld in te vullen
Frequentie van gebruik van de voornaamste substantie	AP4	Lijst	Verplicht antwoord indien AP2=1 ("Ja ")
Leeftijd eerste gebruik van de voornaamste substantie	AP5	Numeriek	Verplicht antwoord indien AP2=1 ("Ja ") Boven 0 en onder of gelijk aan PD2 Indien niet ingevuld="Onbekend"
Injectiegedrag	AP6	Lijst	Verplicht antwoord
Leeftijd eerste injectie	AP7	Numeriek	Verplicht antwoord indien AP6=1 ("Ja ") Boven 0 en onder of gelijk aan PD2 Indien niet ingevuld="Onbekend"
Laatste injectie	AP8	Lijst	Verplicht antwoord indien AP6=1 ("Ja ")
Delen van naalden of spuiten	AP9	Lijst	Verplicht antwoord indien AP6=1 ("Ja ")
Laatst delen van naalden of spuiten	AP10	Lijst	Verplicht antwoord indien AP9=1 ("Ja ")

BIJLAGE 4: OPBOUW VAN DE INDICATOREN

Tabel 0.1. - Aantal deelnemende behandelingsprogramma's

Variabele gebruikt om de indicator op te bouwen	CI2: Naam van het behandelingsprogramma
Beschrijving	Aantal behandelingsprogramma's die minimum 1 behandelingsaflevering hebben geregistreerd
Niet geïncorporeerde data	/
Type gegevens gebruikt	Episodes

Tabel 0.2. Aantal en aandeel behandelingsafleveringen

Variabele gebruikt om de indicator op te bouwen	IDN_EPISODE : identificatie van een aflevering
Beschrijving	Aantal en aandeel behandelingsafleveringen gestart tijdens het referentiejaar
Niet geïncorporeerde data	/
Type gegevens gebruikt	Episodes

Tabel 0.2. Aandeel anonieme afleveringen

Variabele gebruikt om de indicator op te bouwen	IDN_TYPE_PATIENT: type identificatie van een aflevering
Teller	Aantal indien IDN_TYPE_PATIENT=99 (Anonieme)
Noemer	Aantal indien IDN_TYPE_PATIENT=1 (INSZ-nummer) + IDN_TYPE_PATIENT=99 (Anonieme)
Niet geïncorporeerde data	/
Type gegevens gebruikt	Episodes

Tabel 0.2. - Aantal verschillende patiënten identificeerbaar

Variabele gebruikt om de indicator op te bouwen	IDC_PAT_CODED: gecodeerde rijksregisternummer van de patiënten
Beschrijving	Aantal verschillende IDC_PAT_CODED
Niet geïncorporeerde data	IDN_TYPE_PATIENT=99 (Anonieme)
Type gegevens gebruikt	Episodes

Tabel 0.2. - Aantal anonieme afleveringen

Variabele gebruikt om de indicator op te bouwen	IDN_EPISODE: identification d'un épisode
Beschrijving	Aantal verschillende IDN_EPISODE
Niet geïncorporeerde data	IDN_TYPE_PATIENT=1 (INSZ-nummer)
Type gegevens gebruikt	Episodes

Tabel 0.2. - Aandeel nieuwe patiënten elk jaar

Variabele gebruikt om de indicator op te bouwen	IDC_PAT_CODED: gecodeerde rijksregisternummer van de patiënten, YEAR_START_TREAT : begin jaar van de behandelingsaflevering
Teller	Aantal verschillende IDC_PAT_CODED geregistreerd voor de eerste keer in het jaar X
Noemer	Aantal verschillende IDC_PAT_CODED geregistreerd in het jaar X
Niet geïncorporeerde data	IDN_TYPE_PATIENT=99 (Anonieme)
Type gegevens gebruikt	Episodes

BIJLAGE 4: OPBOUW VAN DE INDICATOREN

Tabel 0.3. – Aandeel onbekende gegevens	
Beschrijving	Aandeel gegevens gecategoriseerd als « Onbekend » per variabel in alle behandel episodes
Niet geïnccludeerde data	Voor elke variabel, categorie « O » (niet van toepassing)
Type gegevens gebruikt	Episodes

Tabel 0.3. – Aandeel van antwoorden dat onterecht als "andere" werd gecategoriseerd	
Beschrijving	Aandeel gegevens in categorie "88" (Andere) en verder uitgelegd (vrije veld ingevuld) die incorrect geëlassificeerd zijn
Niet geïnccludeerde data	Andere categorie dan 88
Type gegevens gebruikt	Episodes

Tabel 0.4. - Aandeel behandel episodes per problematische substantie gemeld	
Variabele gebruikt om de indicator op te bouwen	Elke « substantie » variabel FL_OPIATES (0/1), FL_HEROIN (0/1), FL_METHADONE (0/1),...
Teller	Voor elke « substantie » variabel, aantal indien « 1 » (problematische substantie)
Noemer	Voor elke « substantie » variabel, aantal « 1 » (problematisch) en « 0 » (niet problematisch)
Niet geïnccludeerde data	/
Type gegevens gebruikt	Episodes

Tabel 0.5. - Aandeel van categorieën van voornaamste substantie	
Variabele gebruikt om de indicator op te bouwen	CD_MAIN_SUBST (Voornaamste substantie)
Teller	Aantal indien CD_MAIN_SUBST=0 (Geen) Aantal indien CD_MAIN_SUBST=10,11,12,13,14,15 (Opiaten) Aantal indien CD_MAIN_SUBST=20,21,22,23 (Cocaine) Aantal indien CD_MAIN_SUBST=30,31,32,33,34,35 (Stimulantia, andere dan cocaine) Aantal indien CD_MAIN_SUBST=40,41,42,43,44 (Hypnotica en sedativa) Aantal indien CD_MAIN_SUBST=70,71,72,73 (Cannabis) Aantal indien CD_MAIN_SUBST=80 (Alcohol) Aantal indien CD_MAIN_SUBST=50,51,52,53,60,88 (Andere)
Noemer	Aantal CD_MAIN_SUBST
Niet geïnccludeerde data	/
Type gegevens gebruikt	Episodes

Tabellen (1,2,3,4,5,6).1. - Aandeel vrouwen	
Variabele gebruikt om de indicator op te bouwen	PD1: Geslacht
Teller	Aantal indien PD1=2 (Vrouw)
Noemer	Aantal indien PD1=1 (Man) + 2 (Vrouw)
Niet geïnccludeerde data	PD1=99 (Onbekend)
Type gegevens gebruikt	Eerste episode van het jaar van patiënten geregistreerd met hun INSZ-nummer

BIJLAGE 4: OPBOUW VAN DE INDICATOREN

Tabellen (1,2,3,4,5,6).1. – Aandeel per leeftijdsgroepen	
Variabele gebruikt om de indicator op te bouwen	PD2: Leeftijd
Teller	Aantal indien PD2<20 Aantal indien PD2>=20 en PD2<30 Aantal indien PD2>=30 en PD2<40 Aantal indien PD2>=40
Noemer	Aantal indien PD2>0
Niet geïnccludeerde data	PD2=-1 (Onbekend)
Type gegevens gebruikt	Eerste episode van het jaar van patiënten geregistreerd met hun INSZ-nummer

Tabellen (1,2,3,4,5,6).1. – Leeftijdskenmerken	
Variabele gebruikt om de indicator op te bouwen	PD2: Leeftijd
Beschrijving	Gemiddelde, standaardafwijking, 1ste kwartiel, mediaan, 3de kwartiel van de variabele leeftijd
Niet geïnccludeerde data	PD2=-1 (Onbekend)
Type gegevens gebruikt	Eerste episode van het jaar van patiënten geregistreerd met hun INSZ-nummer

Tabellen (1,2,3,4,5,6).2. – Aandeel patiënten dat alleen woont	
Variabele gebruikt om de indicator op te bouwen	PD4: Leefsituatie
Teller	Aantal indien PD4=1 (Alleen)
Noemer	Aantal indien PD4=1 (Alleen) + 2 (Met partner) + 3 (Ouder(s)) + 4 (Andere familieleden) + 5 (Vrienden of andere personen (zonder verwantschap))
Niet geïnccludeerde data	PD4=88 (Andere) + 99 (Onbekend)
Type gegevens gebruikt	Eerste episode van het jaar van patiënten geregistreerd met hun INSZ-nummer

Tabellen (1,2,3,4,5,6).2. – Aandeel patiënten met huisvestigingsproblemen	
Variabele gebruikt om de indicator op te bouwen	PD3: Huisvestigingssituatie
Teller	Aantal indien PD3=2 (Verschillende verblijfplaatsen) + 3 (Op straat)
Noemer	Aantal indien PD3=1 (Vaste verblijfplaats) + PD3=2 (Verschillende verblijfplaatsen) + 3 (Op straat)
Niet geïnccludeerde data	PD3=4 (Instelling) + 5 (Gevangenis) + 88 (Andere) + 99 (Onbekend)
Type gegevens gebruikt	Eerste episode van het jaar van patiënten geregistreerd met hun INSZ-nummer

Tabellen (1,2,3,4,5,6).2. – Aandeel patiënten met een laag inkomen	
Variabele gebruikt om de indicator op te bouwen	PD8: Bron van inkomsten
Teller	Aantal indien PD8=5 (Leefloon of OCMW-steun) + 8 (Geen eigen inkomsten)
Noemer	Aantal indien PD8=1 (Loon / Beroepsinkomen) + 2 (Werkloosheidsuitkeringen) + 3 (Studiebeurs) + 4 (Ziekte- of invaliditeitsuitkering) + 5 (Leefloon of OCMW-steun) + 6 (Kinderbijslag) + 7 (Pensioen of overlevingspensioen) + 8 (Geen eigen inkomsten)
Niet geïnccludeerde data	PD8=88 (Andere) + 99 (Onbekend)
Type gegevens gebruikt	Eerste episode van het jaar van patiënten geregistreerd met hun INSZ-nummer

BIJLAGE 4: OPBOUW VAN DE INDICATOREN

Tabellen (1,2,3,4,5,6).2. - Aandeel patiënten die met kinderen samenleven

Variabele gebruikt om de indicator op te bouwen	PD5: Leefsituatie met kinderen
Teller	Aantal indien PD5=1 (Ja)
Noemer	Aantal indien PD5=1 (Ja) + 2 (Neen)
Niet geïnccludeerde data	PD5=0 (Niet van toepassing)
Type gegevens gebruikt	Eerste episode van het jaar van patiënten geregistreerd met hun INSZ-nummer

Tabellen (1,2,3,4,5,6).2. - Aandeel patiënten met een laag scholingsniveau

Variabele gebruikt om de indicator op te bouwen	PD6: Diploma
Teller	Aantal indien PD6=1 (Geen) + 2 (Basisonderwijs)
Noemer	Aantal indien PD6=1 (Geen) + 2 (Basisonderwijs) + 3 (Secundair onderwijs) + 4 (Hoger onderwijs/Universiteit)
Niet geïnccludeerde data	PD6=88 (Andere) + 99 (Onbekend)
Type gegevens gebruikt	Eerste episode van het jaar van patiënten geregistreerd met hun INSZ-nummer

Tabellen (1,2,3,4,5,6).3. - Aandeel patiënten die voor de eerste keer in behandeling zijn

Variabele gebruikt om de indicator op te bouwen	TD3: Behandelingsantecedenten
Teller	Aantal indien TD3=2 (Neen)
Noemer	Aantal indien TD3=1 (Ja) + 2 (Neen)
Niet geïnccludeerde data	TD3=99 (Onbekend)
Type gegevens gebruikt	Eerste episode van het jaar van patiënten geregistreerd met hun INSZ-nummer

Tabellen (1,2,3,4,5,6).3. - Gemiddelde leeftijd bij de eerste behandeling

Variabelen gebruikt om de indicator op te bouwen	PD2: Leeftijd en TD3: Behandelingsantecedenten
Beschrijving	Gemiddelde leeftijd en standaardafwijking van patiënten indien TD3=2 (Neen)
Niet geïnccludeerde data	(TD3=1 (Ja) of TD3=99 (Onbekend)) en PD2=-1 (Onbekend)
Type gegevens gebruikt	Eerste episode van het jaar van patiënten geregistreerd met hun INSZ-nummer

Tabellen (1,2,3,4,5,6).3. - Verwijzingsbronnen

Variabele gebruikt om de indicator op te bouwen	TD2: Verwijzer
Beschrijving	Aantal indien TD2=1 (Ikzelf) + 2 (Iemand uit mijn familie) + 3 (Een vriend) (Individueel/omgeving) Aantal indien TD2=4 (Een huisarts) + 5 (Een centrum voor verslaafden) + 6 (Een ziekenhuis) + 7 (Een andere medische of psycho-sociale dienst) (Medische/sociaal) Aantal indien TD2=8 (Het gerecht) (Gerechtigd)
Niet geïnccludeerde data	TD2=88 (Andere) en TD2=99 (Onbekend)
Type gegevens gebruikt	Eerste episode van het jaar van patiënten geregistreerd met hun INSZ-nummer

BIJLAGE 4: OPBOUW VAN DE INDICATOREN

Tabel 4.3. - Aandeel patiënten dat reeds een substitutiebehandeling heeft gevolgd	
Variabelen gebruikt om de indicator op te bouwen	TD4: Substitutiebehandeling en AP1: Problematische psychoactieve middelen
Teller	Aantal indien TD4=1 (Ja) en AP1=11 (Heroïne)
Noemer	Aantal indien (TD4=1 (Ja) of TD4=2 (Neen)) en AP1=11 (Heroïne)
Niet geïnccludeerde data	TD4=99 (Onbekend) en AP1>11 (Heroïne)
Type gegevens gebruikt	Eerste episode van het jaar van patiënten geregistreerd met hun INSZ-nummer

Tabellen (1,2,3,4,5,6).4. - Gemiddeld aantal gemelde problematische substanties	
Variabele gebruikt om de indicator op te bouwen	AP1: Problematische psychoactieve middelen
Beschrijving	Gemiddelde en standaardafwijking aantal gemelde substanties in AP1
Niet geïnccludeerde data	/
Type gegevens gebruikt	Eerste episode van het jaar van patiënten geregistreerd met hun INSZ-nummer

Tabellen (1,2,3,4,5).4. – Voornaamste types van substanties combinaties	
Variabele gebruikt om de indicator op te bouwen	AP1: Problematische psychoactieve middelen en AP2 : Voornaamste psychoactieve middelen
Beschrijving	Aandeel van de 4 voornaamste substanties combinaties
Niet geïnccludeerde data	/
Type gegevens gebruikt	Eerste episode van het jaar van patiënten geregistreerd met hun INSZ-nummer

Tabellen (1,2,3,4,5,6).4. - Gemiddeld aantal gebruiksdagen van de voornaamste substantie per week	
Variabelen gebruikt om de indicator op te bouwen	AP4: Frequentie van gebruik van de voornaamste substantie
Beschrijving	Gemiddelde en standaardafwijking van het aantal gebruiksdagen van de voornaamste substantie per week volgens de volgende numeriek omrekening van de variabele AP4 : AP4=1 (Vorige maand heb ik de substantie niet gebruikt) → 0 dagen/week AP4=2 (1 dag per week of minder) → 1 dag/week AP4=3 (2 tot 3 dagen per week) → 2,5 dagen/week AP4=4 (4 tot 6 dagen per week) → 5 dagen/week AP4=5 (Dagelijks) → 7 dagen/week
Niet geïnccludeerde data	AP4=99 (Onbekend)
Type gegevens gebruikt	Eerste episode van het jaar van patiënten geregistreerd met hun INSZ-nummer

Tabellen (1,2,3,4,5,6).4. - Gemiddelde leeftijd bij eerste gebruik van de voornaamste substantie	
Variabelen gebruikt om de indicator op te bouwen	AP5: Leeftijd eerste gebruik van de voornaamste substantie
Beschrijving	Gemiddeld leeftijd en standaardafwijking bij het eerst gebruik van de voornaamste substantie
Niet geïnccludeerde data	AP5=-1 (Onbekend)
Type gegevens gebruikt (Patiënten/Episodes)	Eerste episode van het jaar van patiënten geregistreerd met hun INSZ-nummer
Totale populatie 2015	14617

BIJLAGE 4: OPBOUW VAN DE INDICATOREN

Tabellen (1,2,3,4,5,6).4. - Aandeel patiënten die hun middel al eens hebben geïnjecteerd	
Variabele gebruikt om de indicator op te bouwen	AP6: Injectiegedrag
Teller	Aantal indien AP6=1 (Ja)
Noemer	Aantal indien AP6=1 (Ja) en 2 (Neen)
Niet geïncludeerde data	AP6=99 (Onbekend)
Type gegevens gebruikt	Eerste episode van het jaar van patiënten geregistreerd met hun INSZ-nummer

Tabellen (1,2,3,4,5,6).4. - Aandeel patiënten die reeds eerder naalden hebben gedeeld	
Variabele gebruikt om de indicator op te bouwen	AP9: Delen van naalden of spuiten
Teller	Aantal indien AP9=1 (Ja)
Noemer	Aantal indien AP9=1 (Ja) en 2 (Neen)
Niet geïncludeerde data	AP9=0 (Niet van toepassing) en 99 (Onbekend)
Type gegevens gebruikt	Eerste episode van het jaar van patiënten geregistreerd met hun INSZ-nummer

MEER INFO

Bezoek onze website
www.sciensano.be

CONTACT

Jérôme Antoine • jerome.antoine@sciensano.be • T +32 2 642 57 61

Sciensano • Juliette Wytsmanstraat 14 • 1050 Brussel • België
T +32 2 642 51 11 • T pers +32 2 642 54 20 • info@sciensano.be • www.sciensano.be

Verantwoordelijke uitgever: Christian Léonard, Algemeen directeur • Juliette Wytsmanstraat 14 • 1050 Brussel • België